

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

839.35

A 929,222

Justin E. Thayer

.H 78

1887

ELEMENTS

839.35

H 78

1887

OF

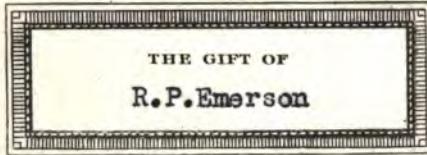
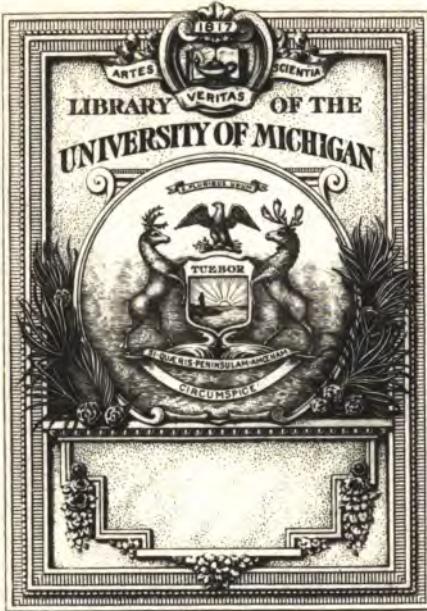
DUTCH GRAMMAR

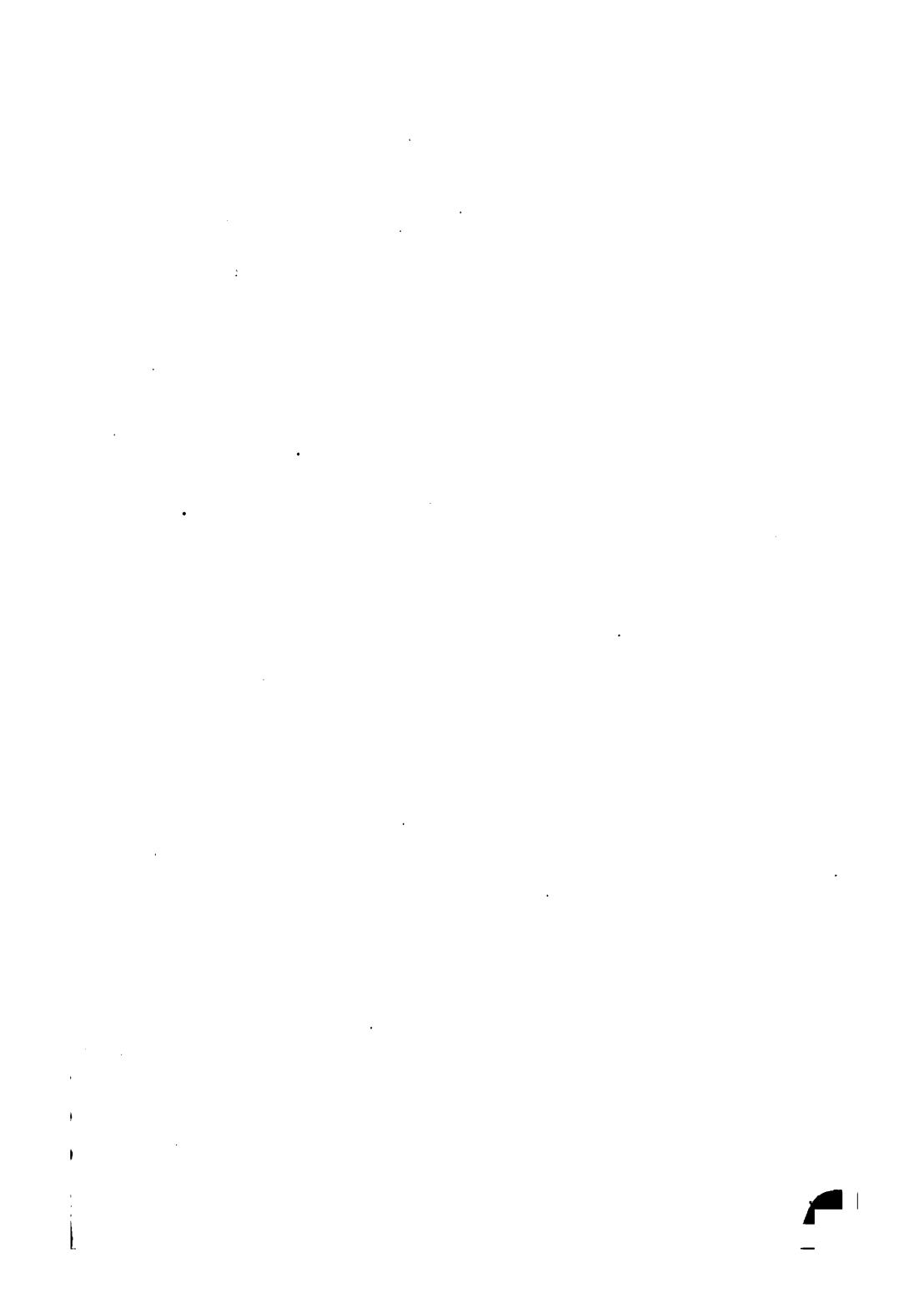
FOURTH EDITION

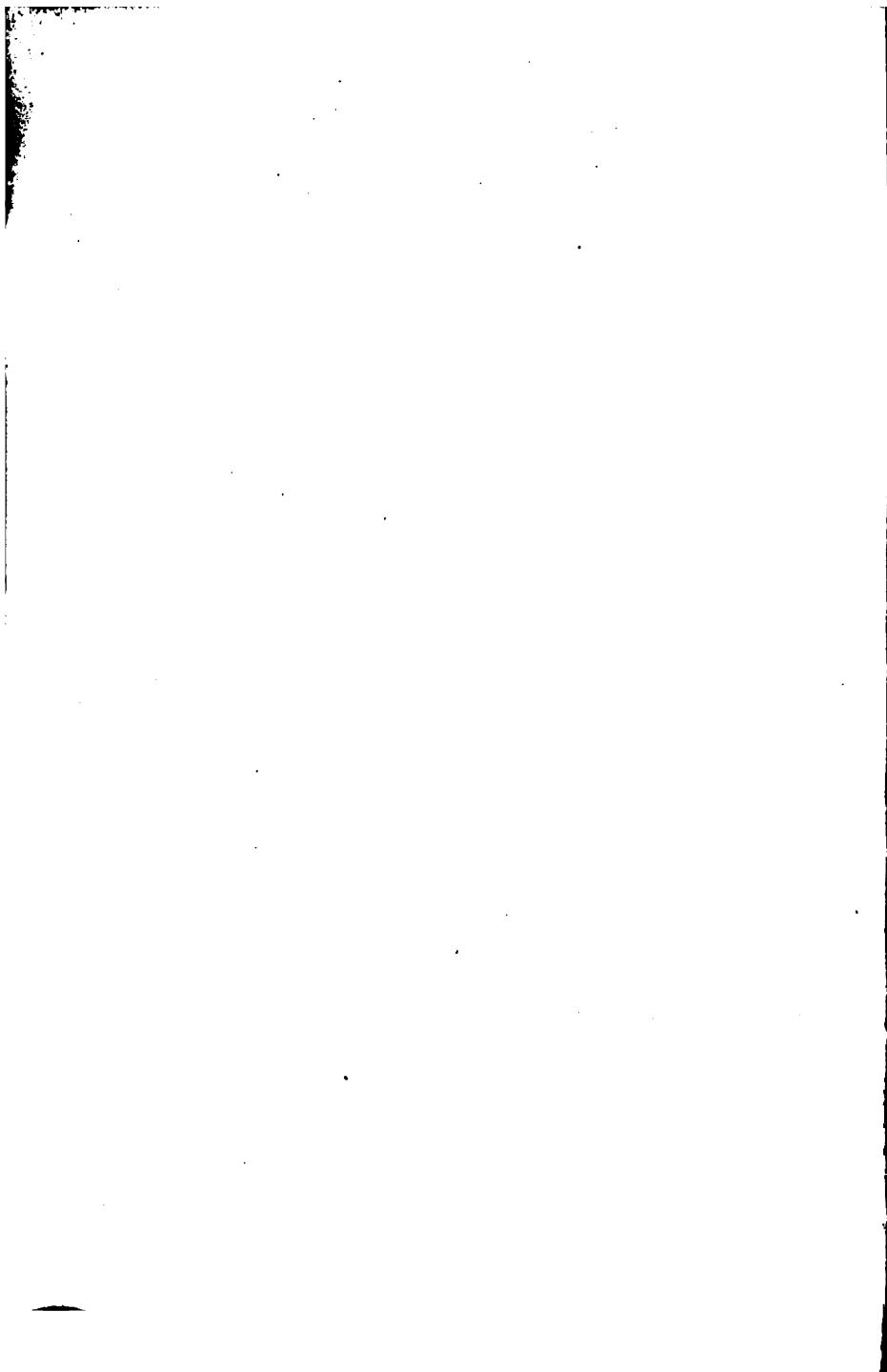
THOROUGHLY REVISED AND ENLARGED

BY DR. J. M. HOOGVLIET

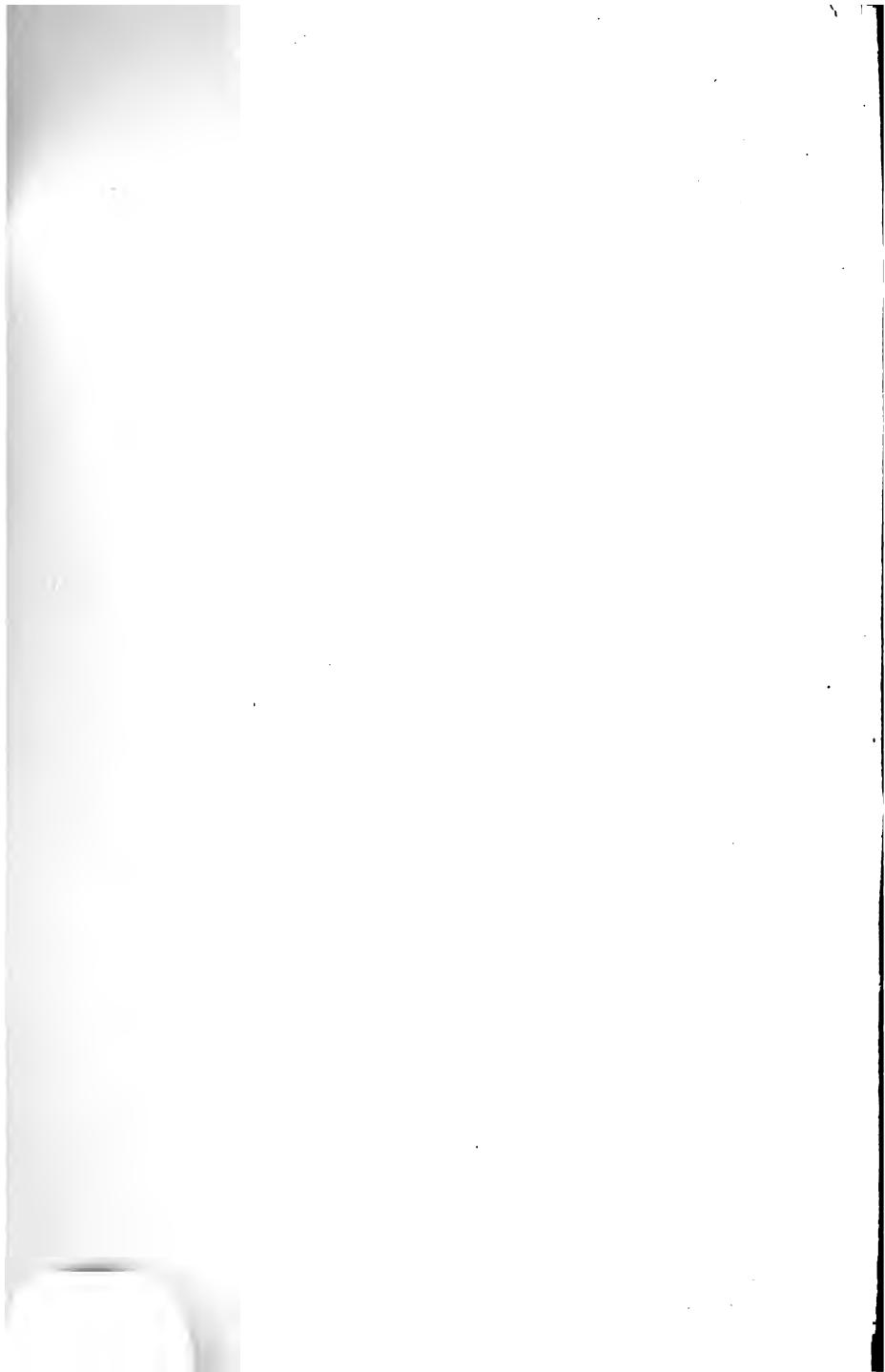
THE HAGUE
J. NUS NIJHOFF
1887

ELEMENTS
OF
DUTCH GRAMMAR

ELEMENTS
OF
DUTCH GRAMMAR

FOURTH EDITION

THOROUGHLY REVISED AND ENLARGED

BY DR. J^oM^o. HOOGVLIET

THE HAGUE
MARTINUS NIJHOFF
1887

839,35
478
1887

Zuid-Hollandsche Boek- en Handelsdrukkerij.

Sift
R. P. Emerson
b-11-31

TABLE OF CONTENTS.

	Page.
Introduction	1
A. PRACTICAL PART.	
I. Pronunciation	5
II. Most elementary principles of grammar	9
III. The parable of the Vineyard in Dutch	19
IV. Parsing of the parable of the Vineyard	20
V. On spelling	24
B. THEORETICAL PART.	
GRAMMAR.	
I. The substantive	28
1 The number. 2 The gender. 3 Compound substantives. 4 Formation of diminutives. 5 Formation of the feminine.	
II. The adjective	36
1 Formation and derivation of adjectives. 2 Declension. 3. Degrees of comparison.	

	Page.
III. The verb	39
Assonant verbs (weak conjugation).	
IV. The verb (continuation).	44
Dissonant verbs (strong conjugation). — Irregular con- jugation. — Verbs used interrogatively and negatively. — Compound verbs.	
V. The numeral and the adverb.	52
VI. Prepositions and conjunctions	56
VII. Syntax.	60

C. READING, WRITING AND SPEAKING EXERCISES.

I. Translating from Dutch into English	64
II. Translating from English into Dutch . . . . ,	72
III. Familiar phrases	81
IV. Proverbial phrases	85
FIRST APPENDIX: Orthographical tables	87
SECOND APPENDIX: Key to the exercises	93

D. CHRESTOMATHIE.

SELECTIONS OF PROSE AND POETRY FROM THE BEST MODERN AUTHORS.

<i>N. Beets</i> , Keesjen	100
<i>J. van Lennep</i> , Eene inleiding van Mejuffrouw Strauffacher	106
<i>E. J. Hasebroek</i> , Zusters van barmhartigheid . .	109
<i>H. Conscience</i> , Terugkomst van de Fransche kostschool.	110

	Page.
<i>W. A. van Rees</i> , De dood van een braaf soldaat	114
<i>C. E. van Koetsveld</i> , De rentenier van het dorp	120
<i>C. Busken Huet</i> , Eene stiefmoeder	125
<i>De oude heer Smits</i> , (M. P. Lindo) Wie is het?	128
<i>P. van Limburg Brouwer</i> , Kapitein van Berkel	131
<i>W. J. Hofdijk</i> , Een avond op de heide	135
<i>A. Pierson</i> , Eudia	137
<i>G. Keller</i> , Tusschen Zweden en Noorwegen	139
<i>R. C. Bakhuizen van den Brink</i> , De Brabantsche kooplieden in Holland	142
<i>J. P. Heije</i> , De taal	146
<i>Bellamy</i> , Mijn geboortedag	147
<i>P. A. de Genestet</i> , Het haantje van den toren	149
<i>J. van den Vondel</i> , Uit het treurspel Gijsbrecht van Amstel	160
<i>I. da Costa</i> , de Stoom	162
<i>C. Vosmaer</i> , Zondag in Londen	163
<i>P. A. M. Boele van Hensbroek</i> , Aan Bianca	164
<i>H. Tollens Cz.</i> , Volkslied	166

E R R A T A.

Page 17, al. 4 *read* e and o *in st. of* e, o, and u.

» 18, » 16 » (to hew), *in st. of* (to heid).

» 59, » 28 » an adverbial conjunction *in st. of* an adverb.

» 87, » 16 » in Part A, § V *in st. of* under § 7.

INTRODUCTION.

The Dutch language is spoken throughout the Kingdom of the Netherlands and in the Northern and Western parts of Belgium, besides by the civilized population of the Dutch colonies. In dialectical form the Dutch language extends far beyond the boundary line of the Netherlands. Dialects of striking likeness to Dutch are spoken in the whole Western part of Prussia and along the coast of the Baltic. Moreover, at the Northern border of France, there is a narrow tract of land, where a Dutch dialect is spoken until now. Then, in South-Africa the well known „boers” speak also Dutch, though in a somewhat barbarous dialectical form.

Dutch has the greatest affinity to the Low Dutch dialects in Germany, to English and to Friesian (a special language spoken in Friesland, one of the Dutch provinces in the N.E. part of the country, and on several islands along the neighbouring (Dutch and German) coast of the *North Sea*). Together with these languages it constitutes the group of the *West-Germanic languages*. A more distant relation it has to the High Dutch or German and to the Scandinavian languages (Swedish, Danish, Norwegian and Icelandic), which all make part of the *Germanic or Teutonic family*, a division of the extensive class of the *Indo-European*, or *Arian languages*.

Of the above mentioned results, that a scientific student of the Dutch language will have to compare it, among the *living* languages, before all with the Low Dutch in Germany, with Friesian and with English, in the second place with the other Germanic languages, as German, Swedish, Icelandic etc. It is however noticeable, that for the present time the Dutch language is in appearance more like German than like English. The principal cause of this phenomenon, no doubt, is, that the English has changed very much in the last ten centuries and accepted a great deal of Roman and other words and expressions. In the mean time the near relation between English and Dutch may be easily shown even now, when phrases are formed with exclusively Saxon (Teutonic) words, ex. gr. „*that is good*” is in Dutch „*dat is goed*” (*oe* sounds as the Engl. *oo*), whereas the German say: „*Das ist gut*”. In the same way, the Dutch: „*Waar is mijn dochter?*” is much nearer to the English: *Where is my daughter?* than to the German: *Wo ist meine Tochter?* etc. etc.

The truth of this however is far more clearly visible, when the English tongue is considered in its ancient original form, in which it is generally called the *Anglo-Saxon language*. In that language the four words: „*Where is my daughter?*” sounded *Hwar is mîn dohtor?* (pronunciation almost entirely as the Dutch words: *Waar is mijn dochter?*). The biblical phrase: „*I say to you, that it is allowed to do well on restdays*” was Anglo-Saxon: „*Ic sege eow, that hit a-lýfed is on restedagum wel tō dôinne*” and it is Dutch; „*Ik zeg (Medieval D.: Ic segghe) u, dat het (ge)oorloofd is op rustdagen wel te doen*” (M. D.: *te doene*). etc. etc.

Some notion of Dutch will prove very useful to

any Englishman desiring to get a clear idea about the nature of his own language; to a *scientific* student of English and Anglo-Saxon we dare say it is an *indispensable support*, although this necessity is not generally admitted. It is indeed curious to see, how in works on Anglo-Saxon and Medieval English German words are quoted as a rule, whilst the Dutch (especially the Medieval Dutch) forms are often more fit to serve as examples.

The ignorance of our language abroad is so great, that all sorts of untrue reports spread about by ignorants, have become generally current and pass for proved facts. In this manner a prejudice against our language has been formed, which it is very difficult to take away.

Some pretend, that Dutch is a mere dialect of German (although the form of its words is very often nearer to the ancient Germanic languages than that of the German equivalents), others, that it is after all but a bad compound of French, German and English (the truth is, that on the contrary modern German is a mixture of High and Low Dutch, whereas our language is a *pure* Low Dutch idiom), others still, that civilized Dutchmen always speak French or German, when they have anything of importance to say (a barefaced lie). ¹⁾

Another reproach, which is often made to the Dutch language, is, that it has a rough and disagreeable pronunciation. As to this point, we are willing to agree, that the Italian, French and Swedish languages are much weaker and more melodious for the ear than ours, but that it also would be less euphonical than the other

---

¹⁾ In the last years a favorable change in this respect may be stated. In many English works articles appeared, in which the Dutch language and literature were spoken of in a more respectful manner.

European languages as German, English, Danish, Spanish, Russian or modern Greek is hardly true. In judging this matter, it is to be observed, that those unfavorable reports have been spread about by travellers, who, *not* understanding the language, had no opportunity to get acquainted with the real conversational language as it is spoken by the better families. We need not say, that there is a difference and a rather great difference between the Dutch language spoken by a porter at the Amsterdam railway station, and the Dutch language spoken by a civilized young lady in the Hague or Arnhem.

„Onbekend onbemind” (unknown unloved) says our proverb, — the truth of which appears in this very matter. The Dutch language, we dare say, is too often treated in a contemptuous manner *only* because too seldom any one takes the trouble to study it.

This little book will, I hope, prove to be a good and a practical guide to the knowledge of our dear language, „de taal zoo krachtig, rijk en schoon, prinses van alle talen” (the language energetic, rich and beautiful, the princess of all languages) as one of our poëts says. In composing it I used a printed copy of the „Elements of Dutch Grammar, after Dr. Ahn’s method, third edition”, in which however I made a great deal of alterations. The first part of the book is entirely new, and so are several articles of the grammar, in which I have followed the system of prof. KERN in Leiden, now generally accepted in Holland.

A key to the English-Dutch exercises (a very necessary thing) has been added, etc. etc.

LEIDEN, March 1887.

DR. J. M. HOOGVLIET.

A.

PRACTICAL PART.

In writing Dutch the following letters are used: *a, b, c, d, e, f, g, h, i, j, k, l, m, n, o, p, q, r, s, t, u, v, w, x, ij, z*. Of these *b, c, d, f, h, k, l, m, n, p, q(u), t, v, x, z* are pronounced as in English with some trifling differences.

---

§ I.

PRONUNCIATION.

1. A vowel ending a syllable is always pronounced long in Dutch, ex. gr. (*zij*) *nā-men*, (they) took, *vē-le* (many), *Lī-ze* (Eliza), *zō-nen* (sons), *ver-hū-ren* (to let out).

Except only *e*, when the syllable ended by it has not the stress, as in *dn-dē-rē* (other) or in monosyllabic words having no stress at all, as the article *dē* (the) and the pronouns *wē* [without emphasis i. st. of *wij* (we)], *ge* [i. st. of *gij* (you)], *je* [i. st. of *jij* (you)] etc. In the latter cases *ē* is pronounced as the *e* in the English article *the* before a consonant.

2. A vowel in the middle or at the beginning of a syllable may be pronounced either long or short. If it is long, this is always indicated by a double vowel, e. g.

daar (there), *een* (one, a), *dien* (that), *zoon* (son), (hij) *verhuurt* (he lets out) etc.

3. Double vowels are always pronounced long.
4. Short *a* has nearly the sound of the *a* in the first syllable of the English word *Mamma*. It is the French and Italian *a* in *parler*, *parlare*, the German *a* in *Mann*. Exx. *planten* (to plant) *bak* (a square basin) etc.
5. Long *a* has nearly the sound of the *a* in the English word *hard* or in the last syllable of *Mamma*. It is the French *a* in *art*, the Italian *a* in *padre*, the German *a* in *Vater* (Long *a* is written *aa* in the middle or at the beginning of a syllable). Exx. (zij) *nā-men* (they took), *lā-ten* (to let), *laat* (let, Imp.), *laatste* (last).
6. Short *e* sounds as *e* in *send*. Exx. *zetten* (to set), *hem* (him). At the end of syllables not having the stress, *e*, *el*, *em*, *en* and *er* are pronounced with the *e* of the English word *the* before a consonant. Exx. *vēr-hu-rēn* (to let out), *d̄i an-dē-rē man-nēn*.
7. Long *e* (or *ee*) is pronounced as *ay* in the Engl. word *day*. Before *r* it sounds as the *ai* in *fair*. Exx. *lē-dig* (empty), *wē-dēr-om* (again), *veel* (much), *deerlijk* (awfully).
8. Short *i* is like the English *i* in *pit*. Exx. *is* (is), *erfenis* (inheritance). In several derivatory terminations as *-ig*, *-ik*, *-ing*, *-igen*, the *i* is like a mute *ē* (in *the*). Exx. *menig* (many a), *vuilik* (dirty person), *achting* (reverence), *verdedigen* (to defend).
9. Long *i* (in originally Dutch words written *ie*) is pronounced as *ee* in *seek*. Exx. *Lize* (Eliza), *dienst* (service), *lief* (dear).
10. Short *o* has two sounds; one is nearly the English *o* in *cock*, (shorter than *o* in *God*, but longer than in *pot*). It is the French and Italian *o* in *former*, *formare*,

the German *o* in *kommen*. e. g. *pot* (pot) *God* (God), the other is almost Italian *ò* in *corso* e. g. *dom* (stupid) *mond* (mouth).

11. Long *o* (or *oo*) is pronounced as *o* in *note*. Before *r* it has the sound of *oa* in the Eng. word *board*.
 Exx. *zoon* (son), *zō-nen* (sons), *wō-nen* (to dwell), *toonen* (to show), *verlō-ren* (lost). ω

12. Short *u* is almost like *u* in *but*. It keeps the same sound even before *r* (viz. it is never pronounced as the *u* in *hurt*). Exx. (*zij*) *zullen* (they will), *Turk* (Turk). v

12. Long *u* (or *uu*) has a sound, which does not exist in English. It is like the French *u* in *pur*, the German *ü* in *für*. Exx. (*hij*) *verhuurt* (he lets out), *Lukas* (Luke). (In originally Dutch words the long *u* does not appear but before *r* and at the end of a syllable). n

14. *ij* too has no equivalent in English. Its pronunciation may be indicated in the following manner. In the pronunciation of the English *i* an attentive observer may distinguish two different sounds, viz. first a vowel as the first *a* in *Mamma* and thereafter a consonant like *y*. In the same manner the pronunciation of the Dutch *ij* has in it two elements, first a vowel as the *e* in *bed* and thereafter a consonant like *y* (The diphthong *ei* is pronounced almost entirely in the same manner as *ij*). Exx. *tijd* (time), *mijn* (my) etc. ¹⁾ ordinarily
pronounced
like Eng. i

15. *au* sounds almost like *ou* in *rouse*. Ex. *paus* (pope). x

16. *aai* is pronounced as *aa* with a consonant like *y* after it. Ex. *fraai* (handsome). or f

17. *ei* (as we have observed above) sounds (at least in our two principal provinces North Holland and South

¹⁾ In the termination *-lijk* (-ly) the *ij* sounds as mute ē in *the*.

Holland) almost entirely as *ij* does. Exx. *steil* (steep), *reizen* (to travel). (N.B. *stijl* written with *ij* means *style*, *rijzen* means to mount.)

18. *eu* has the sound of the French *eu* in *deux*, before *r* that of *eu* in the French word *peur* and nearly of *u* in the English word *hurt*. Exx. *deun* (tune), *leugen* (lie), *treuren* (to mourn).

19. *eeuw* is pronounced as (Dutch) *ee* with a consonant like the English *w* after it. Exx. *leeuw* (lion), *schreeuwen* (to cry), *eeuw* (century).

20. *oe* is pronounced as English *oo* in *good*. Exx. (*zij*) *sloegen* (they did beat), *boek* (book).

21. *ou* is sounded almost like the English *ou* in *plough*. Exx. *zout* (salt), *houden* (to hold).

22. *ui* represents a sound, which does not exist in English. It is very near the *eu* in the French word *fauteuil* and has some resemblance to the German *eu* in *Eule*. Exx. *uil* (owl), *vuil* (dirty), *pruim* (plum).

23. *ieuw* is pronounced as (Dutch) *ie* with a consonant like *w* after it. Ex. *nieuw* (new).

24. *oei* and *ooi* are pronounced as (Dutch) *oe* and *oo* each with a consonant like *y* after the vowel. Exx. *foei!* (*fyl!*), *groeien* (to grow), *mooi* (fine), *vlooien* (fleas).

25. *g* and *ch* have each a sound, which does not exist in English. The latter is the sharper modification of the former (before sharp letters as *p. t.* etc.) just as *p* is of *b* and *t* of *d*. *ch* is the *j* in Spanish, *g* has the sound of Modern Greek *g* before *a*. Exx. *geven* (to give), (*hij*) *dacht* (he thought), *lachen* (to laugh), *wijngaard* (wineyard), (*zij*) *steenigden* (they cast stones at) etc.

26. *sch* (otherwise pronounced as *s + ch*) sounds almost as a single *s* before a mute *e* or at the end of a syllable. Exx. *schaap* (sheep) *mensch* (man) *aardsche* (earthly).

27. *j* is the English *y*. Exx. *jaar* (year), *bejammeren* (to lament at).

s is always sounded as an *initial s* in English, the weaker sound of the *s* being represented in Dutch by the *z*.

r is more articulate than it is in English. It is like *r* in Italian.

28. *w* is not so broad as the English *w*. It has not the vocalic element, which it has in English. Exx. *wijn* (wine), *wederom* (over again). After *u* the *w* is not sounded. Exx. *ruw* (rough), *een ruwe kerel* (a rough fellow), *vrouw* (woman), *vrouwen* (women pl.).

---

§ II.

MOST ELEMENTARY PRINCIPLES OF GRAMMAR.

SUBSTANTIVE NOUNS.

1. A declined case, that is generally formed of all substantives in spoken as well as in written language is the Genitive. It is derived from the radical by putting *-s* (or *-es*) after it. Exx. *vader* (father) Gen. *vaders*, *huis* (house) Gen. *huizes* (*s* before a vowel changes into *z*; this rule is not generally available for orthography, for pronunciation it is). Except a few words, that take *-en* i. st. of *-s*, ex. *graaf* (count) Gen. *des graven*.

2. Of the ancient Dative, formerly (for Masculine and Neuter nouns) ending in *e*, there are but a few remainders in proverbial expressions as *in den lande* (i. st. of

in het land) in the country (Biblical style), *om den broode* for bread's sake, for the sake of a livelihood.

The Accusative has always the same form as the Nominative.

In plural there is no difference between cases at all.

In general it may be said, that declension plays a very humble part in Dutch grammar. The common way of expressing cases is by the prepositions *van* (of) and *aan* or *voor* (*to*, *for*).

3. Plural is generally formed by adding *-en* after the stem, ex. gr. *boek* (book) *boeken*, *schuit* (boat) *schuiven* etc. Often the word itself is pronounced or spelt otherwise in plural, than in singular, ex. gr. *glas* (glass) Pl. *gläzen*, (*a long*), *mes* (knife) Pl. *messen*, *schaap* (sheep) Pl. *schäpen*, *visch* (fish) Pl. *visschen*.

4. Words ending in *-el*, *-em*, *-en*, *-er*, *-aar*, *-ier* and words taken from foreign languages take *-s* in the plural: *sleutel* (key) pl. *sleutels*, *bodem* (bottom) pl. *bodems*, *toren* (steeple) *torens*, *bakker* (baker) *bakkers*, *officier* (officer) *officiers*, or *officieren* etc.

5. A few neuter words take *-eren* ex. gr. *kind* (child) *kinderen*, *kalf* (calf) *kalveren*, *volk* (people) *volkeren*.

6. Some words have in plural an other vowel than in singular. Exx. *stad* (town) pl. *steden*, *smid* (blacksmith) pl. *smēden*. etc. The ē in these plurals is long.

ADJECTIVE NOUNS.

1. The adjective noun is declined in two different ways, according as it is preceded by the defining article or an other determining word (either a demonstrative or a possessive pronoun) or not.

2. *First way of declining.* This declension has two forms, one in *-en* and one in *-e*. The former occurs in the Gen.

Dat. and Acc. Sing. of the Masculine and in the Gen. Sing. of the Neuter, the latter in all other cases. Exx. *goed* (good) has in this declension the following two forms: *goeden* (Gen. Dat. Acc. Sing. of the M. and Gen. Sing. of the N.) and *goede* (all other cases of the M. and N. and all cases of the F.).

3. *Second way of declining.* This declension has three forms, one in *-en* (for the Gen. Dat. and Acc. Sing. of the M. and the Gen. Sing. of the N.), one without termination (for all other cases of the Sing. of the Neuter) and one in *-e* (for the whole plural and the whole feminine). Ex. The adjective *goed* has in this declension the three forms *goeden*, *goed* and *goede*. as: *eens goeden mans* (of a good man), *eenen goede man*, [(to) a good man, Dat. or Acc.], *eens goeden kinds*, (of a good child)¹⁾, *een goed kind* (a good child) (Nom. and Acc.), *eene goede vrouw* (a good woman), *eener goede vrouw* (of a good woman), etc. *goede mannen*, *vrouwen*, *kinderen* (good men, women, children).

Remark. The Nom. Sing. of the Masculine may, as the Neuter, have the form without termination, ex. *een goed man* i. st. of *een goede man*. The difference between the two is, that *een goed man* means a man, that is good in relation to his being *man*, whilst *een goede man* is a man, who has the accessory quality of being good. In the same way *een groot man* means *a great man*, *a man of great talents*, *een groote man* is *a tall man*.

4. An adjective placed after the substantive or attached to it by a copula has never any termination, Exx. *de man*, *de vrouw*, *het kind is goed*; *de mannen*, *de vrouwen*, *de kinderen zijn goed*.

---

¹⁾ This form is quite obsolete even in the written language, (comm. *van een goed kind*).

5. The changes occurring in the radicals of substantives in plural either in orthography or in pronunciation (see above subst. 3.) are also to be observed in the forms in -en -e of the adjective. Exx. *stom* (dumb) *stom-me*, *stomm-men*; *grof* (rough) *grō-ve*, *grō-ven*, *grō-ver*; *dwaas* (stupid) *dwā-ze*, *dwā-zen*.

6. The comparative degree is formed by adding -er, the superlative degree by adding -st(e) after the stem. Exx. *groot*, *grooter*, *grootst(e)*; *klein*, *kleiner*, *kleinst(e)* (little); *stom*, *stommer*, *stomste*; *grof*, *grō-ver*, *grofst(e)*, etc.

7. A few adjectives have irregular degrees of comparison, exx. *goed*, *beter*, *best(e)*; *kwaad* (evil) *erg-er*, *erg-st(e)*.

ARTICLES.

1. The defining article is *de*, *des*, *den*, *der*, *het* or 't. *des* is the form of the Gen. Sing. Masc. and Neut., *den* of the Acc. Sing. Masc. and of the Dat. Sing. Masc. and Neut., *der* of the Gen. and Dat. Sing. of the Fem., *het* of the Nom. and Acc. of the Neuter, *de* of all the other cases and genders.

Remark. Observe, that in the spoken language the forms *des* and *der* are not made use of but in a few proverbial expressions. In stead of *des mans* we say *van den man*, in stead of *der vrouw* we say in the Gen. *van de vrouw* and in the Dat. *aan de vrouw* or simply *de vrouw* (*van* and *aan* govern the Accusative, as almost all prepositions do).

2. The non-defining article is *een*, *eens*, *eenen*, *eene*, *eener*. *eens* is the form of the Gen. Masc. and Neut., *eenen* of the Acc. Masc. and of the Dat. Masc. and Neut., *eene* of the Nom. and Acc. of the Fem., *eener* of the Gen. and Dat. Fem. and *een* of the other cases.

Remark. The forms *eens* and *eener* are not made use of in colloquial language. In stead of *eens* we say *van een(-en)*, *van een*; in stead of *eener*: *van* or *aan een(e)*. Moreover the *e* and *en* of the forms *eene* and *eenen* are not pronounced in conversation. (*ee* of the stem sounds as a mute *ë*), so that there is (in conversational language) but one form for this article throughout all cases and genders, viz. *een* (pron. *ĕn*).

PRONOUNS.

1. Personal pronouns are: First person singular *ik* I, *mij* me, plural *wij* we, *ons* us. For the second pers. Sing. the ancient pronoun *du*, Acc. *dy* has become obsolete (except only in Belgium). It is replaced by the pronoun for the plural *gij*. Second person singular *gij* you, *u* you, plural *gij* (or *gij-lieden*) you, *u* (or *ulieden*) you (in the Dat. and Acc.). Third person singular *hij* (he), *hem* (him), fem. *zij* (she), *haar* (her), Neut. *het* (it). plural: Masc. and Neut. *zij* (they), *hun* (them in the Dat.), *hen* (them in the Acc.), Fem. *zij* (they), *haar* (them).

First remark. The pronouns of the second person *gij* and *gijlieden* do not occur in the spoken language but in a few southern dialects. In Holland proper we say instead of *gij* (singular) either *u* (with reverence) or *jij* (familiarly) ex. gr. *u heeft*, *u is* or *jij hebt*, *jij bent* (you have, you are). Of *jij* the declined form is *jou*, *u* remains unchanged. In plural *jij* becomes *jelui* (in all cases); *u* is not changed in plural.

Second remark. Nearly all the above mentioned pronouns have a special form, which is exclusively used, when the pronoun is taken without any emphasis. In that case *mij*, *gij*, *jij*, *wij*, *zij* become *me*, *ge*, *je*, *we*, *ze*; *hij* becomes *-i*. (In written language we always use *hij*); *zij*, *haar*, *hun* and *hen* become *ze*.

Third remark. *himself*, *herself* and *themselves* are expressed in Dutch by *zich*.

2. Possessive pronouns are *mijn* (my), *uw* (your), *zijn* (his), *haar* (her), *onze* (our), *uw* (your pl.), *hun* (their Masc.), *haar* (their, Fem).

Remark. In stead of *uw* the colloquial possessive pronoun (belonging to *jij*) is *jou*.

3. The possessive pronouns are (in the *written language*) declined as the article (*mijns*, *mijnen*, *mijne*, *mijner*, in plural *mijne* in all cases and genders). In the spoken language they do not receive any terminations. When taken without emphasis *mijn* and *zijn* are pronounced *mēn* and *zēn*, *haar* is pronounced *ēr*, (after an r *dēr*) (the same form is also used for *hun* without emphasis). Of *jou* the non-emphatical form is *je*.

4. A possessive pronouns may also be put together with the defining article and have a substantival meaning, exx. *de mijne*, *de uwe* (*de jouwe*), *de zijne*, (declined, in *written language*, as *de goede*). Observe that the *e* in this case is never omitted in the spoken language. So with the *e* of all adjectives declined.

5. Demonstrative pronouns are *dese* this (neut. *dit*, pl. *dese*) and *die* that (neut. *dat*, pl. *die*). They are declined (in the *written language*) as the article *een* and the possessive pronouns.

6. Relative pronouns are *die*, (*dat*, *die*) and *welke*, (*welk*, *welke*).

7. Interrogative pronouns are *wie* (*wat*, *wie*, Gen. M. *wiens*) who, what, and *welke* (*welk*, *welke*) which.

8. *Degene*, Neut. *hetgene*, is a pronoun, the signification of which is half demonstrative, half relative; it means *he that*, *she that*, *that which*. It is declined by declining its two parts *de* and *gene* ex. gr. *desgenen*, *dergene* etc.

9. *Diegene* has the same meaning, but it has more emphasis.

10. *Dezelfde*, Neut. *hetzelfde*, means the same.

VERBS.

1. Verbs are conjugated in different ways; the most general way of conjugating is called the *weak*, an other the *strong* conjugation. Verbs belonging neither to the one nor to the other, are called *irregular verbs*.

WEAK CONJUGATION.

2. The present tense is formed directly from the stem of the verb. It has three forms, one without termination (for the 1st pers. sing.), one with the termination *-t* (for the 2d pers. sing. and pl. and for the 3d pers. sing.) and one in *-en* (for the 1st and 3d pers. pl.) ex. gr. stem *droom-* (to dream), *ik droom* I dream, *gij, hij, gjyliesen droomt*, thou dreamst, he dreams, you dream, *wij, zij droomen*, we, they dream.

3. The imperfect is formed of the stem by adding *-de* or *-te* after it, *-de* after weak consonants and after vowels, *-te* after sharp consonants, ex. gr. stem *droom-* imperf. *droomde*, stem *straf-* imperf. *strafte*. The imperfect has three forms, one without termination (for the 1st and the 3d pers. sing.), one with termination *-t* (for the 2d pers. sing. and plur.) and one with termination *-n* (for the 1st and 3d pers. plur.). Ex. stem *droom-*. Impf. 1st and 3d pers. sing. *droomde*, 2d pers. sing. and pl. *droomdet*, 1st and 3d pers. pl. *droomden*.

4. The future is formed with the verb *zullen* (shall) ex. gr. *ik zal droomen*, I shall dream.

5. The present participle is formed by adding *-ende* after the stem. Ex. *droomende*, dreaming.

6. The past participle is formed by putting the prefix *ge-* before the stem and *-d* or *-t* after it (after weak consonants and vowels *-d*, otherwise *-t*). Exx. *gedroomd* dreamt, *gestraft*, punished.

7. The perfect tense is formed by periphrasis, the past participle being combined with the verb to have. Ex. *ik heb gedroomd*, I have dreamt.

8. The pluperfect is an imperfect made of the perfect. Ex. *ik had gedroomd* I had dreamt.

9. The conditional is an imperfect made of the future. Ex. *ik zou dromen* I should dream.

10. The future anterior is made by forming a future of the perf. Ex. *ik zal gedroomd hebben*. I shall have dreamt.

11. The past conditional is an imperfect of the fut. ant. Ex. *ik zou gedroomd hebben*, I should have dreamt.

12. The passive voice is formed with the verb *worden* (to become). Exx. *ik word gestraft* I am punished, *ik werd gestraft* I was punished, except the perf. and other tenses derived from it, which are formed by the verb *zijn* (to be). Ex. *ik ben gestraft* I have been punished, *ik was gestraft* I had been punished, *ik zal gestraft zijn* I shall have been punished, *ik zou gestraft zijn* I should have been punished.

Rem. The subjunctive mood (Ex. *ik droome*, may I dream, *gij droomet* may you dream, etc.) is very seldom made use of in prose. In the spoken language it never occurs, unless in a few expressions, as *het zij* let it be, *God geve 't*, May God give it, *Leve de koning*, May the king live.

13. In forms, where a mute ē comes after the stem, we meet with the same changes in orthography or pro-

nunciation, which we have observed in the plural of nouns. Ex. *ik stap*, plur. *wij stappen* (I, we step), *ik praat* (I speak), pl. *wij prāten*. (In verbs of the weak conjugation long *e*, *o* and *u* are always indicated by a double vowel, even at the end of a syllable, where a single vowel would do.)

STRONG CONJUGATION.

The strong conjugation is like the weak, except in two respects. I. The imperfect does not take the termination *-te* or *-de*, but it changes the vowel of the stem. II. The past participle ends in *-en*, not in *-t* or *-d* and often here too the vowel of the stem is changed. Ex. *ik slaap*, I sleep; impf. *ik sliep*, I slept; part. *geslapen*, slept.

There are ten different classes of strong verbs. Of each class we will give one or more examples.

First Class. Vowel in the present tense short *i* or *e*, in the Imp. short *o*, in the past participle short *o*.

Exx. *bind*, *bond* (Pl. *bonden*), *gebonden*, to bind.

zenden, *zond* (Pl. *zonden*), *gezonden*, to send.

Second Class. Vowel in the pres. t. long *e*, in the imp. sing. short *a*, Plur. long *a*, in the past part. long *o*

Exx. *steel*, *stal*, *stālen*, *gestōlen* to steal.

Third Class. Vowel in the pres. t. short *i* or long *e*, in the Imp. sing. short *a*, plur. long *a*, past participle long *e*,

Exx. *lig*, *lag*, *lā-gen*, *gelegen* to lie.

geef, *gaf*, *gā-ven*, *gegēven* to give.

Fourth Class. Vowel in the pres. *ij*, in the imp. long *ē*, in the p. part. long *ē*.

Exx. *bijt*, *beet*, *bē-ten*, *gebē-ten* (to bite).

Fifth Class. Vowel in the pres. long *ie* or *ui*, in the imp. tense long *ō*, in the p. part. long *ō*.

Exx. *schiet, schoot, schō-ten, geschō-ten* (to shoot).

kruip, kroop, krō-pen, gekrō-pen (to creep).

Sixth Class. Vowel in the pres. t. long ā, in the Imp. t. oe, in the past part. long ā.

Exx. *draag, droeg, droegen, gedrā-gen* (to bear).

Seventh Class. Vowel in the pres. t. short a, in the imp. t. short i or long ie, in the past p. short a.

Exx. *hang, hing, hingen, gehangen* (to hang).

val, viel, vielen, gevallen (to fall).

Eighth Class. Vowel in the pres. t. long ā, in the Imp. t. long ie, in the p. part. long ā.

Exx. *slaap, sliep, sliepen, geslā-pen* (to sleep).

Ninth Class. Vowel in the pres. t. long oo or ou, in the imp. t. ie, in the p. part oo or ou.

Exx. *loop, liep, liepen, geloopen* (to run).

houw, hieuw, hieuwen, gehouwen (to heid).

The *Tenth Class* contains but two verbs *heeten* (to be called) and *scheiden* (to separate). These verbs had formerly in the Imp. tense long ie: *hiet* and *schied*. Now they have an imperfect as weak verbs: *heette* and *scheidde*, but the past part. is still strong: *geheeten* and *gescheiden*.

IRREGULAR VERBS.

There are a few (about twenty) verbs, which have some more or less irregular forms. The best way of learning them is by reading. Here we will only mention the auxiliary verbs, the forms of which it is necessary to know for the conjugation of other verbs.

1. *Hebben* (to have). Pres. T. *ik heb, gjij hebt, hij heeft, wij hebben, gjij(lieden) hebt, zij hebben*, Imp. T. *ik had, pl. wij hadden, p. Part gehad* (Conj. *ik hebbe*).

2. *Zijn* (to be). Pres. T. *ik ben, gjij zijt, hij is, wij zijn, gjij(lieden) zijt, zij zijn*. Imp. t. *ik was, gjij waart,*

hij was, wij waren,, gjij waart, zij waren, P. Part. *ge-weest* (Perf. t. *ik ben geweest*, I have been) (Conj. *ik zij, gjij zijt* etc.). Imp. *wees* Pl. *weest*.

3. *Zullen* (shall). The Pres. tense of the verb is originally an imperfect tense (likewise in English). It is therefore conjugated as an Imperfect, having no *t* in the 3d pers. sing. and changing *a* into *u* in plural, viz: *ik zal, gjij zult, hij zal, wij zullen, gjij(lieden) zult, zij zullen*. The Imperfect tense (formed in a later period, when the old imperf. had already assumed the signification of a present tense) is: *ik zou* (cont. for *zoude* from *zol-de*) *gjij zoudt, hij zou, wij zouden, gjij zoudt, zij zouden*.

4. *Worden* (to become) Pres. tense *ik word, gjij wordt, hij wordt, wij worden, gjij wordt, zij worden*. Imp. t. *ik werd, Pl. wij werden, p. part. geworden, Imp. word, Pl. wordt.*

§ III.

THE PARABLE OF THE WINEYARD.

(*Mark. XII, 1*).

in Dutch

Een mensch plantte eenen wijngaard, en zette eenen tuin daarom en groef eenen wijnpersbak en bouwde eenen toren en verhuurde dien aan landlieden en reisde buiten 's lands. En als het tijd was, zond hij eenen dienstknecht tot de landlieden, opdat hij van de landlieden ontvinge van de vrucht des wijngaards. Maar zij namen en sloegen hem en zonden hem ledig henen. En hij zond wederom eenen anderen dienstknecht tot hen en dien steenigden

zij en wondden hem het hoofd en zonden hem hen en deerlijk mishandeld. En wederom zond hij eenen anderen en dien doodden zij en nog vele anderen, waarvan zij sommigen sloegen, anderen doodden. Als hij dan nog eenen zoon had, die hem lief was, zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: Zij zullen immers mijnen zoon ontzien. Maar die landlieden zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam, komt, laat ons hem dooden en de erfenis zal de onze zijn. En zij doodden hem en wierpen hem uit buiten den wijngaard.

§ IV.

PARSING OF THE PARABLE OF THE WINEYARD.

Een mensch] plantte eenen wijngaard en zette eenen tuin daarom, en groef eenen wijnpersbak en bouwde eenen toren, en verhuurde dien aan landlieden en reisde buiten 's lands.

Een non-defining article, mensch substantive noun, man, plantte Imperf. tense 3d pers. of the verb planten (to plant), eenen Acc. Sing. Masc. of the non-defining article, wijngaard subst. wine-yard, en Conjunction and, zette Imp. t. 3d p. S. of the verb zetten (to set) (zette is contracted for zettede), eenen Acc. Sing. M. of the Art., tuin subst. hedge, (the word tuin is now generally used in the meaning of garden), en—, bouwde Imp. t. 3d p. S. of the verb bouwen (to build), eenen—, toren subst. tower, en—, groef Imp. t. 3d p. S. of the verb graven (to dig) (strong conjugation Sixth Class), eenen—, wijnpersbak, a. place (basin) for pressing the grapes (elements: wijn. (wine) persen (to press) and bak (broad basin), en—, verhuur-

de of *ver-huren* (*to let out*) (this verb is derived from the simple verb *huren* (*to let*) by the prefix *ver-* (*for-*), *dien* Acc. Sing. Masc. of the pronoun *die*, *aan* preposition *to*, *landlieden* subst. plural of *landman* (nouns composed with *man* have in pl. *lieden* in stead of *mannen*), *en*—, *reisde* (pr. r̄e yz-d̄ē) of *reizen* (*to travel*), *buiten* prep. *out of* (this prep. has in this and other similar expressions the genitive case, otherwise the Accusative), 's abbreviation for *des*, Gen. Sing. Neut. of the defining article, *lands* Gen. Sing. of the subst. *land*, country.

En als het tijd was, zond hij eenen dienstknecht tot de landlieden, opdat hij van de landlieden ontvinge van de vrucht des wijngaards.

en—, *als* conj. *when* (in modern Dutch *toen* would be better than *als* in this sentence), *het* Nom. Sing. Neut. of the pers. pron. *hij*, *zij*, *het*, he, she, it, *tijd* subst. *time*, *was* of the irregular verb *zijn* (*to be*), *zond* of the strong verb *zenden* belonging to the first class, *eenen*—, *dienstknecht* a male servant. The word is composed of *dienst* (from *dienen*, *to serve*) and *knecht*, an (inferior) man, *tot* prep. *towards*, *de* Acc. Pl. of the defining article, *landlieden*—, *opdat* conj. (*on order*) *that*, *hij* pers. pron. he, *ontvinge* 3 pers. Sing. Impf. Conj. of the strong verb *ontvangen* (simple verb *vangen*) meaning *to get*, *to obtain*, belonging to the seventh class (the conjunctive mood is, as we have already said, very seldom used in daily speech. In speaking a Dutchman would say: *om van de vrucht van den wijngaard te ontvangen* i. e. *on order to receive*), *van* prep. *of*, *de* article, *vrucht* subst. fruit, *des*—, *wijngaards* Gen. Sing. of *wijngaard*.

Maar zij namen en sloegen hem, en zonden hem ledig henen.

Maar conj. *but*, *zij* pers. pron. *they*, *namen* 3d p.

plur. imp. t. of the strong verb *nemen*, belonging to the second class (to take) (in common Dutch in stead of *zij namen* en *sloegen hem* we would say *zij grepen hem aan* en *sloegen hem* (*aangrijpen*), *en—*, *sloegen*, of the irregular verb *slaan* (contracted for *slählen*), *sloeg*, *sloegen*, *geslagen* (meaning to beat), *hem—*, *en—*, *zonden* 3 pers. pl. Imp. of the verb *zenden*, *hem—*, *ledig* adj. empty (the word *ledig* is in common Dutch only used in the meaning of not filled (German *leer*; in stead of *zij zonden hem ledig henen* we would say *zij zonden hem zonder iets* (without anything) or *onverrichter zake* (the affair not being performed) *heen*.)

En hij zond wederom eenen anderen dienst knecht tot hen en dien steenigden zij en wondden hem het hoofd en zonden hem henen deerlijk mishandeld.

en—, hij—, zond—, wederom (commonly *weder* or contracted *weér*) adv. over again, *eenen—, anderen* Acc. Sing. Masc. (strong declension) of the adj. *ander*, other, *dienst knecht—, en—, dien—, steenigden* 3 p. Pl. Impf. of the weak verb *steenigen* to cast stones at (derived from *steen*, a stone), *zij—, en—, wondden* of the weak verb *wonden*, to wound, *hem—, het* Acc. Sing. Neut. of the defining article, *hoofd* subst. head, *en—, zonden—, hem—, henen—, deerlijk* adv. awfully, mishandeld past part. of the verb *mishandelen* to handle shamefully (formed by the prefix *mis-* from the verb *handelen*, to treat).

En wederom zond hij eenen anderen en dien doodden zij, en later nog vele anderen, waarvan zij sommigen sloegen, sommigen doodden.

En—, wederom—, zond—, hij—, eenen—, anderen—, en—, dien—, doodden, 3 p. Pl. pres. t. of the weak verb *dooden* to kill, *zij—, en—, later* adv. afterwards, *nog* adv. still, yet, *vele* indefinite numeral many, *anderen* Pl. of the pronoun *een ander* (an other) taken substantively, *waarvan* relative

pronoun in stead of *van wie*, *van welke* (of which) (In stead of a relative pronoun with a preposition we very often use the word *waar* (where) prefixed to the same preposition. So with the adv. *daar* and *er* for demonstrative pronouns ex. gr. *er van* means of it, of them, *daarvan* has about the same meaning), *zij-*, *sommigen* indefinite numeral taken substantively, a few, *sloegen*, *sommigen*, *doodden*.

Als hij dan nog eenen zoon had, die hem lief was, zoo heeft hij ook dien ten laatste tot hen gezonden, zeggende: „*Zij* zullen immers mijnen zoon ontzien.”

Als conj. *when*, *as* (in common Dutch in stead of *als hij dan nog had* we would say *daar hij nu nog had*), *hij*—, *dan* adv. *then*, *now*, *nog*—, *eenen*—, *zoon* subst. son, *had* 3 p. Imp. of the irregular verb *hebben*, to have, *die* relative pron. who, that, *hem*—, *lief* adj. beloved, dear, *was* Engl. was, *zoo* adv. so (in common Dutch this particle would be omitted), *heeft* 3d p. s. present of the verb *hebben* (to have), *hij*—, *ook* adv. also, *dien*—, *ten* contracted for *te den* (to or at the), *laatste* adj. taken substantively *the last*; *ten laatste* means *at last* (properly *at the last*), *gezonden* past part. of the strong verb *zenden* belonging to the first class, *zeggende* pres. part. of the verb *zeggen* to say, *zij*—, *zullen* 3 p. pl. of the auxiliary verb *zullen* (shall), *immers* adv. indeed, certainly, *mijnen* acc. sing. of the possessive pronoun *mijnen* (my). *zoon*—, *ontzien* Inf. to reverence.

Maar die landlieden zeiden onder elkander: Deze is de erfgenaam, laat ons hem dooden en de erfenis zal de onze zijn.

Maar—, *die* nom. pl. of the dem. pron. *die* (*those*), *landlieden*—, *zeiden* (in stead of *zeg-den*) 3 p. pl. impf. of the verb *zeggen* to say, *onder* prep. among, *elkander* refle-

xive pronoun, *each other* (N.B. *elk* means *each*, *ander* means *other*), *Deze* demonstr. pron. taken substantively *this*, *he* (In common Dutch in st. of *deze is* we would say either *dit is* (neuter) or *hij is*), *is* Eng. *is*, *de—*, *erfgenaam* subst. heir, *laat* imp. of the verb *laten* (to let), *ons* pers. pron. *us*, *hem—*, *dooden* inf. to kill, *en—*, *de—*, *erfenis* subst. *heritage*, *zal* 3 p. sing. pres. of the aux. verb *zullen* (shall), *de—*, *onze* possessive pronoun- taken substantively *ours*, *zijn* inf. to be (in common Dutch we would say: *laat ons* (or *laten wij*) *hem dooden* (or *dood slaan*) *dan is de erfenis voor ons*).

En zij namen en dodden hem en wierpen hem uit buiten den wijngaard.

En—, *zij—*, *namen—*, *en—*, *doodden—*, *hem—*, *en—*, *wierpen* 3 p. pl. impf. of the verb *werpen*, to cast, *hem—*, *uit* adv. *out* (in common Dutch this word would be omitted), *buiten* prep. *out of*, *den* acc. sing. of the def. art., *wijngaard—*.

§ V.

ON SPELLING.

1. *g* at the end of a syllable has nearly the same sound as if *ch*. Formerly *g* was much more used than *ch*, but a new system has been introduced, according to which *g* before *t* has been generally supplanted by *ch*. Thus the adj. *licht* (easy) was spelt *ligt*, to distinguish it from the subst. or adjective *licht*, (light). Now both words are written with the *ch* and so with all other words formerly spelling with *gt*.

ij and *ei* having nearly the same sound in Dutch, even Dutchmen may now and then be puzzled in deciding whe-

ther of the two is to be written. Only observe that dissonant verbs always are written with *ij*, ex. gr. *schrijven* to write, *blijven* to remain; weak verbs on the contrary (if not derived from other words spelling with *ij*) are written with *ei*, ex. gr. *arbeiden* to work, *zeilen* to sail.

The following words have a different meaning according as they are written with *ij* or *ei*.

<i>blij</i> , glad.	<i>blei</i> , bleak, a fish.
<i>berijden</i> , to ride on.	<i>bereiden</i> , to prepare.
<i>hij</i> , he.	<i>hei</i> , heath.
<i>lijden</i> , to suffer.	<i>leiden</i> , to conduct.
<i>mijden</i> , to avoid.	<i>meiden</i> , female servants.
<i>mij</i> , me.	<i>Mei</i> , May.
<i>nijgen</i> , to bow.	<i>neigen</i> , to incline.
<i>pijlen</i> , arrows.	<i>peilen</i> , to fathom.
<i>rijzen</i> , to rise.	<i>reizen</i> , to travel.
<i>stijl</i> , style.	<i>steil</i> , steep.
<i>vijlen</i> , to file.	<i>veilen</i> , to sell.
<i>wij</i> , we.	<i>wei</i> , whey.
<i>wijden</i> , to consecrate.	<i>weiden</i> , to graze. ¹⁾ .

2. Long *a* and *u* ending a syllable may not be doubled. Therefore *vraag*, question, is written in the singular with *aa*, but in the plural only with one *a*: *vragen* not *vraagen*, because the first syllable ends in *a*. In the same way we write:

<i>zaak</i> , thing.	<i>za-ken</i> , things.
<i>muur</i> , wall.	<i>mu-ren</i> , walls.
<i>ik slaap</i> , I sleep.	<i>wij sla-pen</i> we sleep,
<i>ik stuur</i> , I steer.	<i>wij stu-ren</i> , we steer.

¹⁾. *Zij* may be 1° personal pronoun *she* or *they*, 2° substantive *silk*, 3° substantive *side* (in both the latter cases *zij* is contracted for *zijde*). *Ze* contracted for *zeide* is a verbal form meaning *said*(impf. t.).

3. The same rule, which is applicable to *a* and *u*, should also, according to analogy, be applicable to *e* and *o*; but this is only partly the case. Etymology demands, that the *e* and *o* should be doubled in several words, even when at the end of a syllable, as: *bleeken*, to bleach, *koopen*, to buy ²⁾, in others *not*. Exx.

bre-ken, to break.   *ho-pen*, to hope.

ge-ven, to give.   *lo-gen*, falsehood.

The following words have a different meaning, according as they are written with *oo* or *o*, or *ee* or *e*.

geene, none.   *gene*, those.

heelen, to heal.   *helen*, to conceal.

toonen, to show.   *tonen*, tones.

reede, roads.   *rede*, speech.

steen-en, stones.   *stenen*, to groan.

weeken, to soften.   *weken*, weeks.

weezen, orphans.   *wezen*, to be. (or a being)

genooten, partners.   *genoten*, enjoyed.

hoopen, heaps.   *hopen*, to hope.

hooren, to hear.   *horen*, horn.

nooten, nuts.   *noten*, notes.

pooten, paws.   *poten*, to plant.

4. Several stems of words ending in short *a*, *e*, *i*, *o* or *u* followed by a single consonant retain the short vowel even then, when an element is added beginning with a vowel. In that case the final consonant of the stem is doubled, Exx.

---

²⁾ At the end of this grammar the student will find a list of the most usual words, written with *oo* and with *ee*. As a general rule it may be observed that all verbs having *au* in German are written with the double *o* in Dutch, as *kaufen*, *koopen*, to buy *laufen*, *loopen*, to run and words having *ei* in German with *ee*, as *keine*, *geene*, no, *Beine*, *beenen*, bones.

<i>man</i> , man.	<i>mannen</i> , men.
<i>mes</i> , knife.	<i>messen</i> , knives.
<i>pil</i> , pill.	<i>pillen</i> , pills.
<i>stok</i> , stick.	<i>stokken</i> , sticks.
<i>kruk</i> , crutch.	<i>krukken</i> , crutches.

Stems of words ending in a *long vowel* followed by a single consonant are written with a *double vowel*, in all forms, where no derivatory element, beginning with a vowel, is added.

<i>spē-len</i> , to play.	<i>ik speel</i> , I play.
<i>vrā-gen</i> , to ask.	<i>ik vraag</i> , I ask.
<i>hō-pen</i> , to hope.	<i>ik hoop</i> , I hope.
<i>stū-ren</i> , to steer.	<i>ik stuur</i> , I steer.

5. If to a stem ending in *f* or *s* a derivatory element is added beginning with a vowel, these letters, if not doubled, are changed, the *f* into *v* and the *s* into *z*.

<i>korf</i> , basket.	<i>korven</i> , baskets.
<i>brief</i> , letter.	<i>brieven</i> , letters.
<i>huis</i> , house.	<i>huizen</i> , houses.
<i>haas</i> , hare.	<i>hazen</i> , hares. ¹⁾

Formerly if a syllable ending in *i* was followed by another beginning with a vowel, a *j* was interpolated, as *ik draai*, I turn, *wij draaijen*, we turn; — this is no longer the case.

All nouns are written in Dutch without capitals, except personal proper names and those of countries, towns, rivers, sciences, and titles before names.

---

¹⁾ An exception to this rule is formed bij a few words ending in *ts*, in which the *s* does not change into *z*, because the soft *z* cannot come after the hard *t*: *spits*, point; *spitsen*, points.

B.

THEORETICAL PART.

G R A M M A R.

CHAPTER I.

THE SUBSTANTIVE (HET ZELFSTANDIG NAAMWOORD).

1. *The number.*

The plural is generally formed (bij) adding *-en* to the singular and only *-n* when the word ends in *e*.

<i>dier</i> , animal.	<i>dieren</i> , animals.
<i>meening</i> , opinion.	<i>meeningen</i> , opinions.
<i>straat</i> , street.	<i>straten</i> , streets. }
<i>muur</i> , wall.	<i>muren</i> , walls. }
<i>lip</i> , lip.	<i>lippen</i> , lips. }
<i>stuk</i> , piece.	<i>stukken</i> , pieces. }
<i>wolf</i> , wolf.	<i>wolven</i> , wolves. }
<i>dief</i> , thief,	<i>dieren</i> , thieves. }
<i>huis</i> , house.	<i>huizen</i> , houses. }
<i>bode</i> , messenger.	<i>boden</i> , messengers.
<i>gave</i> , gift.	<i>gaven</i> , gifts.

- 1). According to the above mentioned general rule

nouns, of which the vowel is short in the singular, must double their final consonant to form their plural, as:

<i>pen</i> , pen.	<i>pennen</i> , pens.
<i>kat</i> , cat.	<i>katten</i> , cats.

2). Several nouns are excepted from this rule and have a long vowel in the plural, though in the singular the vowel is short.

<i>bad</i> , bath, <i>bäden</i> .	<i>hol</i> , cavern, <i>hölen</i> .
<i>blad</i> , leaf, <i>bläden</i> .	<i>lot</i> , lot, <i>lötzen</i> .
<i>dag</i> , day, <i>dägen</i> .	<i>pad</i> , path, <i>päden</i> .
<i>dak</i> , roof, <i>däken</i> .	<i>rad</i> , wheel, <i>räderen</i> .
<i>dal</i> , valley, <i>dälen</i> .	<i>slag</i> , battle, <i>slägen</i> .
<i>gat</i> , hole, <i>gäten</i> .	<i>slot</i> , lock, <i>slöten</i> .
<i>glas</i> , glass, <i>gläzen</i> .	<i>staf</i> , staff, <i>stären</i> .
<i>god</i> , god, <i>göden</i> .	<i>spel</i> , play, <i>spelen</i> .
<i>graf</i> , grave, <i>gräven</i> .	<i>vat</i> , tub, <i>vätten</i> .

3). Nouns ending in *-el*, *-er*, *-aar*, and *-ier* in the singular may take either *-s* or *-en* in the plural. *-s* is mostly used in the familiar style.

<i>regel</i> , rule.	<i>regels</i> , <i>regelen</i> .
<i>vader</i> , father.	<i>vaders</i> , <i>vaderen</i> .

4). Substantives ending in *-em* and *-en*, and all diminutives in *-je* exclusively form their plural in *-s*.

<i>bodem</i> , bottom.	<i>bodems</i> , bottoms.
<i>degen</i> , sword.	<i>degens</i> , swords.
<i>briefje</i> , note.	<i>briefjes</i> , notes.

5). Nouns ending in *-heid* change this ending into *heden*:

<i>waarheid</i> , truth,	<i>waarheden</i> .
<i>dwaasheid</i> , folly,	<i>dwaasheden</i> .

Smid, blacksmith, has in the plural *smeden*, *lid*, member, *leden*, *schip*, vessel, *schepen* and *stad*, town, *steden*.

6). Those ending in *man* change *man* into *lieden*.

koopman, merchant, *koopliden*.
krijgsman, warrior, *krijgsliden*.¹⁾

7). Some nouns have a double and a few even a triple plural:

<i>hoen</i> , fowl.	<i>hoenders</i> .	<i>hoenderen</i> .
<i>volk</i> , people.	<i>volkeren</i> ,	<i>volken</i> .
<i>kleed</i> , dress.	<i>kleederen</i> ,	<i>dresses</i> , <i>kleeden</i> , covers.
<i>kalf</i> , calf.	<i>kalveren</i> ,	<i>kalven</i> .
<i>blad</i> , leaf.	<i>bladeren</i> ,	leaves of a tree, (in poëtry <i>bladers</i>), <i>bladen</i> , leaves of a book.
<i>been</i> , leg, bone.	<i>beenderen</i> ,	<i>bonen</i> , legs.

2. *The gender.*

Masculine are:

1. Proper names of men, as: *Jan*, John, *Jacobus*, James, *Hendrik*, Henry, except the diminutives in *-je*, which are neuter, as *Hendrikje*, little Henry.
2. Common nouns expressing the conditions of men, as: *tuinman*, gardener, *koopman*, merchant, *knecht*, manservant;
3. The names of all stones, as: *agaat*, agate, *diamant*, diamond. Names of trees, except *spar*, fir, and *linde*, linden. Names of mountains and coins.
4. Nouns ending in *dom*, expressing a rank or condition, as: *adeldom* nobility, *ouderdom* old age, *rijkdom* wealth. *Het heiligdom*, the sanctuary, and *het vorstedom*, the principality, *het Christendom*, Christendom, are neuter.
4. Nouns ending in *-el*, *-em*, *-sem*, *-lm* and *-rm*, as: *adel*,

---

¹⁾ Except names of natives of certain countries, as: *Franschman* Frenchman, plur. *Franschen*; *Engelschman* Englishman, plur. *Engelschen* and words, in which the syllable *-man* at the end has nothing to do with the word *man*: *kaaiman* (crocodile) *kaaimannen*.

nobility, *adem* breath, *balsem* balsam, *halm*, stalk, *darm* bowel, with some exceptions.

6. Nouns ending in *-aar -aard* and *-er*, as: *luiaard*, sloth, *leugenaar*, liar, *snuiter*, snuffers.

Feminine are:

1. Proper names of females, as: *Anna*, Ann, *Louise*, Louisa; except all diminutives in *-je*, which are neuter, as: *Jansje*, Jane, *Mietje*, little Mary.

2. Common nouns signifying a feminine state or occupation, as: *zuster*, sister, *naaister*, seamstress, except *het wijf*, the low woman, and all diminutives in *-je*, as: *zusje*, little sister, which are neuter.

3. Nouns ending in *-schap*, derived from adjectives, as: *blijdschap* joy; also nouns with the same ending implying an association as: *priesterschap* clergy, *broederschap* fraternity. But when these nouns signify a dignity, an office, they are neuter, as: *het broederschap* the brotherhood, *het priesterschap*, the priesthood, *het stadhouderschap* the dignity of a stadholder. *Het gezelschap*, the company, and *het genootschap*, the association, are also neuter.

4. Nouns ending in *-ing* derived from verbs, as: *belooningen*, reward, *vermaning*, reprimand.

5. Nouns ending in *-ij* as: *hoovaardij*, pride, *dieverij*, theft; except words beginning with *ge-*, which are neuter: *het gerij*, driving, *het getij*, the tide.

6. Nouns ending in *-is*, as: *gelijkenis*, likeness, *begraafenis*, funeral, except *het vonnis*, the sentence, and *het vernis*, the varnish, which are neuter (*vernis* has the accent on the last syllable).

7. All dissyllables ending in *-te* as: *duurte* dearness, *schääamte*, shame, also many trisyllables derived from verbs as: *begeerte*, desire, from *begeeren* to desire, *gedachte*, remembrance, from *denken* to think.

8. All nouns ending in *-heid*, as: *wijshheid* wisdom, *domheid* stupidity.

9. The letters of the alphabet and of the figures, as: *eene A*, an A, *eene 3*, a three. Names of ships.

10. Nouns ending in *-st*, as: *gunst* favour, *winst* profit. But *dienst* service, *herfst* autumn are masculine.

11. Derivatives in *-age* as: *stellage* a scaffolding, from *stellen* to place, *boschage* a grove or copse, from *bosch* a wood.

Neuter are:

1. Proper names of countries, cities and villages, as: *Holland*, *Amsterdam*.

2. Infinitives of verbs and adjectives used as nouns, as: *het eten* eating, *het drinken* drinking, *het kwade* evil.

3. All diminutives of nouns in *-je*, *-ke* (*ske*) and *-lijn*, as: *het boekje* or *boekske*, the little book.

4. Nouns ending in *-sel*, as: *het voedsel* the food, *een deksel* a lid, etc.

5. Many nouns beginning with *ge-* derived from other nouns, as: *het gebergte*, the mountain, *het geboomte*, the trees; and all nouns beginning with *ge-* derived from verbs, as: *geschrei* crying, from *schreien* to cry.

6. Dissyllables beginning in *be-*, *ge-*, *her-*, *ont-* or *ver-*, as: *het bedrog* the deceit, *het geloof* the belief, *het ontslag* the dismissal, *het verslag* the report; except *verkoop* sale, *herdruk* reprint, and *verwant* relation, which are masculine, and *ontvangst* receipt, *bekomst* fill, which are feminine.

7. The names of metals, as: *het goud* gold, *het ijzer*, iron, *het koper* copper, also the names of many productions when the species only is signified, as: *het laken* the cloth, *het papier* the paper.

8. All words ending in *-dom*, signifying a body or collection of persons, as: *het priesterdom*, the priesthood.

Many nouns designating persons are of the epicene gender, i. e. they may be taken adlibitum either in the masculine or in the feminine and so with all adjectives used as substantives, as: *de arme*, the poor (man or woman); *de armen*, the poor men or women.

bediende, servant.   *weetniet*, ignoramus.

vreemde, stranger.   *gevangene*, prisoner.

kennis, acquaintance.   *gids*, guide.

getuige, witness.   *zieke*, patient.

3. Compound substantives.

The following different kinds of compound nouns may be distinguished in Dutch : 1.) Nouns formed from two substantives, as: *huisvader*, father of a family, *vruchtbloom*, fruittree. 2.) Nouns formed from a substantive and an adjective, as: *grootvader*, grandfather, *hoogmoed*, pride, literally: high mind. 3.) Nouns formed from a substantive and a verb, as: *drinkgeld*, drinkmoney. 4.) Nouns formed from a substantive and a pronoun, as: *zelfmoord*, selfmurder, suicide, etc.

In compound nouns formed of two substantives either both nouns remain unaltered, as: *huisvader*, father of a family, *vruchtbloom*, fruittree; or the first noun takes an *s* or *e*, as: *levensbeschrijving*, biography, *pennemes*, penknife.

4. Formation of diminutives.

Diminutives are formed by adding *-je*, *-ske* (or *-sken*), and in poetry sometimes *-lijn* to the noun; The ending *-je* after certain letters may assume the form of *-tje* or *-pje*.

draad, thread, *draadje*.

brief, letter, *briefje*.

vlieg, fly, *vliegje*.

dak, roof, *dakje*.

visch, fish, *vischje*.

boek, book, *boekje*, or *boekske(n)*.

maagd, girl, *maagdelijn*.

When the noun ends in a vowel or in one of the consonants *l*, *n*, *r*, or *w*, a *t* is placed before *-je*, as:

koe, cow, *koetje*.

vogel, bird, *vogeltje*.

steen, stone, *steenje*.

kamer, room, *kamertje*.

vrouw, wife, *vrouwetje*.

When the noun ends in *m*, a *p* is placed before *-je*, as:

boom, tree, *boompje*.

bloem, flower, *bloempje*.

Monosyllabic nouns ending in a short vowel followed by *l*, *m* or *n*, place *et* instead of *t* before *-je*, and double the consonant, as:

schel, bell, *schelleitje*.

man, man, *mannetje*.

kom, basin, *kommetje*.

5. Formation of the feminine.

In order to form the feminine of nouns designating male persons or male animals the Dutch generally add *-in* to the masculine and the stress is laid on this last syllable, as:

een keizer, an emperor. *eene keizerin*, an empress.

een herder, a shepherd. *eene herderin*, a shepherdess.

een graaf, an earl. *eene gravin*, a countess.

een wolf, a wolf. *eene wolvin*, a she-wolf.

There are however many nouns of living beings,

that have but one form for both genders, as *arend* (eagle), *haas* (hare) etc. (masculine);— *duif* (dove) *muis* (mouse) (feminine);— *paard* (horse), *schaap* (sheep), *kind* (child) (neuter).

Nouns, derived from verbs and ending in *-er*, generally form their feminine by changing *-er* into *-ster*, as: *een bedrieger*, a deceiver. *eene bedriegster*, a female deceiver.

een inwooner, an inhabitant. *eene inwoonster*, a female inhabitant.

een vleier, a flatterer. *eene vleister*, a female flatterer.

Of some other nouns the feminine is formed by adding *-es* to the masculine, with the stress on this last syllable, as:

een dienaar, a servant. *eene dienares*, a maid servant.

een lezer, a reader. *eene lezeres*, a female reader.

een baron, a baron. *eene barones*, a baroness.

een profeet, a prophet. *eene profetes*, a prophetess.

The feminine of natives of countries is expressed by the subst. *vrouw*, (woman) preceded by an adjective derived from the name of the country, as:

een Hollander, a Dutchman. *eene Hollandsche vrouw*,
a Dutch woman.

een Franschman, a Frenchman. *eene fransche vrouw*,
a French woman.

Vrouw may be omitted and the adj. used as a subst., *eene Fransche*, a French woman.

Some nouns ending in *man* form their feminine by changing *man* into *vrouw*, as: *koopman*, merchant, *koopvrouw*; *buurman*, neighbour, *buurvrouw*. Irregular in the formation of the feminine are *abdis*, abbess, from *abt*, abbot; *dievegge*, female thief, from *dief*, thief.

CHAPTER II.

THE ADJECTIVE (HET BIJVOEGELIJK NAAMWOORD).

1. *Formation and derivation of adjectives.*

Adjectives are either original words, as: *groot*, great, *goed*, good, *schoon*, beautiful, or formed from nouns, by the addition of a terminational particle, as: *moedig*, courageous, *menschelijk* human, or composites formed from two nouns, as: *liefderijk*, rich in love, *vrijwillig*, voluntary.

The principal terminational particles of Dutch adjectives are: *-baar*, *-loos*, *-lijk*, *-zaam*, *-en*, *-ig*, *-sch*, *-haftig* and *-achtig*, as:

<i>vruchtbaar</i> , fertile.	<i>deugdzaam</i> , virtuous.
<i>eetbaar</i> , edible.	<i>leerzaam</i> , docile.
<i>blykbaar</i> , apparent.	<i>hemelsch</i> , heavenly.
<i>gouden</i> , golden.	<i>hollandsch</i> , Dutch.
<i>steen</i> , (of) stone.	<i>ernstig</i> , serious.
<i>moedig</i> , courageous.	<i>heldhaftig</i> , heroic.
<i>levendig</i> , lively.	

-loos and *-lijk* are equivalent to the English *-less* and *-like*, or *-ly*, as:

<i>vaderloos</i> , fatherless.	<i>goddelijk</i> , godlike.
<i>goddeloos</i> , moneyless.	<i>doodelijk</i> , deadly.

The termination *-en* generally means: *made of*, as: *gouden*, made of gold.

The termination *-achtig* has the same signification as *-haftig*, in words with this termination the accent generally falls on the first syllable, as:

<i>wit</i> , white.	<i>steen</i> , stone.
<i>witachtig</i> , whitish.	<i>steenachtig</i> , stony.

In *waardchtig*, truthful, the stress falls on the second syllable, likewise in *woondchtig*, residing, *deelchtig*, partaking of.

2. Declension of Adjectives.

The rules for spelling given hereabove are also to be applied to the adjectives, as:

<i>zwaar</i> , heavy.	<i>de zware arbeid</i> , the heavy labour.	{
<i>zuur</i> , sour.	<i>de zure vrucht</i> , the sour fruit.	
<i>snel</i> , quick.	<i>eene snelle vlucht</i> , a quick flight.	
<i>dik</i> , thick.	<i>een dikke boom</i> , a stout tree.	
<i>dor</i> , withered.	<i>een dorre tak</i> , a withered branch.	
<i>grov</i> , rough.	<i>grôve trekken</i> , rough features.	
<i>wit</i> , white.	<i>witte wol</i> , white wool.	
<i>lief</i> , dear.	<i>lieve moeder</i> , dear mother.	
<i>braaf</i> , good.	<i>brâve vrouw</i> , good woman.	
<i>wijs</i> , wise.	<i>de wijze man</i> , the wise man.	

<i>lui</i> , idle.	<i>de luie leerling</i> , the idle pupil.	{
<i>fraai</i> , beautiful.	<i>fraaie bloemen</i> , beautiful flowers.	

Adjectives in *-en* or derived from the names of towns remain unaltered, as:

- een houten lepel*, a wooden spoon.
- een wollen kous*, a woollen stocking.
- een Groninger koek*, a cake baked at Groningen.
- but *een lakensche jas*, a cloth coat. (*lakensch*).

If an adjective is used as a noun, it takes in the genitive singular *-n* or *-en*; the other cases have no termination.

- de geleerde*, the learned man.
- des geleerden*, of the learned man, (comm. *van den geleerde*).
- den geleerde*, to the learned man.
- den geleerde*, the learned man.

But if the adjective stands alone, and the noun is understood, it follows the general rule, as:

Wij zijn allen sterfelijk, We are all mortal, the
zoowel de rijken als de armen. rich as well as the poor.

3. Degrees of comparison.

Lang long, *langer* longer, *de langste* the longest. In the same manner:

<i>groot</i> , great.	<i>grooter.</i>	<i>de grootste.</i>
<i>zwak</i> , weak.	<i>zwakker.</i>	<i>de zwakkste.</i>
<i>braaf</i> , brave.	<i>braver.</i>	<i>de braafste.</i>
<i>boos</i> , wicked.	<i>booser.</i>	<i>de booste</i> (i. st. of <i>boosste</i>).
<i>mooi</i> , handsome.	<i>mooier.</i>	<i>de mooiste.</i>

Adjectives ending in *r* take *d* before the termination *-er* of the comparative, as:

<i>zwaar</i> , heavy.	<i>zwaarder.</i>	<i>heavier.</i>
<i>duur</i> , dear.	<i>duurder.</i>	<i>dearer.</i>
<i>dor</i> , dry	<i>dorder.</i>	<i>drier.</i>
<i>ver</i> , far	<i>verder.</i>	<i>farther.</i>

Sometimes the comparative is formed by placing the adverb *meer*, more, and the superlative by placing *meest*, most, before the adjective, as: *doordrongen*, penetrated, *meer doordringen*, more penetrated, *meest doordringen*, most penetrated. This is generally the case with adjectives having three or more syllables.

The following adjectives are irregular in the formation of the comparative and superlative, in Dutch as well as in English:

<i>weinig</i> , little,	<i>minder</i> ,	<i>minst.</i>
<i>goed</i> , good,	<i>beter</i> ,	<i>best.</i>
<i>veel</i> , much,	<i>meer</i> ,	<i>meest.</i>
<i>kwaad</i> , evil,	<i>erger</i> ,	<i>ergst.</i>
(in the meaning of <i>angry</i> :		<i>kwader</i> , <i>kwaadst.</i>)

With comparatives *dan* is used in the same way as *than* in English, as:

De roos is schooner dan vele andere bloemen. The rose is more beautiful than many other flowers.

Wie was welsprekender dan Cicero? Who was more eloquent than Cicero?

The Dutch comparatives *zoo*, *evenzoo*, *niet zoo* —*als* are translated in English by so—as, and not so,—as, Exx.

Mijn vriend is zoo (even-zoo) geleerd als gij. My friend is as learned as you.

Gij zijt niet zoo geleerd als mijn vriend. You are not so learned as my friend.

CHAPTER III.

THE VERB. (HET WERKWOORD).

1. ASSONANT VERBS (weak conjugation).

A verb is called assonant when its stem does not undergo any alteration in conjugation. Of assonant verbs the imperfect indicative ends in *-de* or *-te*, and the past participle in *-d* or *-t*.

PARADIGM OF AN ACTIVE OR TRANSITIVE VERB.

Infinitive mood.

Present tense.

beminnen, to love.

Present partic.

beminnende, loving.

Past part.

bemind, loved.

Indicative mood.

Present.

ik bemin, I love.   *wij beminnen*, we love.

gij bemint, thou lovest.   *gij bemint*, you love.

hij bemint, he loves.   *zij beminnen*, they love.

Imperfect.

ik beminde, I loved.   *wij beminden*, we loved.

gij bemindet, thou lovedst.   *gij bemindet*, you loved.

hij beminde, he loved.   *zij beminden*, they loved.

Past indefinite.   Pluperfect.

ik heb bemind, I have loved. *ik had bemind*, I had loved.

Future.

ik zal beminnen, I shall love.

Future anterior.

ik zal bemind hebben, I shall have loved.

Conditional.

ik zou beminnen, I should love.

Conditional anterior.

ik zou bemind hebben, I should have loved.

Imperative mood.

bemin, love thou.

bemint, love ye.

The third person singular and the first and third persons plural of the imperative are formed in Dutch as in English by the verb *laten*, to let, and the present infinitive of the verb to be conjugated, as: *laat hem beminnen*, *laat ons beminnen*, let him love, let us love.

Subjunctive mood.

Present tense.

dat ik beminne,   that I may love.

dat gij bemint,   that thou mayst love, etc.

PARADIGM OF THE PASSIVE VOICE.

Infinitive mood.

Present tense.

bemind worden, to be loved.

Pres. participle.

bemind wordende, being loved.

Past participle.

bemind geworden, been loved.

Indicative mood.

Present tense.

ik word bemind, I am loved..

Imperfect.

ik werd bemind, I was loved.

Past indefinite.

ik ben bemind geworden, I have been loved.

Pluperfect.

ik was bemind geworden, I had been loved.

Future.

ik zal bemind worden, I shall be loved.

Future anterior.

ik zal bemind geworden zijn, I shall have been loved.

Conditional.

ik zou bemind worden, I should be loved.

Past Conditional.

ik zou bemind zijn, I should have been loved.

Imperative.

word bemind, be thou loved.*wordt bemind*, be ye loved.

Subjunctive mood.

Present.

dat ik bemind worde, that I may be loved.

Imperfect.

dat ik bemind werde, that I might be loved.

Past indefinite.

dat ik bemind geworden zij, that I may have been loved.

Pluperfect.

dat ik bemind geworden ware, that I might have been loved.

Neuter verbs.

Some neuter verbs are conjugated with *hebben* and others with *zijn*; with *zijn* are conjugated such verbs as express rather a state of existence or suffering than an action, as: *blijven*, to stay; *sterven*, to die; *ontwaken*, to awake; *zinken*, to sink; with *hebben* those, which imply an action, as: *brullen*, to roar; *leven*, to live; *vluchten*, to take flight; etc.

Many neuter verbs signifying motion may be conjugated either with *zijn* or with *hebben*. *Zijn* is used when the place, where the action occurred, is designated; *hebben*, when merely the action is indicated, without allusion to the place, as: *hij heeft veel gezwommen*, he has swum a great deal; *hij is over de rivier gezwommen*, he has (is) swum over the river.

Reflective verbs.

Reflective verbs are conjugated with the personal pronouns *mij*, *u*, *ons* and *zich*.

CONJUGATION OF A REFLECTIVE VERB.

ZICH SCHAMEN, to be ashamed.

<i>ik schaam mij,</i>	I am ashamed.
<i>gij schaamt u,</i>	thou art ashamed.
<i>hij schaamt zich,</i>	he is ashamed.
<i>wij schamen ons,</i>	we are ashamed.
<i>gij schaamt u,</i>	you are ashamed.
<i>zij schamen zich,</i>	they are ashamed.
<i>ik schaamde mij,</i>	I was ashamed.
<i>ik heb mij geschaamd,</i>	I have been ashamed.
<i>ik zal mij schamen,</i>	I shall be ashamed.
<i>schaam u,</i>	be thou ashamed.
<i>schaamt u,</i>	be ye ashamed.

There are in Dutch some verbs, which are exclusively reflective, as: *zich bezinnen*, to recollect; *zich onderstaan*, to venture; other reflective verbs are formed from active verbs, as: *zich wassen*, to wash one's self; *zich vereenigen*, to come together (*wassen* to wash, *vereenigen* to unite).

Impersonal verbs.

Some neuter verbs expressing general facts or the state of the elements, are only used in the infinitive mood and in the third person singular with *het* for subject. They are called impersonal verbs; such are:

<i>het hagelt,</i> it hails.	<i>het dooit,</i> it thaws.
<i>het sneeuwt,</i> it snows.	<i>het waait,</i> it blows.
<i>het dondert,</i> it thunders.	<i>het gebeurt,</i> it happens.
<i>het bliksemt,</i> it lightens.	<i>het past,</i> it beseeems.

In Dutch, like in English, *er* (there) is often used with an impersonal verb instead of *it*, as:

Er is een groot onderscheid tusschen deze kinderen. There is a great difference between these children.

Er zijn vele mensen, die dat niet gelooven. There are many people who do not believe that.

CHAPTER IV.

DISSONANT VERBS (strong conjugation).

A verb is called dissonant, when the radical vowel is changed in the imperfect, and the past participle ends in *-en* instead of *-d* or *-t*, as: *drijven*, to drive, *dreef, gedreven*. All the other tenses are conjugated like those of the assonant verbs.

The dissonant verbs, as we mentioned above, are divided into ten classes:

First Class.

binden (to bind), *blinken* (to blink), *dingen* (to bargain), *dringen* (to throng), *drinken* (to drink), *dwingen* (to compel), *beginnen* (to begin), *glimmen* (to glitter), *klimmen* (to climb), *klinken* (to sound), *krimpen* (to shrivel), *(ver)slinden* (to swallow), *spinnen* (to spin), *springen* (to spring), *stinken* (to stink), *vinden* (to find), *winden* (to wind), *winnen* (to win), *wringen* (to wring), *zingen* (to sing), *zinken* (to sink), *(ver)zinnen* (to invent), *(ver)zwinden* (to disappear).

bergen (to lock up) (comp. to *bury*), *delven* (to dig), *gelden* (to be available or to be worth), *kerven* (to carve), *melken* (to milk), *schelden* (to scold), *schenden* (to violate), *schenken* (to pour or to endow), *smelten* (to melt), *zwelgen* (to revel) (comp. to *swallow*), *zwollen* (to swell), *zwemmen* (to swim).

Verbs departing from the rule.

(be)derven (to spoil), -dierf, -dierven, -dorven.
 helpen (to help), hielp, hielpen, geholpen.
 sterven (to die), stierf, stierven, gestorven.
 werpen (to cast), wierp, wierpen, geworpen.
 werven (to recruit), wierf, wierven, geworven.
 zwerven (to rove), zwierf, zwierven, gezworven.
 worden (to become), werd, werden, geworden.

Second Class.

(be)velen (to command), nemen (to take), spreken (to speak), steken (to pierce), stelen (to steal), wreken (to revenge) (Impf. t. weak *wreckte*, *wreckten*).

Verbs having departed from the rule:

komen (to come) (i. st. of *kwemen*) kom (i. st. of *kweem*), kwam, kwamen, gekomen (i. st. of *gekwoemen*).
 scheren (to shave), schoor, schoren, geschoren.
 treffen (to hit), trof, troffen, getroffen.
 bersten (to crack), berst or borst, Impf. t. *borst*, borsten or (weak) berste, bersten or barstte, barstten, Past Part. geborsten or gebarsten.

Third Class.

bidden (to beg), liggen (to lie down), zitten (to sit).
 eten (to eat), (ver)geten (to forget), geven (to give), lezen (to read), meten (to measure), (ge)nezen (to hail), treden (to step).

Verbs h. dep. f. t. rule:

zien (i. st. of *zihen*) (to see), zie, zag, zagen, gezien.
 (be)wegen (to move), -woog -wogen, -wogen.
 wegen (to weigh) woog, wogen, gewogen.
 weven (to wove), weefde, weefden, geweven.

Fourth Class.

bijten (to bite), *blijken* (to appear), *blijven* (to remain), *dijen* (to thrive) (*dij* or *dijg*, Impf. t. *deeg*, *degen*, Part. *gedegen*), (*ver*)*dwijnen* (to disappear), *glijden* (to glide), *grijnen* (to cry), *grijpen* (to snatch), *hijgen* (to pant) (the Impf. tense also weak: *hijgde*, *hijgden*), *hijshen* (to hoist) (Impf. tense may have the weak form), *kijken* (to look), *kijven* (to quarrel), *knijpen* (to pinch), *krijgen* (to get), *krijschen* (to cry sharp) (the Impf. t. may have the weak form), *krijten* (to cry), *kwijten* (to acquit), *lijden* (to suffer), (*over*)*lijden* (to decease) (literally: to pass by), *lijken* (to be like), *mijden* (to avoid), *nijgen* (to curtsey), *nijpen* (to pinch), *prijzen* (to praise), *rijden* (to ride, to drive), *rijgen* (to lace), *rijzen* (to mount), *rijten* (to tear), *rijven* (to rate, to rasp), *schijnen* (to shine, to seem), *schrijden* (to stride), *schrijven* (to write), *slippen* (to wear out), *smijten* (to throw), *snijden* (to cut), *spijten* (to displease), (impersonal verb, only *het spijt*), *splijten* (to slit), *stijgen* (to mount), *stijven* (to stiffen) (may also be conjugated as a weak verb), *strijden* (to fight), *strijken* (to stroke), *tijgen* (to indicate, to accuse), *wijken* (to retreat), *wijten* (to reproach), *wijzen* (to show), *wrijven* (to rub), *zijgen* (to sink), *zwijgen* (to be silent), (*be*)*zwijken* (to give way), *bezwijmen* (to faint).

Fifth Class.

Bieden (to offer), (*be*)*driegen* (to deceive), (*ver*)*drieten* (to sadden), *gieten* (to pour), *kiezen* (to chose), *klieven* (to slit, to cleave) (often weak *kliedde*, *geklied*), (*ver*)-*liezen* (to lose), (*ge*)*nieten* (to enjoy), *schieten* (to shoot), *tijgen* (i. st. of *tiehen*) (to proceed), *vlieden* (to fly, run away), *vliegen* (to fly, as a bird), *vlieten* (to flow), *vriezen* (to freeze) (often *vroor*, *gevroren* i. st. of *vroos*, *gevrozen*),

zieden (to boil) (Impf. t. commonly weak: *ziedde*, *ziedden*).

Buigen (to bend), *druipen* (to drip), *duiken* (to duck), *fluiten* (to whistle), *kluiven* (to gnaw a bone), *kruien* (to transport) (commonly weak), *kruipen* (to creep), *luiken* (to shut), *pluizen* (to ravel), *schuiven* (to push), *schuilen* (to take shelter) (also weak), *sluiken* (to smuggle), *sluipen* (to sneak), *sluisten* (to shut), *smuilen* [to snuff (a candle) or to blow (one's nose)], *snuiven* (to take snuff), *spuiten* (to spout), *spruiten* (to sprout), *stuiven* (to raise dust), *zuigen* (to suck), *rieken* or *ruiken* (to smell) (rieken pass., ruiken act.), *zuipen* (to quaff), *spuiven* (to spit) (*spuug*, *spoog*, *gespogen* or (weak) *spuw*, *spuode*, *gespuwd*).

Sixth Class.

Dragen (to bear), *graven* (to dig), *lachen* (to laugh) (Impf. t. *lachte*, form. *loech*), *laden* (to load) (Imperf. *laadde*, form. *loed*), *malen* (to grind) (Impf. *maalde*, form. *moel*).

Verbs h. dep. f. t. rule.

heffen (to heave), *hief*, *hieven*, *geheven*.

scheppen (to create), *schiep*, *schiepen*, *geschapen*.

wasschen (to wash), *wiesch*, *wieschen*, *gewasschen*.

wassen (to grow), *wies*, *wiessen*, *gewassen*.

waaien (to blow: the wind) { *woei*, *woeien* or { *waaide*, *waaiden* } *gewaaaid*.

Seventh Class.

Hangen (to hang), *houden* (to hold) (in st. of *holden*, Impf. *hield*, *hielden*), *vallen* (to fall) (Impf. t. *viel*, *vielen*), *vangen* (to catch).

V. h. dep. f. t. rule.

bannen (to banish), *bande*, *banden*, *gebannen*.

spannen (to stretch) *spande*, *spanden*, *gespannen*.

spouwen (to split), *spouwde*, *spouwden*, *gespouwen* (in st. of *spalden*).

vouwen (to fold) *vouwde*, *vouwden*, *gevouwen* (i. st. of *vdden*).

zouten (to salt), *zoutte*, *zoutten*, *gezouten*, (i. st. of *zalten*).

Eighth Class.

blazen (to blow), *laten* (to let), *raden* (to guess) (Impf. commonly *raadde*), *slapen* (to sleep).

Dep. f. t. rule:

braden (to roast), *braadde*, *braadden*, *gebraden*.

Ninth Class.

loopen (to run), *stooten* (to push, to knock), *houwen* (to heid).

Tenth Class.

heeten (to be called), *scheiden* (to separate).

The strong verb *roepen* cannot be brought to any of the ten classes. Its forms are:

roep, *riep*, *riepen*, *geroepen*.

IRREGULAR CONJUGATION.

The Dutch language has the following nineteen irregular verbs:

1. *Kunnen* (can). (This verb and the four following ones have a present tense, that formerly was an imperfect and is conjugated as such. Nevertheless they all form a new imperfect in the common way.) Pres. tense (*ik*, *hij*) *kan* (I, he) can, *gij* (*zij*) *gijlieden* (*jelui*) *kunt* *wij*, *zij* *kunnen*. Impf. t. *ik konde*, commonly *kon*. Inf. *kunnen*. Pres. part. *kunnende*. In stead of the past part. *gekund* we use the form of the Inf. Exx. *dat heb ik*

kunnen doen I have been able to do that. (Nevertheless we may say without Inf. *ik heb het vroeger gekund* I have been able to it formerly.)

2. *Moeten* (must) Pres. t. *moet* (1 an 3 p. S.), *moet* (i. st. of *moett*) (2 p. S. and P.), *moeten* (1 and 3 p. Pl.). Impf. *moest*, *moest*, *moesten*). Inf. *moeten*. Pres. Part *moetende*. In st. of the past part. we always use the form of the inf. *moeten*.

3. *Mogen* (may) Pres. t. *mag* (1 and 3 p. S.), *moogt* (2 p. S. and Pl.), *mogen* (1 and 3 p. Pl.). Imperf. *mocht*, *mochten*. Inf. *mogen*. Pres. Part. *mogende*. In st. of the past participle *gemoogd* we generally use the form *mogen* of the Inf.

4. *Weten* (to know, comp. the Old Eng. *I wot*) Pres. t. *weet* (1 and 3 p. Sing.) *weet* (i. st. of *weett*) (2 p. Sing. and Pl.), *weten* (1 and 3 p. Plur.). Imperf. *wist*, *wist*, *wisten*. Inf. *weten*, Pres. Part. *wetende*. Past Part. *geweten* (before an infinitive with *te* we generally use *weten* in st. of *geweten*).

5. *Zullen* (shall, will) See the „most elementary principles of grammar.”

6. *Durven* (to dare) may be conjugated as a regular verb, but the Imperfect tense has both forms *durfde* (regular) and *dorst* (irregular).

7. *Gaan* (to go) makes in the Impf. tense *ging*, *gingt*, *gingen* and in the Past Part. *gegaan*.

8. *Staan* (to stand) makes in the Impf. tense *stond*, *stondt*, *stonden* and in the Past Part. *gestaan*.

9. *Doen* (to do) makes in the Impf. t. *deed* (i. st. of *dede*), *deedt*, *deden* and in the Past Part. *gedaan*.

10. *Zijn* (to be) see the „M. e. p. of g.”

11. *Willen* (will) having no Pres. t. of the Infinitive mood properly, uses the Subjunctive mood in stead of

it, so that the 3 pers. Sing. has not the termination *-t*. Pres. t. *wil*, *wilt*, *willen*. Imperf. t. *wilde* (comm. *wou*), *wildet* (comm. *je woudt* or *je wou*), *wilden* (comm. *wou(d)en*). Past Part. *gewild*.

12. *Hebben* (to have) See the „M. e. p. of g.”

13. *Plegen* (to use, to be accustomed) is regular in the first meaning, in the other it takes *plag* or *placht* (*placht*, *plachten*) for its Impf. tense.

14. *Werken* (to work, to produce) has in the latter meaning for its Imperfect tense *wrocht*, *wrochi*, *wrochien* and *gewrocht* for its Past Part. In the former it has the regular forms *werkte*, *werkten*, *werkten*, *gewerkt*.

15. *Koopen* (to buy) has in the Impf. t. *kocht*, *kocht*, *kochten* and in the Past Part. *gekocht*.

16. *Zoeken* (to seek) makes *zocht*, *zocht*, *zochten* and *gezocht*.

17. *Brengen* (to bring) makes *bracht*, *bracht*, *brachten* and *gebracht*.

18. *Denken* (to think) makes *dacht*, *dacht*, *dachten* and *gedacht*.

19. *Dunken* (Impers. verb, (me) thinks) has in the Impf. t. *docht* and in the Past Part. *gedocht*.

VERBS USED INTERROGATIVELY AND NEGATIVELY.

All verbs when used interrogatively take the nominative after the verb, as: *leert gjij*, do you learn? *schrijven zij*, do they write?. In the compound tenses of verbs the subject is placed between the auxiliary and the principal verb, as: *heeft hij gelezen*, has he read? *zullen wij gaan*, shall we go?

Verbs when used negatively take the adverb *niet*, not, after them, as: *hij slaapt niet*, he does not sleep; *het regent niet*, it does not rain. In the compound

tenses *niet* is placed between the auxiliary and the principal verb, as: *wij hebben niets gedaan*, we have done nothing.

In verbs used interrogatively and negatively the nominative is placed after the verb and *niet* after the nominative, as: *eet hij niet?* does he not eat? In the compound tenses the nominative and the adverb are placed between the auxiliary and the verb. as: *heb ik niet geantwoord*, have I not answered?

COMPOUND VERBS.

In the conjugation of compound verbs the adjunct is sometimes separated from the verb and sometimes not.

Verbs compounded of a noun and another verb, are inseparable, as: *beeldhouwen*, to carve; *brandmerken*, to brand; *dagvaarden*, to summon, etc. ex. gr. *ik heb gebeeldhouwd* I have carved, *ik heb gedagvaard* I have summoned. But the compounds *brandstichten* put fire (to), *houthakken* to hew wood, *woordhouden* to keep word, are separable because the verbs, *stichten* to put, *hakken* to hew, *houden*, to keep, convey a distinct idea leading to a comprehension of the compound idea. In the simple tenses of the indicative of such verbs the noun is placed last, as: *ik sticht brand* I put fire (to), *ik houd woord* I keep my word. In tenses compounded of the past participle the noun is placed between the auxiliary and the participle, as: *ik heb brand gesticht*, etc.

§ 40. Most verbs compounded of an adjective or adverb and a verb are separable, and follow the same forms as those of the noun and verb, as: *nadoen*, to imitate, *ik heb nagedaan*; except *liefkozen* to caress, *weèrlichten* to lighten, which are inseparable, as: *gij hebt ge-*

liefkoosd, you have caressed; *het zal geweêrlicht hebben*, it will have lightened.

The initial particles of verbs *be-*, *er-*, *ge-*, *her-*, *mis-*, *ont-*, *ver-* never admit *ge-* in the formation of the past participle, and are always inseparable, ex. gr. *betalen* to pay, *ik heb betaald* I have paid (not *gebetaald*), *ervaren* to experience, *ik heb ervaren*, *gelooven* to believe, *ik heb geloofd*, *herhalen* to repeat, *ik heb herhaald*, *ontvangen* to receive, *ik heb ontvangen*, *verwijten* to reproach, *ik heb verweten*.

Verbs taking a preposition as an adjunct, are sometimes separable and sometimes not; prepositions which may be prefixed in this way are: *door-*, *mis-*, *over-*, *om-*, *onder-*, *over-* and *voor-*. The same may be said of verbs beginning with the adverb *weder*. Practice alone can make the student acquainted with the distinctions, but as a general rule it may be said that, when the preposition is separable, the stress falls upon it.

CHAPTER V.

THE NUMERAL AND THE ADVERB.

(HET TELWOORD EN HET BIJWOORD.)

The numerals.

Numerals are divided into two classes, definite and indefinite numerals. The definite are subdivided into cardinal and ordinal numbers.

1. *The cardinal numbers.*

<i>een</i> , een. (pr. ain).	<i>zeventien</i> , seventeen.
<i>twee</i> , two.	<i>achtien</i> , eighteen.
<i>drie</i> , three.	<i>negentien</i> , nineteen.
<i>vier</i> , four.	<i>twintig</i> , twenty.
<i>vijf</i> , five.	<i>een en twintig</i> , twenty one.
<i>zes</i> , six.	<i>negen en twintig</i> , twenty nine.
<i>zeven</i> , seven.	<i>dertig</i> , thirty.
<i>acht</i> , eight.	<i>veertig</i> , forty.
<i>negen</i> , nine.	<i>vijftig</i> , fifty.
<i>tien</i> , ten.	<i>zestig</i> , sixty.
<i>elf</i> , eleven.	<i>zeventig</i> , seventy.
<i>twaalf</i> , twelve.	<i>tachtig</i> , eighty.
<i>dertien</i> , thirteen.	<i>negentig</i> , ninety.
<i>veertien</i> , fourteen.	<i>honderd</i> , hundred.
<i>vijftien</i> , fifteen.	<i>duizend</i> , thousand.
<i>zestien</i> , sixteen.	

The numeral *één* is declined like the indefinite article *een*. All the other numerals are indeclinable, except when used as nouns; in that case they take *-en* in plural.

Een zes, one six.   *Drie zessen*, three sixes.

2.) *The ordinal numbers.*

They are formed from the cardinal numbers by adding *-de* or *-ste*, as:

<i>de eerste</i> , the first.	<i>de achtste</i> , the eighth.
<i>de tweede</i> , the second.	<i>de negende</i> , the ninth.
<i>de derde</i> , the third.	<i>de tiende</i> , the tenth.
<i>de vierde</i> , the fourth.	<i>de twintigste</i> , the twentieth.
<i>de vijfde</i> , the fifth.	<i>de tachtigste</i> , the eightieth.
<i>de zesde</i> , the sixth.	<i>de honderdste</i> , the hundreth.
<i>de zevende</i> , the seventh.	<i>de duizendste</i> , the thousandth.

From the cardinal and ordinal numbers are formed :

1.) Words of repetition; as: *eenmaal*, one time or once; *tweemaal*, twice; *driemaal*, thrice; *tienmaal*, ten times, etc.

2.) Words of division, as: *een half* a half, *een derde* a third; *een vierde*, a fourth; *een twaalfde*, a twelfth part etc.

3.) Words of multiplication, as: *dubbel* double, *drie-voudig* threefold, *zesvoudig* sixfold, *tienvoudig* tenfold, etc.

4.) Appellative numbers, as: *eenerlei* one sort, *tweeërlei*, two sorts, *vijfderlei* five sorts, *tienderlei* ten sorts, etc.

The indefinite numerals are: *al*, *alle* all, *eenige* a few, *sommige* some, *veel*, *vele* much, many, *ieder* each, *elk* each, every one, *menig* many a, *geen* none, *weinig* little.

Al, *alle* is often substituted for *gansch*, *geheel*, whole, and is then only used in the singular, as: *alle hoop op herstel van mijn geluk is verdwenen*, all hope of recovering my happiness is lost; *al het volk*, the whole people; *al de wereld*, the whole world. If *al* is used as a noun, it takes in plural -en, as: *allen zeggen het*, all say so.

Elk, *ieder* each, *eenig* some, *menig*, many, are declined like adjectives when connected with nouns; *geen* none, is declined like *een* and must not be mistaken for the pronoun *gene* (yon).

Veel much, and *weinig* little, remain unchanged as adverbs, but when used as adjectives they are declined. Used as nouns they take in the plural -en, as: *velen willen dit*, many desire it; *weinigen gelooven het*, few believe it.

The Adverbs.

Adverbs are divided into original and derivative.

1.) The most usual original adverbs are:

<i>wanneer</i> , when.	<i>heden</i> , to day. (commonly <i>van daag</i>).
<i>gisteren</i> , yesterday.	

<i>morgen</i> , to morrow.	<i>langs</i> , along.
<i>straks</i> , immediately.	<i>dus</i> , thus.
<i>weldra</i> , soon.	<i>ja</i> , yes.
<i>nimmer</i> , never.	<i>neen</i> , no.
<i>ooit</i> , ever.	<i>niet</i> , not.
<i>nooit</i> , never.	<i>immers</i> , indeed, nay.
<i>nu</i> , now.	<i>gaarne</i> , willingly.
<i>thans</i> , now.	<i>alreede</i> , <i>alreeds</i> , already.
<i>toen</i> , then.	<i>telkens</i> , everytime.
<i>gauw</i> , quickly.	<i>misschien</i> , perhaps. <i>wellicht</i> ,
<i>hier</i> , here.	<i>schier</i> , quite.
<i>daar</i> , there.	<i>tevens</i> , at the same time.
<i>ergens</i> , somewhere.	<i>iets</i> , something.
<i>nergens</i> , nowhere.	<i>niets</i> , nothing.
<i>ginds</i> , yonder.	<i>hoe</i> , how.
<i>elders</i> , elsewhere.	<i>veel</i> , much.
<i>binnen</i> , within.	<i>genoeg</i> , enough.
<i>buiten</i> , without.	<i>meer</i> , more.
<i>boven</i> , above.	<i>weinig</i> , little.
<i>beneden</i> , beneath.	
2) The most usual derivative adverbs are:	
<i>terstond</i> , immediately.	<i>geheel</i> , wholly.
<i>dagelijks</i> , daily.	<i>tamelijk</i> , tolerably.
<i>somwijlen</i> , sometimes.	<i>waarlijk</i> , truly.
<i>altijd</i> , always.	<i>geenszins</i> , in no manner.
<i>somtijds</i> , sometimes.	<i>zeker</i> , certainly.
<i>dikwijs</i> , often.	<i>schielijk</i> , quickly.
<i>gedurig</i> , continually.	<i>voorzeker</i> , surely.
<i>eertijds</i> , formerly.	<i>insgelijks</i> , likewise.
<i>nauwelijks</i> , hardly.	<i>allengskens</i> , by degrees.
<i>overal</i> , everywhere.	<i>naderhand</i> , afterwards.

CHAPTER VI.

PREPOSITIONS AND CONJUNCTIONS.

(VOORZETSELS EN VOEGWOORDEN).

The Prepositions.

Nearly all prepositions in Dutch govern the accusative case; they are:

aan, to, on, against, of, as: *aan mij*, to me; *aan alle kanten*, on all sides; *het hangt aan den muur*, it hangs against the wall; *aan zijn geluk wanhopen*, to despair of one's fortune.

achter, behind, as: *achter de kamer*, behind the room.
behalve, except, as: *behalve de kinderen*, except the children.
beneden, beneath, as: *beneden mijne waarneming*, beneath my notice.

benevens, including, as: *een huis benevens een tuin*, a house with, or including a garden.

binnen, within, as: *hij is binnen bereik*, he is within reach.
boven, above, as: *niemand is boven de wet*, no one is above the law.

buiten, out of, as: *wij zijn buiten de stad*, we are out of town.

bij, by, near, at, in, as: *bij geluk*, by chance; *bij het paleis wonen*, to live near the palace; *hij woont bij mijne moeder*, he lives at my mother's; *bij gebrek aan geld*, in want of money.

door, by, through, as: *door mij*, by me; *door de rivier waden*, to wade through the river.

in, in, into, as: *in het boek*, in the book; *in wanorde komen*, to fall into disorder.

jegens, towards, as: *jegens mij*, towards me.

met, with, by, as: *ga met hem*, go with him; *met list*,
by cunning.

na, after, as: *na den maaltijd*, after dinner.

naar, to, according to, for, after, as: *ik ga naar Londen*,
I go to London; *naar het nieuws*, according to
the news; *hij zoekt naar zijn zoon*, he looks for
his son; *naar een model schilderen*, to paint after
a model.

naast next to, as: *hij zit naast mij*, he sits next to me.

om, for, round, in consequence of, as: *om 's Hemels wil*, for Heaven's sake; *om de stad rijden*, to
ride round the town; *om zijne misdaden*, in con-
sequence of his crimes; *hij viel hem om den hals*,
he fell upon his neck.

omtrent, about, as: *het is omtrent acht uren*, it is about
eight o' clock.

onder, under, during, among, between, as: *onder het paard vallen*, to fall under the horse; *onder den maaltijd*, during dinner; *onder mijne brieven*, among
my letters; *onder ons gezegd*, between ourselves.

op, on, upon, in, to, as: *op de tafel*, on the table;
leg het op de tafel, lay it upon the table; *op een ernstigen teon*, in an earnest tone; *op een maaltijd noodigen*, to invite to a dinner; *hij is boos op u*,
he is angry with you.

over, over, as: *over mij*, over me.

romdom, roundabout, as: *rondom het land*, roundabout
the country.

sedert | since, as: *sedert dien tijd*, since that time.
sinds |

te, at, on: *te Amsterdam*, at Amst., *te paard*, on hor-
seback.

tegen, against, at, as: *tegen den muur*, against the wall; *tegen een gulden het pond*, at a guilder the pound.
tot, to, for, as: *van Brighton tot Parijs*, from Brighton to Paris; *het is tot uw best*, it is for your best.

Instead of *tot den* or *tot het* we often use *ten* (especially in the written language) so with *ter* in st. of *tot de* (Sing.). The former is a contraction for *te den*, the latter for *te der*. Observe, that the preposition *te* formerly was more generally made use of in the same meaning as *tot* and governed the Dative case.

tusschen, between, as: *tusschen twee gevaren*, between two dangers.

uit, out, from, as: *hij komt uit het huis*, he comes out of the house; *uit hoofde van*, on account of; *uit alle macht schreeuwen*, to cry with all force; *ik zie uit uwe verzen*, I see from your verses.
van, from, of, as: *van Engeland komen*, to come from England; *van iemand spreken*, to speak of somebody; *van buiten leeren*, to learn by heart.

voor, at, for, to, of, as: *hij is voor allen gestorven*, he died for all; *voor iemand wijken*, to give way to any one; *wacht u voor hem*, beware of him.

vóór, before, as: *vóór twee uur*, before two o'clock; *vóór het paleis*, before the palace.

voorbij, past, as: *hij ging voorbij mij*, he went past me.
wegens, on account of, as: *wegens zijne moeder*, on account of his mother.

zonder, without, as: *hij is zonder geld*, he is without money.

There is a difference between *na* and *naar*; the latter is used in the sense of *to*, as *naar Amsterdam*; *na* is only used in the sense of *after* with regard to time; as *na hem*, after him; but *naar het model teekenen*, to draw after a model, and in all other phrases where

after does not relate to time. In the spoken language we always use *na* and never *naar*.

Jegens and *tegen* are used, like towards and against, as: *hij is vriendelijk jegens mij*, he is friendly towards me; *hij is trotsch en onbarmhartig tegen geringen en behoeftigen*, he is proud and merciless with (against) inferior and poor people.

The Conjunctions.

The principal Conjunctions are:

<i>al</i> , though.	<i>maar</i> , but.*
<i>en</i> , and.	<i>nochtans</i> , yet.*
<i>ook</i> , also.*	<i>toch</i> , yet, still.*
<i>daarenboven</i> , besides.	<i>of</i> , or.
<i>noch</i> , neither, nor.	<i>schoon</i> , though.
<i>nog</i> , yet, also.*	<i>hoewel</i> , though.
<i>alzoo</i> , thus.*	<i>terwijl</i> , as, while.
<i>dat</i> , that.	<i>inmiddels</i> , } in the mean
<i>hoe meer</i> , the more.	<i>intusschen</i> , } while.*
<i>des te meer</i> , so much the more.*	<i>nadat</i> , after.
<i> omdat</i> , because.	<i>indien</i> , if.
<i>opdat</i> , in order.	<i>derhalve</i> , therefore.*
<i>verder</i> , further.*	<i>dewijl</i> , because.
<i>namelijk</i> , namely.*	<i>doch</i> , but.*
<i>als</i> , as.	<i>evenwel</i> , nevertheless.* (¹)
<i>echter</i> , however.*	<i>tenzij</i> , provided.

Doch is not to be mistaken for *toch*, the former is a conjunction signifying *but*, *however*, the latter an adverb meaning *yet*, *still*, *nevertheless*.

When *noch* is repeated in a phrase it must be translated into English by *neither — nor*, as: *hij is*

(¹) The conjunctions marked with an asterisk are *adverbial* conjunctions.

noch geleerd noch wijs, he is neither learned nor wise. For the sake of euphony the first *noch* is often omitted, as: *geleerd noch wijs*, neither learned nor wise. *Nog* with a *g* is the English *yet*, as: *het is nog niet het rechte tijdstip*, it is not yet the right moment.

The Interjections are invariable and used in the same way as in English, as:

<i>O, och, ach!</i>	Oh!
<i>Foei!</i>	Fy!
<i>Helaas!</i>	Alas!

CHAPTER VII.

S Y N T A X.

There is no great difference between English and Dntch Syntax. We shall therefore only give the principal rules in which these two languages differ.

1) The present participle is not used so much as in English, as: *ik zei hem, dat ik het gedaan had*, I told him that I had done it, and never the English construction: I told him of my having done it.

2.) The present participle is also used with the auxiliary *zijn* instead of the present or imperfect. Like the English, the Dutch often say: *hij is slapende, ik was slapende*, but only when the action is continual.

3.) The present participle is often preceded by *al*, as:
Wij praten al wandelende, We talk whilst walking.
Hij zeide dit al lachende, He said this laughing.

4.) The passive form is not nearly so much used in-

stead of the indefinite pronoun *one* as in English, ex. gr. it was well understood, *men begreep wel*; it was said, *men zeide*.

5.) The present infinitive is used in the active form instead of the passive in English in all such sentences as: it is to be seen *het is te zien*, it is to be found, *het is te vinden*.

6.) The conjunctions *na* (after) and *alvorens* (before) do not occur unless followed by an infinitive with *te*:

Na omtrent een jaar in Frankrijk doorgebracht te hebben werd de Groot door de hogeschool te Orleans tot Doctor in de rechten verheven, after having passed about a year in France de Groot was made doctor of laws by the University of Orleans. *Hij wilde niets van het geval bekend maken, alvorens den leeraar gesproken te hebben*, he would make nothing known of the circumstance, before he had spoken with the teacher.

7.) The preposition *om* is often placed before the present infinitive with *te*, as:

Alva nam toen het besluit om te Brussel den tienden penning met geweld te vorderen, Alva took then the resolution to demand by force the tenth penny at Brussels. *De man zonder godsdienstig gevoel is in staat om zijn hooge waarde als mensch te verzaken en zijn zoogenaamde deugd grondt zich op niets anders, dan op een gevoel van eer, dat elk oogenblik in gevaar is, om door den stroom der driften geschokt en vernietigd te worden*, the man, without a religious principle, is capable of forgetting his high dignity as a man, and his so called virtue is based on nothing but a sentiment of honour, which is every moment in danger of being tossed and broken into a thousand pieces by the storm of passions.

8.) Many other prepositions may also in Dutch precede

the present infinitive when it is employed as a verbal noun, as the present participle is in English, as:

Gelukkig Nederland, waar de vrijheid van schrijven zoowel als van denken door de grondwet van den Staat geheiligt is! Happy Netherlands, where the liberty of writing and thinking is rendered sacred by the fundamental laws of the State! *Zou men God wel kunnen vereeren door zich van alle menschen af te zonderen?* Might one honour God by secluding (literally: to seclude) one's self from all men? *Gij moet beginnen met nauwkeurig de natuur te bestudeeren, en daartoe alle wetenschappen in den arm nemen, die u er toe behulpzaam kunnen zijn,* You must begin by studying (to study) nature accurately, and in order to do this you must use all sciences, which can be of any assistance to you.

9.) The verbs *staan* to stand, *zitten* to sit, *liggen* to lie and *hangen* to hang take after them an infinitive with *te* (to) in sentences, where they in English would be followed by a present participle, as:

Hij stond te wachten, he stood waiting. *Zij zat te schrijven*, she sat writing. *Wij lagen te slapen*, we lay sleeping. *Nu zit ik geheele dagen eenzaam in mijne cel te zuchten en te weenen*, now I sit whole days solitary in my cell sighing and weeping. *Het goed hing te drogen*. the clothes hung drying.

10.) Compounds as *waarop* (on which), *daarop* (on that) *er op* (on it); *waarvan*, *daarvan*, *er van*; *waarvoor*, *daarvoor*, *er voor* etc. are often separated in the sentence, as:

Zij wisten niet waar het op uitloopen zou, they did not know in what it would end. *De meesten ijverden voor deze zaak alsof het welzijn van het gansche land er van af hing*, most people laboured for this affair, as if the welfare of the whole country depended on it. *Gelijk de*

*vlietende beek door haar helder water den dorstigen wande-
laar verkwikt, zoo verandert het stilstaande water in een'
stinkenden poel, waar bederf, verrotting en dood in wonen,*
as a fleeting brook refreshes the wanderer, so stagnant
water changes into an evil smelling pool, wherein corruption
rotteness and death dwell. *Ik ben er zeer voor, dat
men regelen betrachte, alleen wil ik dat men er in de ziel
van doordrongen zij, en ze niet werktuigelijk volge,* it
is my firm opinion that one should observe rules, but
I wish that the mind should be penetrated by them
and not that they should be followed mechanically.

1.) Words of repetition; as: *eenmaal*, one time or once; *treemaal*, twice; *driemaal*, thrice; *veemaal*, ^{vee-} times, etc.

2.) Words of division, as: *een half*, a half; *een derde*, third; *een vierde*, a fourth; *een tiende*, a tenth; *een twintigste*, twentieth; *een dertigste*, thirtieth.

3.) Words of multiplication, as: *dubbel*, double; *triple*, triple; *threefold*, *zesvoudig*, sixfold; *tienvoudig*, tenfold.

4.) Appellative numbers, as: *eenerlei* one sort ^{soort}; *twederlei* two sorts, *vijfderlei* five sorts, *tienderlei* ten sorts, etc.

The indefinite numerals are: *al*, *alle*, *all*, *elke*, *en*, *ik*, each, every one, *menig*, many, *vele*, *weinig*, little.

wie is often substituted for *gunsch*, *geheel*, whole, and is then only used in the singular, as: *alle hoop* = *horror te van mijn vrije is verlorenen*, all hope of recovering my happiness is lost; *al het veld*, the whole people; *al die wereld*, the whole world. If *al* is used as a noun it takes a plural -en, as: *allen zeggen het*, all say so.

Elk, *meer elk*, *enig* some, *menig*, many, are declined like adjectives when connected with nouns: *een man*, is declined like *en* and must not be mistaken for the genitive form.

enig, *en eenig* little, remain unchanged as adjectives when they are declined as adverbs.

vele, *vele enige* few adjectives they are declined as adverbs in the plural -en, as: *vele vaders*, *vele enige vaders* *hebben*, few fathers have.

vele, *vele enige* few adverbs.

vele, *vele enige* few original and derivative adverbs.

vele, *vele enige* few adverbs are:

heden, to day, *morgen*, *vanmorgen*.

<i>morgen</i> , to morrow.	<i>langs</i> , along.
<i>straks</i> , immediately.	<i>dus</i> , thus.
<i>weldra</i> , soon.	<i>ja</i> , yes.
<i>nimmer</i> , never.	<i>neen</i> , no.
<i>ooit</i> , ever.	<i>niet</i> , not.
<i>nooit</i> , never.	<i>immers</i> , indeed, nay.
<i>nu</i> , now.	<i>gaarne</i> , willingly.
<i>thans</i> , now.	<i>alreede</i> , <i>alreeds</i> , already.
<i>toen</i> , then.	<i>telkens</i> , everytime.
<i>gauw</i> , quickly.	<i>misschien</i> , perhaps.
<i>hier</i> , here.	<i>wellicht</i> , perhaps.
<i>daar</i> , there.	<i>schier</i> , quite.
<i>ergens</i> , somewhere.	<i>tevens</i> , at the same time.
<i>nergens</i> , nowhere.	<i>iets</i> , something.
<i>ginds</i> , yonder.	<i>niets</i> , nothing.
<i>elders</i> , elsewhere.	<i>hoe</i> , how.
<i>binnen</i> , within.	<i>veel</i> , much.
<i>buiten</i> , without.	<i>genoeg</i> , enough.
<i>boven</i> , above.	<i>meer</i> , more.
<i>beneden</i> , beneath.	<i>weinig</i> , little.

2) The most usual derivative adverbs are:

<i>terstond</i> , immediately.	<i>geheel</i> , wholly.
<i>dagelijks</i> , daily.	<i>tamelijk</i> , tolerably.
<i>somwijlen</i> , sometimes.	<i>waarlijk</i> , truly.
<i>altijd</i> , always.	<i>geenzins</i> , in no manner.
<i>somtijds</i> , sometimes.	<i>zeker</i> , certainly.
<i>dikwijls</i> , often.	<i>schielijk</i> , quickly.
<i>gedurig</i> , continually.	<i>voorzeker</i> , surely.
<i>eertijds</i> , formerly.	<i>insgelijks</i> , likewise.
<i>nauwelijks</i> , hardly.	<i>allengskens</i> , by degrees.
<i>overal</i> , everywhere.	<i>naderhand</i> , afterwards.

in hunne vlucht het goede en kwade⁶ dezer wereld met zich.

1 attain to. 2 do not remember. 3 traveller. 4 as. 5 shadow.
6 the bad.

5.

De menigvuldige wonderen der geheele natuur getuigen op de duidelijkste wijze van de groote macht, de diepe wijsheid en de oneindige¹ goedheid des eenigen Schepers, die als een minnend² vader voor het welzijn van al zijne kinderen zonder onderscheid zorgt. — Het geoefende³ oog des wijzen, vlijtigen, onbevooroedeelen⁴ onderzoekers ontdekt de sporen eens grooten Makers in de eenvoudige en zamengestelde, openbare en geheime, levende en levenlooze voortbrengsels⁵ der natuur en roept met een van verwondering opgetogen⁶ gemoed uit: hoe groot zijn uwe werken, o Heer! Gij hebt ze alle met wijsheid gemaakt.

1 infinite. 2 loving. 3 practised. 4 unprejudiced. 5 productions.
6 excited by.

6.

Keizer¹ Karel de Groote was een vorst, de bewondering zijner tijdgenooten en der nakomelingschap waardig. Goedertieren² in den kring zijner onderdanen, doch schrikverwekkend³ onder zijne vijanden, werkzaam⁴ om misbruiken te schaffen, onvermoeid in het stichten van nuttige inrichtingen, was hij ver⁵ boven zijne eeuw verheven⁶. Hij bezat moeds genoeg om op den troon het voorbeeld te geven, dat men nimmer te oud⁷ noch te voornaam zijn kan, om nuttige kundigheden aan te leeren. Jammer maar⁸, dat hij in zijn' godsdienstijver

overdreven was, en, met het Evangelie in de eene en het oorlogszwaard⁹ in de andere hand, de hardnekkige Saksers bekeeren wilde. Zijne nakomelingen waren meestal zwak en dom; zij werden door hunne eigene driften¹⁰ en die van anderen beheerscht, en hunne volken bleven eeuwen achtereen¹¹ onbeschaafd¹².

1 The art. is omitted before titles when immediately followed by proper names. 2 benevolent. 3 terrible. 4 active. 5 far. 6 superior to. 7 old. 8 It was a pity however. 9 sword of war. 10 passions. 11 during many. 12 uncivilised.

7.

Keizer Karel de Vijfde, zijne oorlogen moede¹, en het einde zijns levens in stilte willende doorbrengen, legde zijne kroon neder, en benoemde² zijn' zoon Filips tot zijn' opvolger en tot meester van zijne voornaamste bezittingen³. Deze vorst, die noch zijns vaders moed noch zijne deugden bezat, maakte zich weldra⁴ bij zijne Nederlandse onderdanen gehaat. Zijne zuster Margaretha, die hij tot voogdes⁵ over hen aangesteld had, vestigde den zetel⁶ harer regeering te Brussel. Aan het hoofd⁷ van haren staatsraad was de kardinaal Granvelle benoemd, die veeleer hare daden bespieden⁸ dan hare belangen behartigen moest. Het was onder haar bestuur, dat de edelen des lands een verbond aangingen¹⁰, om hunne rechten en vrijheden te handhaven; en dit was de eerste stap tot de onafhankelijkheid van een groot gedeelte onzes lands.

1 *moede*, tired of, *schuldig*, guilty, *kwijt*, quit, *zat*, tired and a few more adj. are always placed as above, after the subst. 2 appointed. 3 possessions. 4 soon. 5 regent. 6 seat. 7 head. 8 to be a spy on. 9 support. 10 formed, made.

8.

Socrates was de wijste onder¹ de Grieken: hij werd

het slachtoffer van den nijd, en bleef een gehoorzaam burger, die begreep den dood minder te moeten vreezen dan de ongehoorzaamheid jegens zijne overheid ². Zijne zedeleer scheen aan vele zijner medeburgers gevvaarlijke lessen voor de jeugd te behelzen ³, omdat ⁴ hij de vreugd en het genot des levens niet als ondeugden beschouwde. Zijne leerlingen beminden ⁵ hem als een' vader en beschouwden zijn' dood als het grootste ongeluk, terwijl hij zelf dien slechts als een overgang tot een beter leven beschouwde. Na zijn' dood hadden de Atheners berouw over hunne dwaling ⁶; zij schaamden zich daarover en herinnerden zich Socrates dikwijls ⁷. Men richtte hem een openbaar ⁸ gedenkteeken ⁹ op, en de algemeene verachting trof zijne vijanden. Zelfs de geliefkoosde tooneeldichter ¹⁰ Aristophanes, die den deugdzamen wijsgeer ¹¹ in een zijner blijspelen ¹² dwaasheden ¹³ deed zeggen, werd later daarvoor berispt ¹⁴.

1 Observe the use of *onder*, among — different from *onder*, under. 2 the constituted authorities. 3 to contain. 4 because. 5 to love. 6 error. 7 often. 8. public. 9 monument. 10 dramatic poet. 11 philosopher. 12 comedy. 13 foolish things. 14 to be blamed.

9.

De trek ¹ naar het verbodene.

Zekere ²Jacob Morelli, een rijke koopman te Napels, beroemde ³ zich, zijne schatten ⁴ gewonnen te hebben, zonder dat hij een voet ⁵ buiten ⁶ de poort ⁷ gezet had. En waarlijk in achtendertig jaren had hij de stad niet verlaten. De hertog van Ossuna, onderkoning van Napels, van deze wonderlingheid ⁸ onderricht, wilde met dezen wonderling eene proef nemen ⁹, en zien, hoe ver ¹⁰.

men hem wel zou' brengen. Drie dagen na zijne intrede in Napels zond hij een' stadsbode ¹¹ bij den koopman, en liet hem verbieden op verbeurte ¹² van tien duizend kronen, zich buiten het rijk te begeven. Ieder, die dit hoorde, spotte met dit zonderlinge verbod; men vond het zeer belachelijk ¹³ een' man van dien ouderdom te verbieden, buiten het rijk te gaan, daar hij in zoo vele jaren niet buiten de stad was geweest. De koopman zelf lachte er om. Het duurde ¹⁴ echter niet lang, of ¹⁵ hij begon over dit verbod na te denken en poogde ¹⁶ de redenen ¹⁷ daarvan uit te vorschen. Hij wist ¹⁸ wel, dat de Hertog niet dwaas ¹⁹ genoeg was, om zonder gewichtige redenen zulk een zonderling verbod te doen. Van tijd tot tijd was hij zwaarmoedig, zoo zelfs, dat hij niet kon slapen, want dag en nacht hield dit geheimzinnige ²⁰ verbod zijn, geest bezig ²¹. Om een einde aan zijne kwellingen ²² te maken, neemt hij eindelijk het besluit ²³, buiten het rijk te gaan, en de tien duizend kronen te verbeuren ²⁴. Hij zendt het geld aan den onderkoning, stapt ²⁵ in eene koets ²⁶, rijdt naar de eerste stad buiten het grondgebied van het rijk en keert den volgenden dag terug. De menschenkennis en wijsheid van den Hertog bleken ²⁷ nu allerduidelijkst. Hij toonde ²⁸ echter, dat zijn oogmerk ²⁹ met dit verbod geenszins ³⁰ was geweest zich zelven te verrijken. De helft ³¹ der ontvangen som zond hij aan het gasthuis ³² en de andere helft gaf hij aan den koopman terug, met deze boodschap dat dit genoeg was, om aan anderen te leeren, hoe men de grillen ³³ van dwazen ³⁴ moet straffen; en tot zijne hovelingen ³⁵ zeide hij: „Het is mij aangenaam, gelegenheid te hebben gevonden, om de waarheid van het gezegde ³⁶ te tonen: wij haken naar hetgeen verboden is.”

1 desire. 2 a certain. 3 to boast. 4 treasure. 5 foot. 6 out of.
 7 the grates. 8 eccentricity. 9 make a trial. 10 far. 11 a town
 messenger. 12 under pain of having to pay a penalty. 13 ridicu-
 lous. 14 to last. 15 or. 16 to endeavour. 17 the reason. 18 to
 know. 19 foolish. 20 mysterious. 21 occupied. 22 trouble. 23 re-
 solution. 24 to forfeit. 25 to jump. 26 coach. 27 to appear. 28 to
 show. 29 intention. 30 by no means. 31 half. 32 hospital. 33 hu-
 mours. 34 fool. 35. courtier. 36 saying.

10.

Vastheid¹ van karakter.

De Kalif Mutewul verdacht² zijn' geneesheer³, die een kristen was, dat deze zich, wellicht door den griekschen keizer, had laten omkoopen⁴, om hem, bij de eene of andere gelegenheid, om het leven te brengen⁵. Ten einde zich dus⁶ van de getrouwheid van Honain — dit was de naam van den arts — te verzekeren, besloot hij diens deugd op eene strenge proef te stellen, en zeide tot hem: „Honain, ik heb een' vijand, dien ik gaarne heimelijk wilde gedood hebben; gij moet mij dus een sterk vergif⁷ gereed maken⁸, waarvan hij, voor wien het bestemd is, volstrekt niet⁹ genezen kan.” „Groote beheerscher der Muzelmannen, antwoordde Honain, ik heb altijd geleerd¹⁰ nuttige¹¹ geneesmiddelen¹² te bereiden, en ik kon mij niet verbeelden¹³, dat gij ooit¹⁴ andere van mij zoudt begeeren. Wilt gij echter dat ik u gehoorzame, vergun mij dan, dat ik uw hof verlate, om in een ander land kundigheden¹⁵ te verzamelen, die ik, tot nu toe, niet bezit!” Mutewul her-
 nam¹⁶, dat hij zijn bevel dadelijk¹⁷ wilde volbracht hebben, en poogde, door beloften¹⁸ en bedreigingen¹⁹, zijn' geneesheer daartoe te overreden; doch ziende, dat alles vruchtelooς was, liet hij hem in de gevangenis werpen en een' verspieler²⁰ bij hem zetten, die van alles, zelfs

van de geringste bedrijven ²¹ van Honain, verslag moest doen ²². Honain, overtuigd, dat de schande in de misdaad ²³, en niet in de straf gelegen is, verduurde ²⁴ zijn kerkerstraf, die hij niet verdiend had, met standvastigheid, en bracht zijn' tijd, zonder verveling ²⁵, in nuttigen letterarbeid ²⁶ door. Op deze wijze was een geheel jaar verloopen, toen de Kalif hem vóor zich liet roepen. Men had, op eene tafel, goud ²⁷, diamanten en kostbare stoffen gelegd, en, naast deze, geeselroeden en alle andere werktuigen, tot de pijnbank behoorende. — „Gij hebt tijd genoeg gehad, zeide Mutewul tot Honain, om na te denken ²⁸. Ik geloof niet, dat gij zulk een vijand van uzelfen kunt zijn, om mij nog langer te wederstreven. Kies ²⁹, óf deze rijkdommen, die hier vóor u liggen, óf uwe straf, waartoe gij de verschrikkelijkste ³⁰ toebereidselen gemaakt ziet.” — Ik heb u reeds gezegd, antwoordde Honain met onverschrokkenheid, dat ik slechts die middelen ken, welke dienen om het leven der menschen te verlengen, maar niet de zoodanige, welke het kunnen verkorten. Beschik ³¹ dus over mijn lot; ik ben bereid mij volkomen te onderwerpen. — „Wees gerust ³², hernam nu de Kalif, de gestrengheid afleggende, welke zich op zijn gelaat ³³ vertoond had — men heeft uwe trouw bij mij in verdenking ³⁴ gebracht, en deze tijd van beproeving ³⁵ was noodig, om die verdenking uit mijn hart te bannen. Ik geef u thans mijn geheel vertrouwen weder; maar ik vorder van u, dat gij mij de bewegredenen noemt, welke u tot ongehoorzaamheid jegens mij konden brengen.” — „Machtige beheerscher!” antwoordde Honain, ongaarne wederstreefde ik het bevel van den grootsten vorst der aarde; maar mijn godsdienst ³⁶ en stand hebben mij daartoe verplicht. Het kristendom, hetwelk beveelt, zelfs zijnen vijand wel te

doen, verbiedt niet minder ernstig, diegenen te benadeelen, welke ons verongelijkt ³⁷ hebben, terwijl de geneeskunst, die goddelijke wetenschap, alleen tot het behoud ³⁸ der mensen bestemd, niet tot hun verderf ³⁹ mag gebezigt ⁴⁰ worden en de geneesheeren, voordat zij deze verheven ⁴¹ kunst mogen beoefenen ⁴², zich door een plechtigen ⁴³ eed moeten verbinden, nimmer eenige schadelijke middelen aan iemand toe te dienen. — „Dit zijn schoone wetten ⁴⁴,” zeide de Kalif, „en ik kan mijne bewondering niet weigeren ⁴⁵ aan een' godsdienst en aan eene kunst, welke op zulke wetten steunen ⁴⁶.“

1 Firmness', decision. 2 to suspect. 3 physician. 4 to bribe. 5 In this expression *brengen — om* means: to deprive of. 6 *Ten einde*, in order. 7 poison. 8 to prepare. 9 by no possibility. 10 to learn. 11 useful. 12 remedy. 13 to imagine. 14 ever. 15 knowledge. 16 to answer. 17 immediately. 18 promise. 19 threat. 20 spy. 21 action. 22 to inform. 23 crime. 24 to bear. 25 weariness. 26 literary labour. 27 gold. 28 to think about it. 29 to choose. 30 terrible. 31 to command. 32 without fear. 33 face. 34 suspicion. 35 trial. 36 religion. 37 to do injustice. 38 reservation. 39 destruction. 40 used. 41 noble. 42 to practise. 43 solemn. 44 law. 45 to refuse. 46 to be based on.

II. TRANSLATING FROM ENGLISH INTO DUTCH ¹⁾.

11

True ¹ friends are rare ². — God is the creator ³ of the world ⁴ and the father of creatures ⁵. — Friendship ⁶ is one of the greatest treasures ⁷ of life ⁸. — The honest ⁹ man does not alone justice ¹⁰ to his friends, but also to his enemies. — Riches and dignities ¹¹ are nothing compared ¹² to virtue ¹³ and a good conscience ¹⁴. — A clever ¹⁵ man is more useful ¹⁶ to society ¹⁷ than a man of fortune ¹⁸.

---

1) A key to these exercises is added at the end of the book.

1 waar. 2 zeldzaam. 3 Schepper. 4 wereld. 5 schepsel. 6 de vriendschap. 7 schat. 8 leven. 9 rechtschappen. 10 gerechtigheid. 11 waardigheid. 12 in vergelijking met. 13 deugd. 14 geweten. 15 knap. 16 nuttig. 17 maatschappij. 18 fortuin.

12.

Mythology ¹ has for its object ² a knowledge ³ of the heathen ⁴ gods. — Russia is the most extensive ⁵ empire ⁶ in Europe. — Mighty ⁷ Rome trembled ⁸ at the approach ⁹ of the great Hannibal, but feeble ¹⁰ Greece feared ¹¹ nothing from the proud ¹² Xerxes. — Holland is the native country of Boerhave. — Voltaire called ¹³ Frederik ¹⁴ the Second the Solomon of the North ¹⁵. — Pliny the elder ¹⁶, surnamed ¹⁷ the naturalist ¹⁸, died during the reign ¹⁹ of Vespasian.

1 fabelleer. 2 voorwerp. 3 kennis. 4 heidensche a. 5 uitgestrekt. 6 rijk. 7 machtig. 8 sidderen. 9 bij het naderen. 10 zwak. 11 vrezen. 12 trotsch. 13 noemen. 14 Frederik. 15 noorden. 16 oude. 17 bijgenaamd. 18 natuurkundige. 19 regeering.

13.

The companions ¹ of Columbus threatened ² to kill ³ him and to return ⁴ to Spain ⁵, if in three days they should not arrive ⁶ in the new world, they were looking for ⁷. — King Codrus went ⁸ into the camp ⁹ of the enemy ¹⁰ disguised ¹¹ as a peasant ¹², and tried to quarrel ¹³, in order that he might be killed and that his people should obtain ¹⁴ the victory ¹⁵, which the oracle had promised ¹⁶ him, under condition ¹⁷ that he, as leader ¹⁸, should be slain ¹⁹ by the enemy. — The ancient Greeks and Romans ²⁰ represented ²¹ Time as an old man ²², holding ²³ in one hand a scythe ²⁴ and in the other an hourglass ²⁵.

1 reisgenoot. 2 dreigen. 3 doden. 4 terugkeeren. 5 Spanje. 6 aankomen. 7 zoeken. 8 zich begeven. 9 kamp. 10 vijand. 11 ver-

kleed. 12 boer. 13 twist. 14 behalen. 15 zege. 16 beloven. 17 mits.
18 aanvoerder. 19 ombrengen. 20 Griek, Romein. 21 verbeelden.
22 grijzaard. 23 houden. 24 zeis. 25 zandlooper.

14.

King Canute.

Canute, King ¹ of Danmark ², was walking ³ one day ⁴ along ⁵ the shore ⁶ with some of his courtiers, who were loud in extolling ⁷ his power ⁸ and who said, among other things, that the sea and the land were obliged ⁹ to obey ¹⁰ him. The king, who would shame ¹¹ these flatterers, placed himself ¹² therefore ¹³ as close ¹⁴ to the sea as he could, and spoke: I command ¹⁵ thee, o sea! not to approach ¹⁶ and not to wet ¹⁷ my feet ¹⁸. However ¹⁹ the waves ²⁰ came rolling ²¹ towards him ²² and quite wetted his feet. Then ²³ he turned ²⁴ towards his courtiers and said: Flatterers! behold your king whom, as ²⁵ you say. sea and land should obey; at his command ²⁶ however the waves do not even ²⁷ keep back ²⁸. No one is almighty but God and no one deserves ²⁹ to be called ³⁰ almighty but He, who has created ³¹ all things and who maintains ³² them ³³ all."

1 koning. 2 Demarken. 3 wandelen. 4 eens. 5 langs. 6. het strand.
7 roemen. 8 macht. 9 verplichten. 10 gehoorzamen. 11 beschamen.
12 zich plaatsen. 13 te dien einde. 14 nabij. 15 bevelen. 16 naderen.
17 nat maken. 18 voet. 19 niettemin. 20 golf. 21 stroomen.
22 naar hem toe. 23 toen. 24 wenden. 25 naar. 26 gebod. 27 niet
eens. 28 keeren. 29 verdiensten. 30 noemen. 31 scheppen. 32 onder-
houden. 33 ze.

15.

Exemplary ¹ firmness ² of a judge ³

A favourite servant of prince Henry ⁴, the son of Henry IV, king of England ⁵, accused of a crime ⁶, was

brought before the Kings-Bench⁷ and imprisoned⁸ by order⁹ of this court¹⁰. When the young prince heard¹¹ this, he considered¹² it an insult¹³ to¹⁴ himself, and in great passion¹⁵ hastened¹⁶ to the hall¹⁷, where the judges¹⁸ were assembled¹⁹. He commanded²⁰ them immediately²¹ to set his servant at liberty²². Every one²³ was astonished²⁴ and terrified²⁵ by the passion of the prince, except²⁶ the chiefjustice²⁷, Sir William Gascoigne. Without²⁸ showing²⁹ any astonishment or fear³⁰ he said to the prince, that he must obey³¹ the laws³² of the kingdom³³; but that, if he would do something³⁴ for the prisoner, he should throw³⁵ himself at the king's feet to beg³⁶ mercy³⁷ for the criminal³⁸. This, he added³⁹, is the only⁴⁰ way⁴¹ to obtain⁴² what you desire⁴³, without breaking⁴⁴ the laws or without violating⁴⁵ justice⁴⁶. But this respectful⁴⁷ language⁴⁸ made no impression⁴⁹ on the prince, who with the same impetuosity⁵⁰ demanded⁵¹, that the prisoner should be immediately set at liberty, threatening⁵² that he otherwise⁵³ would free⁵⁴ him by force⁵⁵. The noble Lord then addressed him with all the calmness⁵⁶ of a judge, penetrated⁵⁷ by the dignity⁵⁸ of his office: „Prince” said he „by⁵⁹ that obedience⁶⁰ which you owe⁶¹ the Royal power⁶², I command you, not to interfere⁶³ with the prisoner, and to leave⁶⁴ this hall, in order⁶⁵ that you, by your passion[,] may no longer prevent⁶⁶ this court from doing its duty⁶⁷.“

1 voorbeeldig. 2 standvastigheid. 3 rechter. 4 prins Hendrik 5 Engeland. 6 misdaad. 7 's Konings rechbank. 8 in hechtenissen. 9 op last. 10 gerechtshof. 11 vernemen. 12 beschouwen. 13 beleedigen. 14 voor. 15 gemoedsbeweging. 16 ijlen. 17 zaal. 18 rechter. 19 vergaderen. 20 gelasten. 21 terstond. 22 to set at liberty, ontslaan. 23 een ieder. 24 verbaasd. 25 bevreesd voor. 26 uitgezonderd. 27 opperrechter. 28 zonder. 29 te tonen. 30 ontstelte-

nis. 31 zich onderwerpen aan. 32 wet. 33 koninkrijk. 34 iets.
 35 werpen. 36 smeeken. 37 genade. 38 misdadiger. 39 daarbij
 voegen. 40 eenig. 41 middel. 42 te verkrijgen. 43 verlangen. 44
 overtreden. 45 verkrachten. 46 recht. 47 eerbiedige. 48 taal. 49
 indruk. 50 onstuimigheid. 51 eischen. 52 dreigen. 53 anders. 54
 bevrijden. 55 met geweld. 56 bedaardheid. 57 doordringen. 58
 waardigheid. 59 uit kracht van. 60 gehoorzaamheid. 61 verschuldigd
 zijn. 62 gezag. 63 zich bemoeien. 64 verwijderen uit. 65 zoodat.
 66 verhinderen. 67 plicht.

Conclusion.

At ¹ these words the prince became furious ², drew ³ his sword and ran towards the judge, as if he intended to kill ⁴ him, but the noble Lord remained calm ⁵, and addressed the prince with his powerful ⁶ voice in the following words ⁷: „Prince, remember ⁸ that I represent ⁹ here your Lord ¹⁰ and father, and that, on account of these double connections ¹¹ you ought to be doubly ¹² obedient to me. Therefore ¹³ I command you in his name to abandon ¹⁴ your design ¹⁵, and henceforth ¹⁶ to show ¹⁷ a better example ¹⁸ to those ¹⁹, who shall one day become your subjects ²⁰; and as a punishment ²¹ for the disobedience ²² and the contempt ²³, you have shown ²⁴ for the laws, I order you to go immediately to prison and to remain ²⁵ there till ²⁶ the King your father has made known his wishes ²⁷ about it ²⁸.“ The words sounded like ²⁹ thunder ³⁰ in the ears of the prince; they made him reflect ³¹; he gave one of his followers ³² the sword, which he had drawn against the judge, made a deep bow ³³ to the chiefjustice, and went voluntarily ³⁴ to prison.

They gave immediate notice ³⁵ of this affair ³⁶ to the King, and there were even courtiers enough, who sought ³⁷ to excite the monarch's anger ³⁸ against Sir William

Gascoigne. But, when this prince had been informed ³⁹ of all the circumstances ⁴⁰, he raised his eyes ⁴¹ and hands to heaven ⁴², and exclaimed ⁴³: Oh God! How many thanks do I not owe you! You have given me a judge, who exercises justice without ⁴⁴ fear, and a son who knows how to subdue ⁴⁵ his passions.

1 op. 2 woedend. 3 trekken. 4 dooden. 5 bedaard. 6 krachtig. 7 in the following words, in de volgende bewoordingen. 8 bedenken. 9 de plaats bekleeden. 10 souverein. 11 uit hoofde van deze beide betrekkingen. 12 dubbel. 13 derhalve. 14 afzien. 15 voornemen. 16 voortaan. 17 geven. 18 voorbeeld. 19 diegene. 20 onderdaan. 21 tot straf. 22 ongehoorzaamheid. 23 minachting. 24 toonen. 25 blijven. 26 totdat. 27 wil. 28. hieromtrent. 29 klinken. 30 een-donderslag. 31 nadenken. 32 gevolg. 33 buiging. 34 vrijwillig. 35 to give notice, kennis geven. 36 gebeurtenis. 37 zoeken. 38 toorn. 39 to be informed, vernemen. 40 omstandigheid. 41 oog. 42 hemel. 43 uitroepen. 44 zonder. 45 bedwingen.

16.

Adventures ¹ of Heemskerk and Barends on Nova-Zembla.

These two seamen sailed from Amsterdam in May 1596 in order to find a North-West ² passage, and had arrived ³, in a few weeks, at 74 degrees North ⁴. There they came between ⁵ enormous ⁶ blocks of ice ⁷, covered with snow, which they, in the distance ⁸, had taken for swans. For a few days they sailed, surrounded by these blocks of ice, and discovered ⁹ on the 9th of June the little ¹⁰ Bearislands. From that time ¹¹ they steered continually northwards, found nothing but floating pieces of ice ¹², and reached the 19th of June the coast of Spitsbergen, where they anchored ¹³. Thence they sailed onwards, and discovered the 17th of July Nova-Zembla, to the Northern point of which they steered. Here they

were several times ¹⁴ visited ¹⁵ by white bears, and were obliged often to stop ¹⁶ near large fields of ice, in order to wait for a favourable opportunity ¹⁷ to continue their voyage ¹⁸. Besides, the danger of being crushed ¹⁹ by floating blocks of ice was often very imminent ²⁰. On the 30th of August a sharp wind continually drove blocks of ice against their ship. A great many ²¹ heaped themselves up in such a way ²² against the vessel, that it was in danger of being thrown ²³ on its side. But on the other side too large blocks of ice pressed ²⁴ with so much force against the ship, that she at last stood wholly upon the ice, as if placed there by machinery ²⁵. Still ²⁶ the danger ²⁷ of losing the vessel was not past ²⁸. Large blocks of ice pressed always against it, so that it cracked and threatened to burst ²⁹. A few days after ³⁰ a large hole ³¹ was made in it. The sloop and the boat had already been placed ³² on the ice; they began to bring the provisions on shore ³³ and made the more haste ³⁴, as on the 5th of September the vessel had been completely ³⁵ thrown on its side and would hardly be able ³⁶ to resist ³⁷ any longer to the pressure of the ice.

1 lotgeval. 2 noordwestelijk. 3 komen op. 4 noorderbreedte. 5 tusschen. 6 schrikkelijk. 7 ijsschots. 8 op eenigen afstand. 9 ontdekken. 10 klein. 11 van toen af. 12 drijfijjs. 13 het anker werpen. 14 herhaaldelijk. 15 bezoezen. 16 aanleggen. 17 gelegenheid. 18 tocht. 19 verpletteren. 20 dreigend. 21 menigte. 22 zoodanig. 23 werpen. 24 dringen. 24. mekaniek. 26 nog. 27 gevaar. 28 voorbij. 29 te barsten. 30 later. 31 aanmerkelijke opening. 32 uitzetten. 33 to bring on shore, aan land brengen. 34 to make the more haste, des te meer spoed maken. 35 volkomen. 36 to be able, in staat zijn. 37 tegenstand bieden.

Continuation.

They resolved ¹ now to build ² a hut, in order to win-

ter³ there, near a stream, two miles inland. Four weeks passed⁴ in this labour⁵, though⁶ there was plenty of wood⁷ drifting near the coast. Towards the end of September the cold became⁸ very severe⁹ and made labour very difficult¹⁰. Fourteen days were required¹¹ to break a few planks from the vessel, which was still¹² in the same position. These planks were to be used¹³ for the walls and the roof¹⁴ of the hut. The cold became daily more intense¹⁵, and the dull¹⁶ nights grew¹⁷ longer. On the 18th of October the hut was so far ready¹⁸, that the crew¹⁹ could go and live in it. With very great difficulty²⁰ they had brought²¹ the sloop and the boat, on which their hope of deliverance²² rested, near the hut. Already²³ on the 4th of November the sun no longer appeared²⁴ above the horizon²⁵, but the moon rose and did not set²⁶ again. It was continual²⁷ night, and the cold was so severe, that even the white bears, against which they had often²⁸ had to fight, left²⁹ the neighbourhood³⁰. They were obliged³¹ to make clothes from the skins³² of the white foxes, they caught in traps³³, and of which they ate the meat³⁴; especially they used these skins to cover³⁵ their feet. They were under the necessity³⁶ to have heated stones even³⁷ in bed, and in spite of all this³⁸ they hardly³⁹ felt⁴⁰ any warmth.

1 besluiten. 2 bouwen. 3 overwinteren. 4 voorbijgaan. 5 arbeid.
 6 ofschoon. 7 overvloed van hout. 8 worden. 9 streng. 10 het werk zeer moeielijk maken. 11 noodig. 12 nog. 13 gehruiken. 14 *wall*, wand; *roof*, dak. 15 scherp. 16 droevig. 17 worden. 18 gereed. 19 manschappen. 20 ongelooflijke moeite. 21 brengen. 22 redding. 23 reeds. 24 komen. 25 gezichtender, m. 26 ondergaan. 27 steeds. 28 dikwerf. 29 verlaten. 30 deze streken. 31 genoodzaakt. 32 huid. 33 in vallen vangen. 34 vleesch. 35 ter bedekking. 36 gedwongen. 37 zelfs. 38 trots al deze middelen. 39 nauwelijks. 40 voelen.

Conclusion.

Meanwhile¹ they struggled² manfully against every misfortune³. In January they perceived again some difference⁴ between day and night, and the cold began to diminish⁵ a little. In February the sun appeared⁶ again on the horizon, the foxes left them⁷ and the white bears came back⁸. But now the cold increased again very much and continued⁹ until the first half op April. Only with great difficulty they could keep the hut warm¹⁰, and they were obliged to dig the wood they wanted¹¹ out of the snow¹². Towards the end of May they dug also the sloop and the boat out of the snow, both with such great exertions¹³, that their strength was often completely exhausted¹⁴. Then they had to clear a way¹⁵ through the ice with pickaxes and hatchets¹⁶, in order to get water¹⁷. On the 14th of June they ventured¹⁸ at last to begin their return. The ice often placed the two boats in great danger, and finally¹⁹ they became so damaged²⁰ that they had to be drawn²¹ on the ice to be repaired²². After four days they could continue²³ their road²⁴, but had still incessantly te struggle against the same dangers. A storm separated²⁵ the two boats, but they soon met again. At the same time they had continually to defend themselves against bears and morses²⁶. On the 3d of August they arrived²⁷ at the southern part²⁸ of Nova-Zembla and, after a voyage²⁹ as dangerous as it was difficult, reached Kola in the middle of September, whence³⁰ they sailed to Holland³¹, where they at last happily landed.

1 intusschen. 2 kampen. 3 onheil. 4 eenig verschil zien. 5 verminderen. 6 verschijnen. 7 afscheid nemen. 8 terug komen. 9. aanhouden. 10 to keep warm, verwarmen. 11 noodig hebben. 11 to dig out of the snow, van onder de sneeuw opgraven. 13 zool-

veel inspanning. 14 uitputten. 15 een' weg banen. 16 houweelen en bijlen. 17 aan het vaarwater komen. 18 wagen. 19 ten laatste. 20 beschadigen. 21 they had to be drawn on the ice, zij moesten op het ijs getrokken worden. 22 herstellen. 23 vervolgen. 24 vaart. 25 van elkander scheiden. 26 walrus. 27 landen. 28 zuidelijke uit-hoek m. 29 vaart. 30 van waar. 31 zich naar Holland inschepen.

III. FAMILIAR PHRASES.

Wees zoo goed mij te zeggen.
Heb de goedheid mij te zeg-
gen.

Vergun mij op te merken.
Neem me niet kwalijk, dat
ik u in de rede val.
Ik heb een verzoek aan u.
Wil u mij een dienst be-
wijzen ?

Doe mij dit genoegen.
Bewijs mij deze vriend-
schap, deze eer.
Ik verzoek u (dringend).
U zou mij zeer verplichten.
U zou mij geen grooter ge-
noegen kunnen doen.
Reken op mijne erkente-
lijkhed.

Dank ! vriendelijk dank !
Wel verplicht.
Ik bedank u.
Ik neem het in dank aan.
U is wel goed.

Be so kind as to tell me.
Have the kindness to tell
me.

Allow me to observe.
Pardon me, if I interrupt
you.
I want to ask you something.
Will you render me a ser-
vice ?

Do me this pleasure.
Do me this kindness, this
honour.

I beg you.
You would much oblige me.
You could not do me a
greater pleasure.
Be convinced of my grati-
tude.

Thanks, many thanks.
Much obliged.
Thank you.
I accept it with many thanks.
You are very good.

U is al te goed.	You are too good.
U maakt mij verlegen.	You confuse me.
Ik ben u zeer dankbaar voor uw goedheid.	I thank you very much for your kindness.
Vergun mij u mijne erkentelijkheid te betuigen.	Allow me to offer you my most sincere thanks.
Ik weet niet, hoe ik zoo veel beleefdheid beantwoorden zal.	I do not know how to repay so much politeness.
Dit is een nieuw bewijs van uw vriendschap.	That is a new proof of your friendship.
Geef mij de gelegenheid u weder van dienst te zijn.	Give me an opportunity of being of service to you.
Dat gaat niet.	That cannot be.
Dat is mij onmogelijk.	That is impossible. (to me)
Het spijt mij, maar ik kan het niet doen.	I am sorry I cannot do it.
Het hangt van mij niet af.	That does not depend on me.
Dat gaat mij niet aan.	That is not my business.
Ik bemoei mij niet met deze zaken.	I do not meddle with these things.
Daar zal niets van komen.	Nothing will come of it.
Het oogenblik is niet gunstig.	The opportunity is not favorable.
Op een anderen tijd.	Another time.
Met den besten wil van de wereld kan ik het niet doen.	Much as I should like, I cannot do it.
Het doet mij leed, dat ik u hierin niet kan dienen.	I am sorry I cannot be of any service to you.
Vergeef mij, Mijnheer, neem het mij niet kwalijk.	Pardon me, Sir, do not be offended with me.
Duid het niet ten kwade.	Do not take it amiss.
Wat zegt u? Wat zeg je?	What do you say?

Wat belieft u? (b'lieft)
 Waarvan spreekt u? (Waarspreek je?)
 Wat versta je of verstaat u daaronder?
 Wat dunkt u er van?
 Wat raadt u mij te doen?

 Hoe kan men dit weer goed maken?
 Hoe denkt u er over?
 Wat kan ik er aan doen?
 Wat zou u in mijn plaats doen?
 Bedenk maar eens. (pr. ēs)
 Hoe meer ik nadenk, hoe meer ik overtuigd ben, dat ik ongelijk had.
 Hoe is het weer?
 Schijnt de zon?
 Is het maanlicht?
 Het is mooi weer.
 Het is warm weer.
 Het waait.
 Ik vrees dat we regen zullen krijgen.
 Het regent zeer hard.
 Laten we ergens schuilen.
 Het is maar een bui, het zal wel gauw over zijn.
 De wolken verdeelen zich, het wordt helder.
 Ik heb het erg warm.

What do you want?
 Of what do you speak?

 What do you mean by it?

 What do you think about it?
 What do you advise me to do?
 How can one make it all right again?
 What do you think of it?
 What can I do?
 What would you do in my place?
 Think for a moment.
 The more I think about it, the more I am convinced I was wrong.
 How is the weather?
 Does the sun shine?
 Does the moon shine?
 It is fine weather.
 It is warm weather.
 It blows.
 I am afraid we'll have rain.

 It rains very hard.
 Let us take shelter.
 It is only a shower, it will soon be over.
 The clouds divide, it clears up.
 I am very warm.

Ik ben geheel bezweet.	I am in a perspiration.
't Is drukkend warm.	It is very close.
Er komt onweér op.	A storm is gathering.
Het is een hevig onweér.	It is a terrible storm.
Het dondert, het weerlicht.	It thunders, it lightens.
De lucht begint op te klaren.	It begins to clear up.
Het is morsig buiten.	It is very dirty out of doors.
Er waait een kouds (pr. kou'e) wind.	The wind is very cold.
We naderen den herfst.	We are near autumn.
De dagen nemen af.	The days begin to shorten.
Het is koud.	It is cold.
Het is erg koud.	It is very cold.
Het vriest, het rijpt.	It freezes, there is a hoar frost.
Het sneeuwt, het dooit.	It snows, it thaws.
De nevel verdwijnt.	The fog clears up.
De dagen worden langer.	The days are lengthening.
De winter zal gauw voorbij zijn.	Winter will soon be over.
Zonder komplimenten, Mijnheer.	Without compliments, Sir.
Laat ons maar geen komplimenten maken.	No compliments between us.
Zonder omslag.	No fuss.
Maak niet zoo veel omslag.	Do not make so much fuss.
Wees welkom, Mijnheer.	Welcome, Sir.
Hoe vaart u? Hoe gaat het?	How do you do?
Om u te dienen.	At your service.
Het doet me genoegen u wel te zien.	I am glad to see you well..
Ik wensch er u geluk mee.	I wish you joy of it.

Vaarwel, tot weerziens.

The French words *adieu, bonjour, bonsoir* are often made use of in Holland even among the lower class.

Ik heb de eer u te groeten.

Wees zoo vriendelijk en doe mijn' komplimenten aan Mijnheer ....

Groet hem van mij.

Breng hem mijn' vriendelijke groeten.

Uw dienaar, Mijnheer, Mevrouw, Juffrouw.

Farewell, till the pleasure of meeting again.

I have the honour to bid you good bye.

Be so kind as to give my compliments to M....

Give him my kind regards.

Assure him that I'll always be his friend.

Your servant Sir, Madam, Miss.

IV. PROVERBIAL PHRASES.

Tand om tand.

Iemand iets ongezoutens zeggen.

Al het water van de zee kan hem dat niet awasschen.

Rijkdom baart zorgen.

Met vragen komt men naar Rome.

Het is een heet ijzer om aan te raken.

Als het kalf verdronken is, wil men den put dempen.

Als niets komt tot iets, kent het zich zelven niet.

Praatjes vullen den buik niet, or *praatjes vullen geen gaatjes*.

To give tit for tat.

To tell a person a bit of one's mind.

All the water of the sea cannot cleanse him of it.

No riches without cares.

By asking many questions one learns much.

It is a delicate matter to undertake.

When the mare is stolen, they'll lock the stable.

Put a beggar on horseback and he'll ride to the devil.

The proof of the pudding is in the eating.

Eigen haard is goud waard.	There is no place like home.
De stad is ingenomen zon- der slag of stoot.	The town has been taken without offering any resi- stance.
Zoo als je gekookt hebt, moet je eten.	What you have cooked, you must eat.
Een spiering uitgooien, om een kabeljauw te vangen.	Risk a sprat to catch a herring.
Men weet niet of men vleesch of visch aan hem heeft.	He is neither one thing nor another.
Zoo gezaaid, zoo gemaaid. Dwalen is menschelijk.	As one sows one must reap. It is human to err.
De tering naar de nering zetten.	To live within one's means.
Een gladde aal bij den staart hebben.	To have to do with a slip- pery fellow.
Elkezaak heeft hare keerzijde	Every medal has its reverse.
Een leelijk veulen wordt samtijds (commonly <i>soms</i>) een mooi paard.	An ugly foal sometimes grows up a handsome horse.
Na regen komt zonneschijn. Veel kleintjes maken één groot.	After rain comes sunshine. Many pence make a pound.
Het geld, dat stom is, maakt recht wat krom is en wijs wat dom is.	Money that is dumb, makes straight what is crooked and wise what it stupid.
Kom ik over den hond, dan kom ik ook over den staart.	The beginning is more diffi- cult than the end.
Bij den eenen halen, om bij den anderen te betalen.	To tittle-tattle, — to carry from one to another.
Hoe meer haast hoe min- der spoed.	The greater haste the less speed.

FIRST APPENDIX.

ORTHOGRAPHICAL TABLES.

1.) Some words, formerly written with *g*, now according to the new spelling with *ch*:

<i>bericht</i> , tidings.	<i>onderricht</i> , instruction.
<i>betichten</i> , to accuse.	<i>oprecht</i> , sincere.
<i>borgtocht</i> , guarantee.	<i>opzicht</i> , superintendence.
<i>dicht</i> , close.	<i>plechtig</i> , solemnly.
<i>eendracht</i> , union.	<i>plicht</i> , duty.
<i>gedrocht</i> , monster.	<i>recht</i> , right.
<i>gerecht</i> , court of justice.	<i>richten</i> , to judge.
<i>gezicht</i> , face.	<i>slachten</i> , to butcher.
<i>jacht</i> , hunt.	<i>vlucht</i> , flight.
<i>licht</i> , easy.	<i>gewicht</i> , weight.
<i>macht</i> , power.	<i>zichtbaar</i> , visible.

2). Words written with an *ij*, not to be found under § 7.

<i>azijn</i> , vinegar.	<i>cijfer</i> , cypher.
<i>bij</i> , bee.	<i>cijnsbaar</i> , tributary.
<i>bijbel</i> , bible.	<i>dozijn</i> , dozen.
<i>blij</i> , rejoiced.	<i>galerij</i> , gallery.

<i>jasmijn</i> , jessamine.	<i>mijter</i> , mitre.
<i>kijf</i> , quarrel.	<i>paradijs</i> , paradise.
<i>konijn</i> , rabbit.	<i>prijken</i> , to shine.
<i>kronijk</i> , chronicle.	<i>spijker</i> , nail.
<i>kwijken</i> , to languish.	<i>stijl</i> , style.
<i>lijn</i> , line.	<i>tijger</i> , tiger.
<i>lijst</i> , frame.	<i>vermijden</i> , to avoid.
<i>mijmeren</i> , to dote.	

3.) Words written with *ei*, not to be found under § 7.

<i>beleid</i> , guidance.	<i>leiden</i> , to guide.
<i>brein</i> , brain.	<i>majesteit</i> , majesty.
<i>eigen</i> , own.	<i>Mei</i> , May.
<i>eik</i> , oak.	<i>meid</i> , maid-servant.
<i>einde</i> , end.	<i>paleis</i> , palace.
<i>eischen</i> , to demand.	<i>plein</i> , plain.
<i>feilen</i> , to fail.	<i>pleister</i> , plaster.
<i>feit</i> , deed.	<i>porselein</i> , porcelain.
<i>fontein</i> , fountain.	<i>rei</i> , chorus.
<i>galei</i> , galley.	<i>sprei</i> , counterpane.
<i>geit</i> , goat.	<i>steiger</i> , scaffolding.
<i>heiden</i> , heathen.	<i>vallei</i> , vale.
<i>kei</i> , flintstone.	<i>weide</i> , meadow.
<i>keizer</i> , emperor.	<i>weinig</i> , little.
<i>lei</i> , slate.	<i>zeil</i> , sail.

4.) Words which are written with the *oo*.

<i>behooren</i> , to belong.	<i>droogen</i> , to dry.
<i>beloonen</i> , to reward.	<i>gedoogen</i> , to give in.
<i>bloode</i> , timid.	<i>grootte</i> , greatness.
<i>bloohartig</i> , cowardly.	<i>hooger</i> , higher.
<i>blootelijk</i> , only.	<i>hooren</i> , to hear.
<i>dooven</i> , to extinguish.	<i>hoovaardij</i> , pride.

<i>knoopen</i> , to button.	<i>schoon, schoone</i> , beautiful.
<i>kroonen</i> , to crown.	<i>sloopen</i> ; to destroy.
<i>looden</i> , to cover with lead.	<i>snoode</i> , wicked.
<i>loomer</i> , more lazy.	<i>stoeten</i> , to push.
<i>loonen</i> , to reward.	<i>strooken</i> , to agree with.
<i>noodigen</i> , to invite.	<i>stroopen</i> , to skin.
<i>onnoozel</i> , innocent.	<i>toonen</i> , to show.
<i>ontblooten</i> , to uncover.	<i>verschoonen</i> , to excuse.
<i>poozen</i> , to take rest.	<i>zoo</i> , so.
<i>rood, roode</i> , red.	

The following nouns written with *oo* in singular, retain the *oo* for the plural.

<i>boom</i> , a tree, <i>boomen</i> .	<i>koon</i> , a cheek, <i>koonen</i> .
<i>boon</i> , a bean, <i>boonen</i> .	<i>lood</i> , a lead, <i>looden</i> .
<i>boot</i> , a boat, <i>booten</i> .	<i>loon</i> , a reward, <i>loonen</i> .
<i>dood</i> , death, <i>dooden</i> .	<i>loop</i> , a run, <i>loopen</i> .
<i>doos</i> , a box, <i>doozen</i> .	<i>loof</i> , foliage, <i>looven</i> .
<i>droom</i> , a dream, <i>droomen</i> .	<i>moor</i> , a moor, <i>mooren</i> .
<i>geloof</i> , a belief, <i>gelooven</i> .	<i>nood</i> , need, <i>nooden</i> .
<i>genoot</i> , a partner, <i>genooten</i> .	<i>moot</i> , a slice of fish, <i>mooten</i> .
<i>hoop</i> , a heap, <i>hoopen</i> .	<i>noot</i> , a nut, <i>nooten</i> .
<i>kleinood</i> , a trinket, <i>kleinooden</i> .	<i>oog</i> , an eye, <i>oogen</i> .
<i>kloot</i> , a ball, <i>klooten</i> .	<i>oom</i> , an uncle, <i>oomen</i> .
<i>knoop</i> , a button, <i>knoopen</i> .	<i>oor</i> , an ear, <i>ooren</i> .
<i>kool</i> , a cabbage, <i>koolen</i> .	<i>stroo</i> , a straw, <i>strooien</i> .
<i>poos</i> , a pause, <i>poozen</i> .	<i>toom</i> , a bridle, <i>toomen</i> .
<i>sloop</i> , a pillow-case, <i>sloopen</i> .	<i>toon</i> , a tone, <i>toonen</i> .
<i>sloot</i> , a ditch, <i>slooten</i> .	<i>vloo</i> , a flea, <i>vlooien</i> .
<i>stoot</i> , a push, <i>stoeten</i> .	<i>zoom</i> , a seam, <i>zoomen</i> .

5.) Words which are written with *ee*.

<i>alreede</i> , already.	<i>begeeren</i> , to desire.
---------------------------	------------------------------

<i>beheeren</i> , to master.	<i>smeeken</i> , to beg.
<i>bezeeren</i> , to hurt.	<i>teeder</i> , tender.
<i>dweepen</i> , to be an enthusiast.	<i>vermeerderen</i> , or <i>vermeerderderen</i> . to increase.
<i>gedwee</i> , pliable.	<i>vreezen</i> , to fear.
<i>geheele</i> , whole.	<i>weekelijks</i> , weekly.
<i>geeuw</i> , to yawn.	<i>wreeder</i> , more cruel.
<i>keeren</i> , to turn.	<i>zweeten</i> , to perspire.
<i>leemen</i> , loamy, clayey.	<i>kweeken</i> , to foster.
<i>leeren</i> , to learn.	<i>leelijk</i> , ugly.
<i>scheef</i> , <i>schee-ve</i> , crooked.	

The following nouns retain the double *ee* in the plural.

<i>abeele</i> , a poplar,	<i>abeeelen</i> .
<i>barbeel</i> , a barbel,	<i>barbeeelen</i> .
<i>been</i> , a bone,	<i>been</i> .
<i>beer</i> , a bear,	<i>beer</i> .
<i>beet</i> , a beetroot,	<i>beeten</i> .
<i>bleek</i> , a bleaching ground,	<i>bleeken</i> .
<i>deeg</i> , dough,	<i>deegen</i> .
<i>deel</i> , part,	<i>deelen</i> .
<i>eed</i> , an oath,	<i>eeden</i> .
<i>eer</i> , honour,	<i>eer</i> .
<i>fluweel</i> , velvet,	<i>fluweelen</i> .
<i>gareel</i> , a trabe,	<i>gareelen</i> .
<i>geep</i> , stickleback,	<i>geepen</i> .
<i>geer</i> , a gusset,	<i>geeren</i> .
<i>greel</i> , a horsecollar,	<i>greelen</i> .
<i>heer</i> , sir,	<i>heeren</i> .
<i>juweel</i> , a jewel,	<i>juweelen</i> .
<i>kameel</i> , a camel,	<i>kameelen</i> .
<i>kapiteel</i> , a capital,	<i>kapiteelen</i> .
<i>kasteel</i> , a castle,	<i>kasteelen</i> .

<i>keel</i> , a long, narrow plank,	<i>keelen.</i>
<i>keer</i> , a turn,	<i>keeren.</i>
<i>keet</i> , a shed,	<i>keiten.</i>
<i>kleed</i> , a dress,	<i>kleeden.</i>
<i>krakeel</i> , a dispute,	<i>krakeelen.</i>
<i>leek</i> , a layman,	<i>leeken.</i>
<i>leen</i> , a fief,	<i>leenan.</i>
<i>makreel</i> , makrel,	<i>makreelen.</i>
<i>mees</i> , a titmouse,	<i>meezen.</i>
<i>nawee</i> , afterpains,	<i>naweeën.</i>
<i>neet</i> , a rivet,	<i>neeten.</i>
<i>oordeel</i> , judgment,	<i>oordeelen.</i>
<i>paneel</i> , a panel,	<i>paneelen.</i>
<i>penseel</i> , a painting-brush,	<i>penseelen.</i>
<i>priëel</i> , a bower,	<i>priëelen.</i>
<i>ree</i> , a roe,	<i>reeën.</i>
<i>scheen</i> , a shin,	<i>scheenen.</i>
<i>slee</i> , a sloe,	<i>sleeën.</i>
<i>snee</i> , a cut,	<i>sneeën.</i>
<i>speek</i> , a spoke,	<i>speeken.</i>
<i>steen</i> , a stone,	<i>steenan.</i>
<i>tafereel</i> , a scene,	<i>tafereelen.</i>
<i>teen</i> , a twig,	<i>teenen.</i>
<i>thee</i> , tea,	<i>theeën.</i>
<i>tooneel</i> , a stage,	<i>tooneelen.</i>
<i>truweel</i> , a trowel,	<i>truweelen.</i>
<i>veen</i> , a fen,	<i>veenen.</i>
<i>wee</i> , pain,	<i>weeën.</i>
<i>wees</i> , an orphan,	<i>weezen.</i>
<i>wijsgeer</i> , a philosopher,	<i>wijsgeeren.</i>
<i>zee</i> , the sea,	<i>zeen.</i>
<i>zeep</i> , soap,	<i>zeepen.</i>
<i>zweep</i> , a whip,	<i>zweepen.</i>

6.) Words, which have a different meaning, according to their ending in *d* or *t*.

graad, degree. *graat*, fishbone. *nood*, necessity. *noot*, nut.
hard, hard. *hart*, heart. *pond*, pound. *pont*, ferry.
koud, cold. *kout*, talk. *rad*, wheel. *rat*, rat.
mild, mild. *milt*, milt. *wand*, wall. *want*, rigging.
moed, courage. *moet*, must. *want*, conj. *for*, because.
moet, subst. spot.

SECOND APPENDIX.

KEY TO THE EXERCISES.

11

Ware vrienden zijn zeldzaam. — God is de schepper der wereld en de Vader der schepselen. — Vriendschap is een der grootste schatten van het leven. — (*Een*) rechtschopen man doet niet alleen zijne(n) vrienden, maar ook zijne(n) vijanden gerechtigheid *wedervaren*. — Rijkdom en waardigheden zijn niets in vergelijking met deugd en een goed geweten. — Een knap man is nuttiger voor de maatschappij dan een man van fortuin.

12

De fabelleer (mythologie) heeft tot onderwerp *de kennis* der heidensche goden. — Rusland is het uitgestrektste rijk in Europa. — Het machtige Rome sidderde bij het naderen van den grooten Hannibal, maar het zwakke Griekenland vreesde niets van den trotschen Xerxes. — Nederland is het geboorteland van Boerhavé. — Voltaire noemde Frederik den Tweede den Salomo van het Noorden. — Plinius de oude, bijgenaamd de natuurkundige, stierf gedurende de regeering van Vespasianus.

13.

De reisgenooten van Columbus dreigden hem te dooden en naar Spanje terug te keeren, indien zij niet in drie dagen in de nieuwe wereld, waar zij naar zochten, zouden aankomen. — Koning Codrus begaf zich in het kamp des vijands als een boer verkleed, opdat hij gedood worden en zijn volk de overwinning behalen mocht, hetgeen het orakel (de godspraak) hem beloofd had, onder voorwaarde, dat hij, als aanvoerder, door den vijand zou worden omgebracht. — De oude Grieken en Romeinen verbeeldden den Tijd als een oud man, houdende in de eene hand eene zeis en in de andere een' zandlooper.

14.

Koning Knoet.

Knoet, koning van Denemarken, wandelde eens langs het strand met eenige zijner hovelingen, die *luide* (adv.) zijne macht roemden en onder anderen zeiden, dat zee en land verplicht waren hem te gehoorzamen. De koning, die deze vleiers wilde beschamen, plaatste zich te dien einde zoo dicht als hij kon bij de zee en sprak: „Ik beveel u, zee, niet te naderen en mijne voeten niet nat te maken.” Niettemin kwamen de golven naar hem toe en maakten zijne voeten geheel nat. Toen keerde hij zich tot zijne hovelingen en zeide: „Vleiers! ziet uwen koning, wien, naar uw zeggen, zee en land zouden gehoorzamen; op wiens bevel echter de golven niet eens keeren. Niemand is almachtig dan God en niemand verdient almachtig genoemd te worden dan Hij, die alle dingen geschapen heeft en ze alle onderhoudt.”

Voorbeeldige standvastigheid van een' rechter.

Een bevoordeerde dienaar van prins Hendrik, den zoon van Hendrik IV, koning van Engeland, van een misdaad beschuldigd, werd voor 's konings rechbank gebracht en op last van het gerechtshof in hechtenis genomen. Toen de jonge prins dit hoorde, beschouwde hij het als eene beleediging voor hem zelf en ijde in hevige gemoedsbeweging naar de zaal, waar de rechters verzameld waren. Hij beval hen zijn' dienaar onmiddellijk in vrijheid te stellen. Iedereen was verbaasd en bevreesd voor de drift van den prins, behalve de opperrechter, Sir William Gascoigne. Zonder eenige verbazing of ontsteltenis te tonnen zeide hij den prins, dat hij aan de wetten van het koninkrijk moest gehoorzamen, maar dat, indien hij iets voor den gevangene wilde doen, hij zich aan de voeten des konings moest werpen om voor den misdadiger (om) genade te smeeken. „Dit”, voegde hij er bij, „is de enige weg om te verkrijgen, wat ge verlangt, zonder de wetten te overtreden of het recht te verkrachten”. Doch deze eerbiedige taal maakte geen' indruk op den prins, die met dezelfde onstuimigheid eischte, dat de gevangene onmiddellijk in vrijheid gesteld zou worden, onder bedreiging dat hij hem anders met geweld zou bevrijden. De edele lord sprak hem daarop toe met al de bepaaldheid van een' rechter, die doordrongen is van de waardigheid zijs ambts. „Prins, zeide hij, uit kracht van die gehoorzaamheid, die gij aan de koninklijke macht verschuldigd zijt, beveel ik u, u niet te bemoeien met den gevangene, opdat gij niet langer door uw drift dit gerechtshof beletten moogt zijn' plicht te doen.”

Slot.

Bij deze woorden werd de prins woedend, trok zijn zwaard en stormde op den rechter aan, alsof hij voornemens was hem te doden, maar de edele Lord bleef bedaard, en sprak den prins met zijn krachtige stem in de volgende bewoordingen toe: „Prins, bedenk, dat ik hier uw' souverein en vader vertegenwoordig, en dat, uit hoofde van deze beide betrekkingen, gij mij dubbel gehoorzaam dient te zijn. Derhalve beveel ik u in zijnen naam van uw voornemen af te zien en voortaan een beter voorbeeld te geven aan hen, die eens uwe onderdanen zullen zijn; en tot straf voor de ongehoorzaamheid en de verachting, die gij voor de wetten getoond hebt, gelast ik u onmiddellijk naar de gevangenis te gaan en daar te blijven tot de koning, uw vader, zijn' wil hieromtrent heeft bekend gemaakt. De woorden klonken als een donderslag in de ooren van den prins; zij brachten hem tot nadenken; hij gaf zijn zwaard aan iemand van zijn gevolg, maakte een diepe buiging voor den opperrechter en ging vrijwillig naar de gevangenis.

Men gaf onmiddellijk den koning van deze gebeurtenis kennis, en er waren nog hovelingen genoeg, die des vorsten toorn tegen Sir William Gascoigne trachten op te wekken. Maar toen de prins alle omstandigheden vernomen had, richtte hij zijne oogen en handen ten hemel en riep uit: „O God! Hoeveel dank ben ik u niet schuldig! Gij hebt mij een' rechter gegeven, die zonder vrees gerechtigheid oefent en een' zoon die zijne harts-tochten weet te bedwingen.”

dam om een noordwestelijken doortocht te vinden en waren binnen weinige weken op 74 graden N.B. (noorderbreedte) gekomen. Daar geraakten zij tusschen schrikkelijke ijsschotsen, met sneeuw bedekt, welke zij op eenigen afstand voor zwanen hadden aangezien. Eenige dagen lang zeilden zij, door deze ijsschotsen omringd, (*voort*) en ontdekten op den 9^{den} Juni de Bereneilanden. Van toen af stuurden zij voortdurend noordwaarts, vonden niets dan drijfijjs en bereikten den 19^{den} Juni de kust van Spitsbergen, waar zij ankerden. Van daar zeilden zij opwaarts, en ontdekten den 17^{den} Juli Nova-Zembla, naar welks noordelijke punt zij den steven wendden. Hier werden zij herhaaldelijk bezocht door witte beren en waren gedwongen dikwijs aan te leggen in de nabijheid van groote ijsvelden, om een gunstige gelegenheid tot het voortzetten van hunnen tocht af te wachten. Bovendien was het gevaar om door drijvende ijsschotsen verpletterd te worden dikwijs zeer dreigend. Op den 30sten Augustus dreef een scherpe wind voortdurend blokken ijs tegen het schip aan. Een groote menigte hoopte zich op zoodanige wijze tegen het schip op, dat het *gevaar liep* op zijn kant geworpen te worden. Maar ook aan de andere zijde drongen groote ijsschotsen met zoveel kracht tegen het schip aan, dat het eindelijk geheel op het ijs stond als ware het door mekaniek daar geplaatst. Nog was het gevaar om het schip te verliezen niet voorbij. Groote ijsschotsen drukten er al door tegen aan, zoodat het kraakte en dreigde te bersten. Een paar dagen later kwam er een aanmerkelijke opening in. De sloep en de boot waren reeds op het ijs uitgezet; men begon de levensmiddelen aan land te brengen en maakte des te meer spoed daar den 5^{den} September het schip volkomen *op zij* was geworpen en nauwelijks in staat

zou zijn iets langer aan de drukking van het ijs weerstand te bieden.

Vervolg.

Zij besloten nu een hut te bouwen, ten einde daar te overwinteren, nabij eene rivier, twee mijlen landwaarts in. Vier weken gingen met dien arbeid voorbij, hoewel er overvloed van hout bij de kust dreef. Tegen het einde van September werd de koude zeer streng en maakte het werk zeer moeielijk. Veertien dagen waren noodig om van het schip, dat zich nog in dezelfde ligging bevond een paar planken af te breken. Deze planken moesten gebruikt worden voor de muren en het dak van de hut. De koude werd dagelijks scherper en de droevige nachten werden langer. Op den 18^{den} Oktober was de hut zoo ver gereed, dat de manschappen er in konden gaan wonen. Met ongelooflijke moeite had men de sloep en de boot, waarop hunne hoop op redding berustte, nabij de hut gebracht. Reeds den 4^{den} November kwam de zon niet meer boven den gezichtsteinder, maar de maan kwam op en ging niet weder onder. Het was steeds nacht en de koude was zoo streng, dat zelfs de witte beren, tegen welke zij vroeger dikwerf te vechten hadden, deze streken verlieten. Zij zagen zich genoodzaakt kleederen te maken uit de huiden van witte vossen, die zij in vallen vingen en waarvan zij het vleesch aten. Zij waren gedwongen zelfs in bed geheete steenen te gebruiken en trots al deze middelen voelden zij nauwelijks eenige warmte.

Vervolg.

Ondertusschen kampten zij manmoedig tegen ieder onheil. In Januari merkten zij weder eenig onderscheid op tusschen dag en nacht, en begon de koude een weinig af te nemen. In Februari verscheen de zon weder boven

den gezichteinder; de vossen verlieten hen en de witte beren kwamen terug. Maar nu nam de koude weder sterk toe tot de eerste helft van April. Slechts met groote moeite konden zij de hut verwarmen en het hout, dat zij noodig hadden, moesten zij van onder de sneeuw opgraven, beide met zooveel inspanning, dat hunne kracht dikwijls geheel was uitgeput. Verder hadden zij met houweelen en bijlen een' weg door het ijs te breken om aan het vaarwater te komen. Den 14^{den} Juni waagden zij het eindelijk hun' terugtocht te beginnen. Het ijs bracht de twee booten meermalen in groot gevaar, en ten laatste geraakten zij zoozeer beschadigd, dat zij op het ijs moesten getrokken worden om hersteld te worden. Na vier dagen konden zij hun vaart vervolgen, maar nog hadden zij onophoudelijk te worstelen tegen dezelfde gevaren. Een storm scheidde de beide booten van elkaander, maar spoedig ontmoetten zij elkander weder. Tegelijk hadden zij zich voortdurend te verdedigen tegen beren en walrussen. Den 3^{den} Augustus landden zij op den zuidelijken uithoek van Nova-Zembla en na een even gevreeslijke als moeitevolle vaart bereikten zij Kola in het midden van September, van waar zij zich naar Holland inscheepten om er ten slotte behouden voet aan wal te zetten.

D.

CHRESTOMATHIE.

(SELECTION OF PROSE AND POETRY FROM THE BEST
MODERN AUTHORS.)

N. B E E T S.

Keesjen. (†)

Ik had nog nauwelijks met mijn' zakdoek¹ het stof van de bank² van 't prieeltjen³ geslagen, en was bezig, op mijn' gemak nedergezeten, met de oogen op het loodsjen⁴, het plaatsjen⁵ en het hekjen gericht, mij te verlustigen⁶ in het denkbeeld, hoe goed alles bij mijn' oom en tante in de verw⁷ was, als de plaatsdeur openging en Keesjen verscheen. Daar hij den geheelen tuin dóór moest, om ter plaatse zijner bestemming⁸ te komen, en hij bijna zeventig jaar op zijne schouders torschte⁹, had ik tijds genoeg om op te merken dat er iets aan scheelde¹⁰. Hij strompelde¹¹ eerst bijna tegen de rollaag¹² aan, waarop

---

(†) Observe the form of the diminutive in -jen i. st. of in -je, a peculiarity of this author.

hij niet scheen verdacht te wezen ¹³, schoon hij er sedert jaren alle morgens om half tien ¹⁴ ure overheen moest stappen; hij liet den zondagschen rok van mijn oom , dien hij over den arm had, door het zand sleepen ¹⁵, en voor hij den appelboom voorbij was, was de borstel ¹⁶ dien hij in de hand hield, tweemaal gevallen. Als hij nader kwam, zag ik dat zijn wangen zeer bleek en fletsch ¹⁷ waren, onder zijn niet zeer netjes onderhouden ¹⁸ baard ; zijn geheele gelaat was betrokken ¹⁹; zijn oogen waren dof, en toen hij mij voorbijging was het niet als anders: „ lief weertje, meheer! ” maar hij nam zijn' hoed stilzwijgend af, en strompelde naar het plaatsien. Met een diepen zucht ²⁰ trok hij daarop zijn jas uit, zoodat hij mij, in zijn eng zwart vest met mouwen, al het magere en gebogene van zijne gestalte zien liet. De roode blikken ²¹ tabaksdoos, die half uit den eenen vestezak stak, bleef onaangeroerd, en met wederom een diepen zucht hing hij den rok van mijn oom over den knaap ²². Met een nog dieper zucht greep hij den borstel op, stond eenige oogenblikken in gedachten tegen de haren op te strijken, en begon toen den rok te borsten, beginnende met de panden ²³.

„ Hoe is 't, Keesjen! Gaan de zaken niet goed? ” riep ik hem toe.

Keesjen borstelde altijd door. Hij was wat doof ²⁴.

Wanneer men den volzin herhalen moet, dien men op een' eenigszins meewarigen ²⁵ toon heeft uitgesproken, is 't glad ²⁶ onmogelijk het met dezelfde woorden te doen. Ik stond op, kwam een stapje nader, en zei wat harder:

„ Wat scheelt er aan, Kees? ”

Kees ontstelde ²⁷, zag my aan en bleef mij een oogenblik met strakke oogen aanzien; daarop vatte hij weer

een mouw van mijn ooms zondagschen rok, en begon opnieuw te borstelen. Er liep een traan²⁸ langs zijn wangen.

„Foei, Kees!” zei ik; „dat moet niet wezen; ik zie waterlanders²⁹, dunkt me.”

Keesjen veegde zijn oogen met de mouw van zijn vest af, en zei: „t Is een schrale³⁰ wind, meheer Hildebrand.”

„Ei wat, Keesjen!” zei ik, „de wind is niemendal schraal. Maar daar schort iets aan³¹, man! Heb je een courant³² verloren?”

Keesjen schudde het hoofd, en ging hardnekkiger dan ooit aan 't schuieren³³.

„Kees!” zei ik: „je bent³⁴ te oud om verdriet te hebben. Is er iets aan te doen, vriend?”

De oude man zag vreemd op bij het hooren van het woord „vriend.” Helaas, misschien was 't hem op zijn negenenzestigste jaar nog geheel nieuw. Een zenuwachtige³⁵ glimlach, die iets verschrikkelijks had, kwam over zijn mager gezicht; zijne grijze oogen luisterden eerst op³⁶, werden toen weer dof, en schoten vol tranen. Zijn gansche gelaat zeide: ik zal u vertrouwen. Zijn lippen zeiden:

„Hoor reis³⁷ meheer! Kent uwe Klein Klaasjen?”

Hoewel ik nu een' zeer speciaalen vriend heb, die Nicolaas gedoopt is, en van wien 't niet onmogelijk was, dat Keesjen hem wel eens gezien had, zoo kon ik echter onmogelijk op gemelden Nicolaas den naam van Klein Klaasjen toepassen, aangezien hij een zeer „lange, blonde³⁸ jongen” is, en nooit zou ik hebben willen gelooven dat gemelde Nicolaas, hoe onaardig³⁹ hij ook somtijds wezen kan, de oorzaak zou kunnen zijn van oude Keesjens tranen. Ik antwoordde dus dat ik Klein Klaasjen niet kende.

„Heeft meheer Pieter hem uwe dan niet gewezen ⁴⁰? De heele stad kent Klein Klaasjen. Hy krijgt centen genoeg;” ging Keesjen voort.

„Maar wat is het dan voor een man?” vroeg ik.

„Het is,” zei Keesjen, „in 't geheel geen man. 't Is een dwerg ⁴¹, meheer! een dwerg, zoo waar als ik hier voor je sta. —

1 pocket handkerchief. 2 bench (the same word is used in the sense of »bank»). 3 summer house. 4 shed. 5 courtyard. 6 to amuse oneself. 7 paint. 8 destination. 9 to bear. 10 to be the matter with. 11 to stumble. 12 stones. 13 to be aware of. 14 half past nine (Remark this way of expressing the time: literally »half ten» etc. a quarter to: *kwart voor...*, a quarter past: *kwart over...*). 15 to drag. 16 brush. 17 sunken. 18 kept. 19 clouded. 20 sigh. 21 tin. 22 literally »boy“ — here a clothes'-horse. 23 skirts. (*Pand* has too the signification of a pledge). 24 deaf. 25 commiserating. 26 quite adv.; the adj. means smooth, slippery. 27 to start. 28 a tear (also: train, oil.) 29 a coll. expression— tears. 30 sharp. 31 there is something wrong. 32 a newspaper. 32 brushing. 34 nervous. 35 to clear up. 36 fair. 37 naughty. 38 to point out. 39 dwarf.

Notes belonging to

KEESJE of N. BEETS.

nauwelijks — hardly (*nauw* means narrow, *-lijks* is a desination forming adverbs); *stof* — dust (from the verb *stuiven* — to raise dust, so from *sluiten* (to shut) we derive the subst. *slot* (lock), from *genieten* (to enjoy) *genot* (enjoyment) etc. All these subst. are neuter.); *bezig met* — engaged in (comp. the English word *busy*, *business*); *op mijn gemak* — at my leisure (*gemak* means ease); *denkbeeld* — idea (from *denken* — to think and *beeld* — image); *goed in de verw* (pr. *verf*) — well and properly painted; *als de plaatsdeur openging* — when

the dour leading to the court-yard was opened (N. B. i. st. of *als* we would rather say *toen*); *dóór moest*, suppl. *gaan* (to go); *ter plaatse*, contracted for *te der plaatse* expression belonging to a former period of the language, in which declension played a more considerable part, *ter plaatse* means *on the place.*)

tijds genoeg — a genitive case, litt. enough of time (French: *assez de temps*); *om half tien* (ure) at half past nine (o' clock); the last word *ure* would be omitted in the spoken language; *er over heen* — over it (*heen* it difficult to translate, it means: *away, along*); *voorbij was*, suppl. *gekomen* — ere he had *come* beyond the appletree (comp. hereabove *door moest* with the meaning of *d. m. gaan*); *als hij nader kwam* — *when he came nearer*, (common Dutch *toen* i. st. of *als*); *netjes* — *properly*, *decently* (Several adverbs in Dutch end in -jes, as *zoetjes* (gently), *zachtjes* (softly) *matigjes* (moderately) They are derived from adjectives with the diminutive desinence -je and accordingly they all involve the idea of a little); *het was niet: lief weertje, mijnheer* — it was not. (suppl. heard): „fine weather!“ Observe the diminutive in expressions like this: *een vrolijk zonnetje* — a pretty (little) sun, *een flink regentje* — a good (little) rain etc., which is peculiar to every day language in Holland (comp. however the French *soleil*, a diminutive of the Latin *sol*); *stilzwijgend* — silently (from the adj. *stil* and the verb *zwijgen*); *steken uit iets* — to appear above or under a thing; *in gedachten* (suppl. *verdiept* — absorbed); *iemand iets toeroepen* — to call something to a person; *hij borstelde door* — he went on brushing, he continued to brush (the adverb *door* prefixed to any verb generally conveys the idea of continuity.); *wat doof* — a little deaf; *herhalen* — to repeat; *volzin* — sentence; *wat har-*

der — *a little louder* (comp. *wat doof*); *wang* — cheek; *meheer*, dialectical form for *mijnheer*, commonly pronounced *mē-nair*; *niemendaal* popular form, depraved for *niet-met-al* (not-with-all — not at all); *schudden* — to shake; *hoofd* — head; *aan iets gaan* — to begin, ex. *aan het schuieren gaan* — to begin brushing; *hardnekkig* — obstinate, (from *hard* — hard and *nek* — the backpart of the neck) (*neck* is *hals* in Dutch); *iets er aan doen* — to do something for it, to make amends for it, *is er iets aan te doen?* — cannot the thing be made amends for? *vrind* dialectical form for *vriend* (friend); *iets verschrikkelijks*, a genitive case, litt. something of terrible (comp. the French: *quelquechose de terrible*); *weér*, contraction for *weder* — again; his eyes „*schoten vol tranen*” i. e. „were suddenly filled with tears” (the idea of suddenly is expressed by the verb *schieten* — to shoot); *vertrouwen* — to trust; *'reis* abbreviation for *een reis*, a time. The word *reis* (i. st. of *maal* or *keer*) is only made use of in some of the spoken dialects. The Scotch dialect has *a raise* in the same meaning); *uwe*, dialectical form for *u* — *you* (politely). The Dutch word *u* is an enormous contraction for *Uwe Edelheid* (your nobility), which has first been depraved into *Uwedele*, than contracted to *Ueële*, and abbreviated to *Ueë*, which became *Uwe* and finally *u*; *doopen* — to baptize, to christen, to name (the special friend of the author, named Nicolas, was — the author himself, Nicolaas Beets; — he edited his *Camera Obscura* under the feigned name of *Hildebrand*); *'t* abbreviation for *it*; *gemeld* (from *melden* — to mention) *the mentioned*; *toepassen* — to apply; *aangezien* conj. — since, because (properly *aangezien* is the past participle of the verb *aanzien*, to consider, so „*aangezien hij is*” means literally: (it) being considered, (that) *he is*); *antwoorden* —

to answer; *krijgen* — to get; *voortgaan* — to continue;
in het geheet niet or *in 't g. geen* — not at all or
no — *at all.*

J. VAN LENNEP.

Eene inleiding van Mejuffrouw¹ Strauffacher.

Mijnheer en Mevrouw van Eylar waren allerbeste mensen, die om niets anders schenen te denken, dan om het hun' gasten² zooveel mogelijk naar hun' zin³ te maken: en daarbij heerschte op Hardenstein de meest gulle⁴ en ongedwongen toon, die te bedenken is. Als ik zeg „ongedwongen“ dan bedoel⁵ ik daarmede niet wat men nu *sans gène* noemt, en 't geen daarin schijnt te bestaan, dat men met een cigaar in den mond door het huis loopt, met een jas en bemodderde⁶ laarzen binnentkomt, lui in een gemakkelijken stoel, of op een kanapee ligt uitgestrekt, de helft van den avond wegbleeft om te rooken en de dames alleen laat zitten; — neen! men verstandt het *sans gène* toen anders, en gelijk men in de groote maatschappij zich aan de slavernij der wet onderwerpt om vrij te kunnen zijn — is 't niet Cicero, die zoo iets⁷ zegt? — zoo onderwerp men zich in de samenleving aan de slavernij der etikette om zijn eigen en eens anders genoegen te bevorderen⁸. Gelijk ik u reeds zeide, was men op Hardenstein den geheelen morgen zijn eigen meester; de heeren gingen vroegtijdig uit rijden⁹ of op de jacht; maar geen huner zou er aan gedacht hebben, aan tafel anders dan in behoorlijke tenue te verschijnen, de pruik¹⁰ netjes

gepoederd, schoone lubben en jabot en den degen op zijde. 's Avonds onder het muziekmaken viel er wel eens een, die voor dag en dauw¹¹ in 't veld¹² geweest was, in den dut¹³; maar als de theeboël opgeruimd en de speeltafeltjes gezet¹⁴ waren, was ieder weér klaar, en aan 't souper dacht niemand er aan om vaak¹⁵ te hebben. Och! dat souperen raakt¹⁶ al zachtjens aan uit de mode.

Ik hoor nu dagelijks zeggen, dat in die jaren onze natie in een staat van diep zedelijk verval verkeerde¹⁷, dat de langdurige vrede, dien zij genoten had, de ontzettende rijkdommen, die men maar te verzamelen en te genieten had, de weelde en wat dies meer zij¹⁸ alle veerkracht had verland, alle ontwikkeling doen ophouden en dat men, gerust insluimerende op den roem der voorvaderen, in een toestand geraakt was van algemeene verdooving en machtelosheid. Ik ben niet op de hoogte¹⁹ om dat te beoordeelen; doch die zoo spreken oordeelen van 't geen zij niet gekend hebben, en zien althans²⁰ de goede zijde van het tijdvak voorbij²¹. Ik verzekер u dat er toen in de meeste dingen vrij wat meer deuglijkheid²² heerschte dan thans; als men bouwde, al was 't maar een onnoozel²³ koepeeltjen, dan bezigde men duurzame materialen, en men hoorde van geen muren, die vochtig waren, of afkalkten²⁴, en van geen planken, die wegrott'ën. In de meubelen heerschte ook vrij wat meer smaak en vinding dan in de hedendaagsche; en zij waren vrij wat²⁵ keuriger en met meer zorg afgewerkt dan in dezen tijd, nu men enkel op 't goedkoope ziet en de boël maar à la grosse morbleu wordt saêmgeflanst²⁶; en het vleesch, aan 't spit gebraden²⁷, smaakte heel anders dan nu het met de moderne ekonomiesche kookmachines wordt toebereid. Maar ik raak van den tekst en wat ik eigenlijk aanmerken

wou²⁸ is, dat de mensen toen ter tijd veel aangenaamer in den omgang waren dan nu. Zoo ik straks begon te zeggen, men wist zijn vrijheid aan banden te leggen; ieder had het gevoel, dat, wanneer hij in een gezelschap werd toegelaten²⁹, zulks onder de stilzwijgende voorwaarde was, dat hij zijn aandeel³⁰ tot het algemeen genoegen moest bijbrengen en dan bleek het dat wie 't meest zijn best deed om anderen welgevallig³¹ te zijn en zich van de voordeeligste zijde te vertoonen, ook doorgaans³² zelf 't meeste genoegen had. Juist de omstandigheid, dat ons Vaderland toen vrede en rust genoot, was oorzaak³³, dat er over politiek weinig of niet gesproken werd; en ofschoon er spanning tusschen de partijen in den Staat was ontstaan, en somtijds lieden van verschillende kleur elkaar in gezelschappen ontmoet'en, men had de welvoegelijkheid³⁴ in tegenwoordighed van dames niet over politieke vraagpunten te twisten; de gesprekken liepen dan ook meer over literatuur en over de niewtjes van den dag. Enfin, hoe zal ik u zeggen? men wist toen nog te „praten”, wat de Fransche noemen causer, een kunst³⁵, die bij ons, gelijk bij hen, zoo goed als verloren schijnt, en door het verdwijnen³⁶ waarvan de gezelschapskringen ontaard³⁷ zijn of in disputkollegies, of in verveleidend³⁸ gewauwel over dienstboden en modewinkels. — Niet dat men toen ook niet somtijds over zeer onbeduidende³⁹ dingen sprak; maar over al wat men zeide was een zeker waas⁴⁰ van bevalligheid gespreid, dat alleen verkregen wordt door een goede opvoeding, door den omgang⁴¹ met hoogbeschaafde lieden en vooral door de gestadig aangekweekte⁴² zucht om te behagen. Gij zult zeggen — of neen, gij niet, anderen, die mij niet begrijpen kunnen, zouden zeggen: „de konversatietoorn

van die dagen was dus inderdaad niet veel meer dan een blinkend ⁴³ vernis, 't welk de oppervlakte verguldde ⁴⁴ eener maatschappij, van binnen verrot en bedorven."

1 Miss. (the same word is used for married women of the lower classes, instead of „Mevrouw” — Mrs.) 2 guests. 3 taste. 4 hospitable. 5 to mean. 6 dirty, muddy. 7 something of the sort. 8 to promote. 9 to ride, or to drive. 10 a wig. 11 » voor dag en dauw” a colloquial expression: at break of day. 12 in 't veld literally in the field, — out shooting. 13 a nap. 14 set out. 15 (an equivalent for *slaap* — sleep.) 16 is getting. 17 „verkeerde” was. (the verb *verkeeren* is often used in the sense of tq be.) 18 and all other matters of this sort. 19 not to feel adequate to. 20 at any rate. 21 „voorbij zien” — to overlook. 22 solidity. 23 simple. 24 to lose the plaster. 24 *adv.* much, (the adj. *vrij* is ;free” and the *adv.* with on without *wat* — rather. 26 to knock together. 27 roasted. 28 colloquial for „wilde”. 29 admitted. 30 share. 31 agreeable. 32 generally. 33 the reason. 34 decency. 35 art. 36 to disappear. 37 to degenerate. 38 wearisome. 39 trifling. 40 tint. 41 intercourse. 49 cultivated. 43 glittering. 44 to guild.

E. J. HASEBROEK.

Zusters van barmhartigheid.¹

Zusters van Barmhartigheid! Zouden er niet velen gevonden worden zoo geheeten ² te zijn?

Ik geloof ten minste dat er rondgaan ³ in de maatschappij, onder den nederigen naam van Gezelschapsjuffrouw. ⁴.

Het lot ⁵ hangt menig jong schepsel het gewaad ⁶, dat haar tot de zusterschap der liefdadige vrouwen wijdt ⁷, om de schouderen. Menigeen, die zich vroeger met fluweel ⁸ en zijde tooide ⁹, neemt gedwongen de pij ¹⁰ der dienstbaarheid aan, en verlaat de woning der weelde om gescheiden van de vreugde der jonkheid, en in het

vooruitzicht van talooze ontberingen, bij haar eigen jammer nog vreemd leed te gaan torsen ¹¹.

Ziele- of lichaamslijden roepen haar hulp in; ellende is vaak ¹² de voorwaarde van hare plaatsing. Zoo gaat zij van den een naar den ander; beurtelings ¹³ strijdende met zelfverveling, of met de kwalen der lijders, die voor hare rekening komen, en wordt gewoonlijk, zoo niet mishandeld, dan toch miskend. Nochtans niet steeds is ondank haar loon. Zij ziet uit het zaad ¹⁴ der droefheid menige schoone en aangename vrucht opgroeien, en vangt het eerst na den Schepper haren lieflijken geur.

1 mercy. 2 called. 3 to go about. 4 lady-companion. 5 fate. 6 garment. 7 to consecrate. 8 velvet. 9 to adorn. 10 a serge robe. 11 to bear a burthen. 12 often. 13 alternately. 14 seeds.

H. CONSCIENCE †).

Terugkomst van de Fransche kostschool.

Omtrent een half uur vóór de gestelde ¹ aankomst, stond er eene bijna oude vrouw eenzaam voor de bureelen van den ijzeren-weg ²; zij was zindelijk ³ gekleed, met een kostelijke kanten ⁴ trekmuts ⁵ op het hoofd en een' fijnen lakenschen mantel om het lichaam. Genoegzaam nochtans kon men bemerken, dat het eene burgervrouw was, die hare zondagsche kleêren droeg, en daarom, zeker tegen alle gevaar van slecht weder,

†) Conscience is a Belgian author. His language is Dutch, but contains a few provincial (Flemish) words, which are not made use of in Holland, f. i. *ijzeren weg* (railroad) in stead of *spoorweg*, *statie* i. stead of *station* (railwaystation), *waas* (gauze) i. st. o. *gaas*, *blikken* (to look) i. st. of *kijken*, *staren*, *aanmerking* (observation) i. st. of *opmerking*, *betooveren* in i. st. of *herscheppen* in etc.

genomen had. — Het hart van vrouw Van Roosemael, want zij was het, klopte van moederlijke⁶ teederheid; zij ging hare lieve Siska omhelzen⁷, dat beminde kind in hare arme drukken, en nu zonder ophouden een buitengewoon groot scherm of *parapluie* met zich de belooning smaken⁸ van al den twist, al het verdriet en al de moeilijkheden, die zij had doorworsteld⁹ om haar eene *luisterrijke*¹⁰ *opvoeding* te doen geven. O, wat vreugd zal dit haar zijn!

Ha, daar fluit¹¹ het ijzeren gevaarte in de verte! Van alle zijden komen de bedienden uit hoeken en kanten gelopen, uit magazijnen en barakken¹² gekropen. De metalen stem van den monsterwagen betoovert de doodstille statie in een woelig veld, en het is onder allerlei geroep en geschreeuw dat het gevaarte stilstaat.

Nu jaagt¹³ de moederlijke boezem onstuimiger; het gelukkig oogenblik is aanstaande! De oude vrouw plaatst zich bij den uitgang der statie en blickt met nauwkeurigheid op het gelaat van al de vrouwen, die haar voorbijsnellen¹⁴. Weldra vliegen de huurrijtuigen beurtelings stedewaarts, de zware *omnibussen* sluiten den stoet¹⁵, en in min dan eenige oogenblikken is het ijzeren paard op stal¹⁶ gezet, de bedienden zijn in hunne holten teruggekropen, de reizigers verdwenen en de statie is weder in hare vorige stilte gedompeld¹⁷. Moeder Van Roosemael ziet het hek¹⁸ toegaan; droefheid beklemt¹⁹ haren boezem; een pijnlijke zucht ontsnapt hare borst... Zij heeft hare Siska niet gezien! Nochtans blijft zij ter plaatse staan. alsof zij door eene geheime kracht aan het hek vastgehecht ware; en misschien zou zij nog lang in treurige gedachten gedoold hebben, hadde zij niet van verre een jonge vrouw bij een *vigilante*²⁰ gezien.

Zou dat wel hare Siska zijn? Onmogelijk! het is eene

rijke dame; haar weêrschijnend en kleurwisselend zijden kleed laat een groot gedeelte van haar' hals bloot! Het is waar, een wazen²¹ *fichu* schijnt hem te willen bedekken, doch verbergt hem niet; bij elke beweging, die zij doet, dansen lange krullen rondom hare wangen; van hare kostelyken²² hoed waait een winderig gepluimte,²³ hare hand houdt een zeer klein parasolleken; vijftien doozen²⁴ van allerlei vorm en twee groote kisten liggen vóór hare voeten... Het is Siska niet.

Dit zijn de aanmerkingen, die moeder Van Roosemael maakt, en de gedachten, welke door haar' ontstelden geest gaan. Eensklaps doet de jonge dame een teeken van ongeduld aan de oude vrouw, en laat daaroor hare wezenstrekken²⁵ beter zien. Hemel, het is hare Siska!... Zie de stramme²⁶ moeder huppelt vooruit als een jeugdig meisje; twee tranen schieten in hare oogen, een blikkerende²⁷ lach beglanst haar gelaat, zij opent de armen en roept met roerende²⁸ blijschap:

„O Siska, mijn kind!”

Het moet zijn, dat de naam Siska de jonge dame beschaamt; zij wordt rood! Dan, die kleur vergaat spoedig, en zij doet twee stappen vooruit naar hare moeder. Deze wil hare beide armen om den hals van haar kind slaan; maar zie, de verfranschte²⁹ dochter zal zich niet aan de omstanders ten tooneele geven. Zij vat de hand harer moeder, houdt die sterk vast en belet³⁰ de omhelzing. Dan zegt zij:

„Goedendag, mama. Hoe gaat het? En met papa? — Let op, gij trapt³¹ op mijne doozen.... Ik sta hier al een halfuur op u te wachten.”

Waren deze woorden hard of onbetamelijk³²? In eene andere omstandigheid zouden zij het misschien niet geweest zijn; maar nu doorsneden³³ zij het hart der lief-

derijke moeder als zoovele messen. Inderdaad, was dit de taal, welke Siska voeren ³⁴ moest na een geheel jaar afwezigheid? Geen enkelen zoen ³⁵, geen handdruk voor haar, die gedurende drie jaren in twist met haren goede man geleefd had om Siska te believen; voor haar, die al hare hoop in de wederliefde van haar eenig kind gesteld had! Zij moest haar pijnlijk zijn, de hartscheurende ³⁶, de dorre ontmoeting; want de arme vrouw sloeg zich de twee handen voor de oogen en begon snikkend en met overvloedige tranen te weenen ³⁷.

Zooverre was alle natuurlijk gevoel echter bij Siska nog niet uitgedoofd ³⁸, dat zij de smart harer moeder zonder medelijden kon aanzien; integendeel, hare goede inborst ³⁹ nam de overhand. Zij bracht haren arm op den hals harer moeder en zoende ze op beide wangen met eene drift ⁴⁰, die zooveel te sterker was, daar zij uit eene geweldsaandoening ⁴¹ voortsproot. Getroost en gelukzalig was de oude vrouw; zij hield haar kind tegen de borst gesloten ⁴² en staarde met zuigende ⁴³ blikken haar in de oogen. „O, Siska, mijne lieve Siska!” herhaalde zij, bevend van ontsteltenis ⁴⁴.

1 fixed, appointed. 2. railroad. 3 neatly. 4 lace. 5 closely fitting cap. 6. motherly, maternal. 7 to embrace. 8 to enjoy. 9 to struggle through, to overcome. 10 superior. 11 whistle. 12 sheds. 13 to throb. 14 to fly past. 15 train. 16 stable. 17 plunged. 18 gate. 19 to oppress. 20 a cab. 21 gauze. 22 expensive. 23 feathers. 24 boxes. 25 features. 26 stif. 27 bright. 28 touching. 29 frenchified. 30 to present. 31 to tread on. 32 unbecoming. 33 to pierce. 34 to hold. 35 a kiss. 36 heart-rending. 37 to weep. 38 to deaden. 39 feeling. character. 40 passion. 41 strong emotion. 42 pressed. 43 „sucking” i.e. eager. 44 emotion.

W. A. VAN REES.

De dood van een braaf soldaat.

Geen dag ging er voorbij, waarop de commandant niet het hospitaal bezocht. Hij had behoeft¹ om te tonen dat het lijden zijner dappere soldaten hem niet onverschillig² was; behoeft^e zich te overtuigen dat 't hun, die blyken³ hadden gegeven van hun leven veil te hebben⁴ voor den roem van het vaderland, aan niets ontbrak nu hun leven op het spel⁵ stond. Gewoonlijk nam hij wat tabak en sigaren voor de convalescenten mede; en waren die kleine giften welkom, nog veel meer genoegen deden de vriendelijke, deelnemende woorden van den chef, die den zieken zoo welluidend in de ooren klonken⁶.

Natuurlijk werd de krib van den braven Verkest nooit voorbijgegaan zonder een paar woorden met hem te wisselen⁷; als er gevraagd werd „waarmede men van dienst kon zijn”, volgde doorgaans het bescheiden verzoek: „met een pakje sigaren”. Dat was niet voor eigen gebruik⁸ — *hij* mocht niet rooken — „maar om 't aan die goede jongens te geven, die hem zoo goed oppasten⁹”. Toch wist de echtgenoot van den commandant nog wel het een of ander te bedenken wat den zieke¹⁰ aangenaam was, en menige schotel¹¹ door haar zelve bereid — versnaperingen¹² die in inrichtingen ten algemeenen nutte onmogelijk kunnen¹³ verstrekkt worden — vond zijn weg uit de keuken van het residentiehuis naar het hospitaal. Dat Verkest door haar niet vergeten, maar *dagelijks* bedacht werd sprak vanzelf.

En toch, niettegenstaande de beste zorgen ging de zieke meer en meer achteruit¹⁴; hoop op behoud bestond er helaas! niet meer.

Op zekeren avond liet Verkest door een hospitaalsoldaat den majoor weten, dat hij hem gaarne wilde spreken. Toen deze kort daarna de zaal binnentrad, waarin Verkest met een vijftigtal andere zieken werd verpleegd, trof¹⁵ hem de buitengewone stilte, die er heerschte, een sombere stilte, door den inlander¹⁶ zowel als door den Europeaan geëerbiedigd. Niemand die een woord sprak; al wat men hoorde, was het gesteun¹⁷ van Verkest.

Daar lag hij, die arme! half-opzittende in zijn krib, door de zorg zijner makkers met een wit gordijn¹⁸ voorzien. Daar lag hij, zichtbaar lijdende, en stervende, maar kalm en geduldig als altijd.

Eenige jonge soldaten, 66k lijders, stonden op een afstand om hem heen, gereed om op een woord, op een wenk¹⁹ aan zijn verlangen te voldoen. Eén bracht onophoudelijke verkoeling aan met een' waaijer²⁰, een ander hield een doek in de hand om hem nu en dan het zweet²¹ van het hoofd te vegen; een derde stond met een lepel water gereed om hem te laven²². De lamp had men aan den kant van zijn krib met een doek bedekt, opdat het licht hem niet hinderde.

Deelneming, bezorgheid, hartzeer²³ was op ieders gelaat te lezen. Ja, in de oogen van sommigen, wien hij juist een hartelijk woord had toegevoegd²⁴, parelden zelfs tranen!

't Was aandoenlijk te zien, hoe die „ruwe klanten”²⁵ hun makker met zorgen omringden; een moeder kon waarlijk haar kind niet beter verplegen. En als het aanschouwen van de droefheid eener moeder bij het sterfbed van haar kind hartverscheurend²⁶ is, de tranen van „soldaten” bij het sterfbed van een geliefden makker dringen niet minder door de ziel.

Toen Verkest den majoor zijn krib zag naderen, helderde zijn gelaat een oogenblik op; hij stak zijn' chef de hand toe en zeide met een duidelijke stem, maar door zwakte getemperd en nu en dan afgebroken:

„Ik dank u, majoor! dat ge gekomen zijt; — Ik rekende er op, want gij zijt niet onverschillig voor een soldaat. Het doet me plezier u nog even te zien, want ik wilde gaarne afscheid van u nemen. — Ik voel dat 't gedaan is²⁷; den dag van morgen zal ik niet meer zien.”

„Zoo moet ge niet spreken, Verkest! Gij zijt wel erg ziek, maar hopeloos is 't immers niet? Den moed maar niet verloren! gij moet blijven leven.”

„Neeen, neen, majoor! ik voel 't te goed dat ik aan het einde ben; uit het spreken van den dokter heb ik 't ook wel gemerkt. Buitendien²⁸, den dag waarop ik hier binnengewand, wist ik al, dat ik er uit zou gedragen worden. — Dat is ook minder; een soldaat moet er niet tegen opzien²⁹ om te sterven, — en den moed daartoe heb ik ook wel.”

De laatste woorden gingen met een zachten glimlach gepaard, alsof hij wilde zeggen: „dááraan heeft 't mij nimmer ontbroken”.³⁰ — En dat was waar.

„Wilt ge dan, dat ik een' zendeling³¹ laat roepen, met wien gij wat kunt spreken?”

„Och neen, majoor! dat is niet noodig. Alleen u wilde ik zien; en als gij zegt dat ik in vrede kan gaan, zal mij dat een voldoende³² troost zijn.”

„Ik heb,” vervolgde hij na eenige oogenblikken, „ik heb van mijn leven wel verkeerdheden³³ gedaan, — ik ben jong geweest, en toch wel eens dingen uitgevoerd die ik had moeten laten — maar willens en wetens heb ik nooit iemand kwaad gedaan. — 't Waren

van die kleine zonden, die ik hoop dat mij wel zullen vergeven worden. — Ik ben al vroeg in dienst gegaan, en — u weet 't wel, majoor! de verleiding ²⁵ is dan 't grootst. — Maar ik deed toch altijd mijn plicht als soldaat, ik heb altijd getracht ²⁶ te voldoen. — En als gij, die mij al zoolang kent en die weet wat een soldaat is, als *gij* mij zegt, dat *gij* tevreden over mij zijt, dan ga ik gerust de eeuwigheid ²⁷ in."

„Maar Verkest! twijfelt ge er nog aan, of ik tevreden over u ben! Gij zijt de *beste* soldaat dien ik onder mijn orders heb; gij waart een voorbeeld voor ieder, die met u diende of u leerde kennen; gij deedt altijd uw plicht met meer nauwgezetheid ²⁸ dan elk ander. En als ik over een' dienaar als gij niet tevreden was, zou ik méér dan onbillijk ²⁹ moeten wezen. — Neen! als het een troost kan zijn de verzekering te ontvangen dat ge steeds al datgene verrichtet ³⁰, waarvoor ge geroepen waart, dat zeg ik u hier plechtig ³¹ — ik roep God tot getuige — dat ik nimmer een trouwer, flinker en beter soldaat zag dan gij zijt. — Ge kunt gerust van deze wereld scheiden: daarboven zult ge zeker in genade ³² aangenomen worden, want hier volbracht ³³ ge uw taak als soldaat naar behooren ³⁴, en ook als mensch waart ge steeds een brave kerel.”

En om hem van de oprechtheid zijner woorden nog beter te overtuigen, drukte de majoor hem nog eens, nog eens de klamme ³⁵ hand.

„Welnu, majoor! dan ga ik ook gerust heen; — gij zegt het, en ik geloof 't ook — God zal mij wel bij zich nemen. — Ik dank u nog wel, dat gij mij dien laatsten troost zijt komen geven.”

Na een stilte van weinige seconden hervatte hij:

„Ik heb nog een verzoek aan u; — dat zult ge mij óók wel willen toestaan.”

„Spreek, Verkest!”

„Of u aan den burgemeester van Nieuwvliet wilt schrijven, hoe ik hier gebleven en als een goed soldaat voor mijn vaderland gestorven ben. Dat zal mijn familie en kennissen dáár genoegen doen, en dan zal men nog eens met eere aan mij kunnen denken..”

Hier stokte⁵⁶ zijn stem een oogenblik, en werden zijn oogen vochtig.⁴⁷

„Want,” ging hij weer op bedaarden⁴⁸ toon voort, „want toen ik wegging, majoor! was 't niet alles in orde met mij; ik was een beetje in den wind⁴⁹, zoodat ze dáár wel eens gedacht zullen hebben dat 't met mij niet goed zou aflopen⁵⁰. — Als men nu hoort, dat ik opgepast⁵¹ heb en de chefs over Verkest tevreden waren, dan zullen de menschen in het dorp mijn naam in eerlijke herinnering houden.”

„Ik beloof 't u, Verkest! als gjí sterft, zal ik alles goeds van u aan den burgemeester schrijven.”

„Nu majoor! dan ga ik gerust heen. — Groet mevrouw en de kinderen nog eens voor me, en bedank mevrouw voor haar belangstelling⁵² — en voor het goede, dat zij mij bewees, — God zegene⁵³ u en uw gezin.”

Al hetgeen Verkest had gezegd, was wel op ernstigen, maar tevens op den natuurlijken toon en met groote kalmte gesproken. En toch, toen hij zweeg en van vermoedheid⁵⁴ de oogen sloot, hoorde men niets dan het snikken⁵⁵ der jonge soldaten. Ook de ouderen konden hunne tranen niet bedwingen, en zelfs de majoor deed geen moeite de zijne te weerhouden⁵⁶.

't Was een familietafereel, die „vader der soldaten” op den rand⁵⁷ der krib zittende, hand in hand met een' zijner stervende zonen! Die ruwe klanten, zelfs gebla-

kerde ⁵⁸ en vermagerde gezichten, met diepe lidteekens ⁵⁹ en halfgesloten wonden, als kinderen weenende bij het sterfbed van een' broeder! Een tafereel, dat men waarschijnlijk niet in een hospitaal te velde zou verwachten ⁶⁰.

En toch was 't juist zoo; die officier en die soldaten, die elkander in het vuur hadden leeren kennen, schaamden zich niet hun gevoel lucht te geven ⁶¹.

Toen Verkest de oogen weer opende, zag hij niets dan liefdevolle blikken van diepbedroefde makkers.

„Komaan, jongens! niet gehuild ⁶² omdat een kameraad sterft! Ik ga gerust heen. — Ik dank u wel — dat gij mij zoo goed oppastet; gedurende mijne ziekte hebt gij mij als trouwe jongens geholpen.”

Eén voor één stak hij nu zijn makkers de klamme hand toe, en één voor één kwamen zijne makkers met afgewend hoofd en gebroken hart die hand drukken.

Nog eens vatte hij die zijns chefs, en zeide:
„Dag, majoor! denk nog eens aan Verkest! — Vaarwel!”
„Dag, brave kerel! God zegene u!”

Een uur later sliep Verkest zacht en kalm in, om niet weer te ontwaken.

1 to feel the want of. 2 indifferent. 3 proofs. 4 to hold cheap.
5 at stake. 6 to sound. 7 to exchange. 8 use. 9 to take care of.
10 patient. 11 dish. 12 dainties. 13 served out. 14 achteruitgaan,
to grow worse. 15 to strike. 16 native. 17 groaning. 18 curtain.
19 sign. 20 fan. 21 perspiration. 22 to refresh. 23 grief. 24 to
address. 25 rough fellows. 26 heart-rending. 27 it is all over with
me. 28 besides. 29 to dread. 30 to fail. 31 missionary. 32 sufficient.
33 wrong things. 35 temptation. 36 to endeavour. 37 eternity. 38
exactitude. 39 unjust. 40 to perform. 41 solemnly. 42 grace. 43 to
perform. 44 becomingly. 45 chilly. 46 to give way. 47 moist. 48
calm. 49 *in den wind gaan*, to go wrong. 50 to end. 51 to behave
well. 52 interest. 53 to bless. 54 fatigue. 55 sobs. 56 to restrain. 57
edge. 58 bronzed. 59 scars. 60 to expect. 61 to give way to. 62 to howl.

C. E. VAN KOETSVELD.

De rentenier van het dorp.

Korten tijd na mijne komst op Mastland, werd het beperkt¹ getal der heeren en der zwarte rokken nog met één vermeerderd, — een *rentenier*; en daar deze geheel buiten onze gewone dorpsclassificatie valt, ben ik wel genoodzaakt, aan de beschrijving van zijn persoon een afzonderlijk hoofdstuk te wijden².

Indien mijn bookske de eer mocht hebben van velen stadslezers in handen te komen, zullen zij waarschijnlijk vragen: „Is een rentenier dan zoo een belangrijk³ wezen? of is het den schrijver te doen, om zijn boek te vullen?” — Ja lezers, hij is een belangrijk wezen — onder ons.

Zie de kostbaarheid⁴ van de meeste zaken hangt af van hare zeldzaamheid⁵. Keistenen en aardappelen verschillen hoofdzakelijk door hun aantal van diamanten en ananassen⁶. Bij u, vooral in de groote koopsteden, zijn menschen genoeg en heeren in overvloed. Een rentenier is er iemand, die u voor de voeten loopt⁷, terwijl gij ijverig bezig zijt. Hoogstens acht gij hem nuttig, als een gieter⁸, om groot geld in 't klein te verspreiden; of ook als den hond Munito, om stilzwijgend eene plaats aan het schaakkbord of de speeltafel⁹ te bezetten. Overigens heeft hij geen stem¹⁰ in zaken¹¹. Er is dan ook eene natuurlijke antipathie tusschen een' rentenier en eene koopstad. Bezigheid en duurte zijn twee ziekten die er inheemsch zijn en waarvan hij een doodelijken afschrik heeft. Daarom trekt er ieder voorjaar, tegen de Meimaand, gewoonlijk een zwerm landverhuizers¹² van dit slag¹³ ter poorte uit, en verstrooit zich heinde en verre¹⁴.

Maar hoogst zeldzaam verdwaalt¹⁵ een van deze zwervelingen in onze streken. Renteniers, als trekvogels¹⁶ beschouwd, zijn geneigd om te zwerven, ten einde aldus hun grootsten vijand, den tijd, met gezamenlijke krachten te dooden. Waar dus eenigen hunner zijn, liefst op een goedkoop en gelegen¹⁷ dorp of in een miniatuurstadje, trekken vanzelf de anderen heen.

Het was dan tot algemeene verbazing, dat in het voorjaar van 1839 voor ons rechthuis een rijtuig stilstond, beladen met een rentenier. Hij had, ik weet niet hoe, gehoord, dat bij ons een net burgerlijk huis te koop stond, waarin binnen kort een oud en eenig landman, de enige rentenier van de plaats, gestorven was; en hij was niet ongenegen¹⁸, om in dit huis, zoo het hem aanstond¹⁹, dezelfde affaire te continueeren. De erfgenamen, die met een huis zonder winkel²⁰ of melkerij volstrekt geen raad wisten, waren hiermede zeer in hun schik; en de heer Duifhuis kocht de woning voor een matige som gelds, ofschoon zij hem zeker nog minder zou gekost hebben, indien de zaak door de tweedehand ware gegaan en de rentenier achter de schermen²¹ gebleven.

Maar ik moet u een weinig nader met de vroegere geschiedenis van onzen man bekend maken, gelijk ik die van tijd tot tijd uit goede bronnen²² ben te weten gekomen.

Adrianus Duifhuis (een beroemde naam!) is iemand van goede afkomst. Zijne ouders waren menschen van middelen, en zijn ongeluk is, dat hij dit te vroeg geweten heeft. Zijne eenvoudige moeder was zoo ingenoem met haar eenig zontje, zoo bevreesd, dat hij zich aan noodeloos lijden zou blootstellen, dat zij hem bij elken arbeid herinnerde: „Janus-lief! verg u zelven niet

te veel: gij behoeft het toch eigenlijk voor uw brood niet te doen, jongen!" — Ware Janus nu een liliaard²² geweest, dan zou hij niets geworden zijn, en rustig en rijkelijk hebben kunnen teren²³ op het ouderlijke erfgoed. Maar dit streed tegen zijn' aard²⁴, zoowel als tegen den wensch van zijn' vader. Als jongeling besliste hij zich tot de studie der medicijnen; maar de Latijnsche grammatica viel hem bitter zuur, en, *daar hij het toch voor zijn brood niet behoeft te doen*, brak hij er zoo weinig mogelijk zijn hoofd mede. Daarbij beweerde²⁵ zijn vader, dat een dokter niet door Latijn spreken maar door oefening en praktijk, zieken moest leeren genezen²⁶, en Janus kwam op de academie, zonder dat iemand recht wist, hoe hij er had kunnen komen. Hier was hij wel een goed patriot, maar een slecht medicus; en toen de komst der Franschen de staatkundige twistvragen besliste, begon hij eerst te begrijpen, welk een berg van moeielijkheden hij nog had door te worstelen, eer hij Medicinae Doctor worden kon. En met den orechtsten lust tot dit vak²⁷ gaf hij het, na eene en andere poging om door zijn examen te komen, weldra op, *daar het toch zijne broodwinning niet was*. Er was dan ook niets aan verbeurd²⁸. Moeder vreesde zelfs voor de besmetting²⁹ der zieken, daar men zich toch niet aan behoefde bloot te stellen, *als 't niet noodig was*; en vader bezorgde hem spoedig een post³⁰, die wel niet voordeelig, maar toch eervol was. Hier bevond hij zich recht op zijne plaats, en zijne republikeinsche denkwijze deed hem met vurigen ijver zijne betrekking vervullen. Maar de zaken namen een' anderen keer: ons vaderland werd in het Fransche keizerrijk ingelijfd; Duifhuis, wiens ouders inmiddels gestorven waren, kon met zijn Fransch niet best te recht³¹, en hij nam zijn ontslag³², daar hij

toch niet langer ambtenaar behoefde te blijven, *dan hij zelf wilde*. — Daarna heeft hij zich in den handel ge-
waagd: hij was daarin wel ijverig genoeg, maar had er
te weinig kennis van, en wist zich daarenboven niet te
schikken naar de gebondene levenswijs en den voor-
zichtigen omgang van den handelsstand; wat behoefde
het ook? *hij was een man van middelen*. Zoo kwam hij
altijd te laat op de beurs³³, maakte zich gedurig vijan-
den onder grootere handelaars, en bleef ten slotte met
onbruikbare goederen en onbetaalde posten zitten. —
Maar wat was ook gezette³⁴ handel noodig? *Speculatie*
was immers veel aangenamer, als men geene eigenlijke
kostwinning zocht? Ongelukkig kwam hij daarbij in aan-
raking met eenige oude rotten van de beurs, die be-
hendig zijne staatkundige denkwijls wisten te vleien.
Hij speculeerde dan in effecten³⁵, en was daarbij op de
hand³⁶ van Grieken, Columbianen, Cortes en alle moge-
lijke liberalen, daar hij spoedig *geloofde*, wat hij *hoopte*.
Ongelukkig is de Vrijheid een slecht financier, en Duif-
huis begon nog maar even bijtijds te begrijpen, dat hij
wel niets voor zijn brood behoefde te *doen*, maar het
toch hoog noodig werd, er iets voor te *laten*³⁷. Hij ver-
zamelde dus het overschot³⁸ van zijn vermogen, en
zocht een stil en weinig bezocht hoekje op, omdat zijne
laatste lotgevallen hem een' afkeer hadden ingeboezemd³⁹
van al, wat den naam van stedeling draagt. En die af-
keer is bij hem zoo diep geworteld, dat, als mijn goede
oom Jan, dien hij geheel niet kent, op het dorp komt,
den geheelen dag zijn gordijntjes toegeschoven⁴⁰ blijven.

Toen ik dit alles vernomen had, verwonderde ik mij
eeningszins, dat hij, na zoo van de eene hand in de andere
te zijn overgegaan, als een sleutel, die nergens op past⁴¹,
er nog zoo vrolijk en welgedaan uitzag, zoodat men

hem waarlijk tien jaren minder schatten zou, dan hij er telt. Maar zoodra ik hem nader leerde kennen, begreep ik, dat hij dit, behalve aan eene vaste en geregelde gezondheid, te danken heeft aan zijn eigenliefde. Hij heeft zich nooit overspannen⁴², nauwlijks ingespannen bij eenigen arbeid, en daarbij heeft hij nooit eenig ongeluk aan zich selven, maar alles aan de omstandigheden geweten⁴³. Hevige hartstochten hebben hem nimmer beroerd⁴⁴ vooral nadat zijn eerste republikeinsche ijver een weinig bekoeld is. Aan het geld heeft hij zich nooit bijzonder gehecht, terwijl hij ook nimmer eigenlijk gebrek heeft geleden. En alles te zamen genomen, heeft hij nooit tegen den stroom opgeroeid⁴⁵, maar zich steeds daarvoor laten afdrijven, tot zijn scheepje hier beland is.

1 smal. 2 to dedicate, or consecrate, — spelt *weiden* — to graze, *uit te weiden* to expatriate. 3 important — *belangwekkend* interesting. 4 value. 5 rarity, scarcity. 6 pineapples. 7 to be in the way. 8 a watering-pot, from *gieten* to pour and to cast — of molten metals etc. 9 card-table. 10 vote; in other significations — voice. 11 things: i.e. in this sense „business-matters”. 12 emigrants. 13 sort — in other senses: a blow, a battle. 14 in all directions. 15 to wander, to lose one's way. 16 birds of passage. 17 well situated. 18 disinclined. 19 to suit. 19 shop; in other senses: corner. 20 scenes. 21 sources. 22 sloth. 23 to live on. 24 to go against the grain. 25 to assert. 26 to cure. 27 profession. 28 lost — literally: forfeited. 29 infection. 30 appointment situation; otherwise post — in the same senses as the English word. 31 to get on with. 32 sent in his resignation. 33 Exchange — literally: a purse. 34 regular. 35 stocks. 36 on the side of. 37 to give up. 38 remains. 39 to inspire. 40 drawn close. 41 to fit. 42 to over-exert. 43 past part. of *wijten*, to reproach. 44 to agitate. 45 to row.

C. BUSKEN HUET.

Eene stiefmoeder.

„Ik wou veel liever dat er een huishoudster was gekomen. Zoo'n nieuwe mama, wat heb je er aan?”¹

„Maar Anna, bedenk² toch van wie ge spreekt. Papa weet beter dan wij, wat voor ons en anderen dienstig is.”

„Papa heeft gelijk³, Keetje groot gelijk; dat geef ik toe⁴. Maar mama?”

„Hoe kunt ge zoo dwaas wezen? Als papa niet om mama gevraagd had, was zij immers onze mama niet geworden? Mama kan toch niet helpen, dat papa liever haar heeft dan een huishoudster?”

„Best mogelijk. Maar ik wou dan liever een huishoudster.”

„Nu, een huishoudster is ook niet alles.”

„Toch liever een huishoudster dan een stiefmoeder.”

Dus keuvelden⁵, onder het naar bed gaan, twee meisjes van twaalf en veertien jaren. Zij waren de oudsten van een zes- of zevental halve weezen⁶, jongens en meisjes door elkaar, over wie Anna, de oudste van allen, zoo goed zij kon toezicht hield. Twee jaren geleden⁷ was de moeder van het gezin „komen te vallen”⁸; eene voormalige dienstbode was over de huishouding gesteld geworden; oneerlijkheid en nalatigheid hadden hare verwijdering noodzakelijk gemaakt; de handelszaken van den vader gedoogden⁹ niet dat hij zelf de verzorging van alles op zich nam; afkeer¹⁰ van bezoldigde huishoudsters, half juffrouwen, half dienstbaren, had hem naar een tweede huwelijk doen verlangen; dat huwelijk was kortelings voltrokken; sedert weinige dagen had de jonge vrouw haar moeilijk werk aanvaard¹¹ —

en wij vernemen uit de samenspraak der beide kinderen, dat noch rozengeur noch maneschijn gezegd konden worden de hier ondernomen taak te verdichterlijken ¹². Nog had de eerste wittebroedsweek ¹³ niet uitgeduurd, en reeds was de speelman van het dak ¹⁴.

Keetje was aanstonds volgzaam en meegaande genoeg. Maar de oudste, van wier stemming ¹⁵ zoooveel afhing kostte hare stiefmoeder menigen zucht en vrij wat stille tranen. Zij was een goed kind, uitmuntend van aangleg, doch zoozeer vervuld met de herinnering aan de overledene ¹⁶, dat zij blind scheen voor de zorgen en offers ¹⁷ door de tweede moeder aan haar besteed en gebracht. Noch dezer goedheden, noch de berispingen haars vaders, noch de terechtwijzingen van haar jongere zuster, niets scheen in staat haar te winnen. De stiefmoeder was en bleef in hare schatting eene vreemdelinge, die inbreuk ¹⁸ was komen maken op hare rechten als oudste dochter, op hare vooruitzichten als alleenheerscheresse over de huishouding haars vaders.

Meisjes tusschen de veertien en vijftien, wanneer ze kwaad willen, zijn de hardvochtigste aller schepselen. Nog jongensachtig genoeg om, bij buig ¹⁹ weder, tusschen licht en donker, met de broërs een potje te knikkeren ²⁰ of een gangetje te drijftollen ²¹, zijn zij tevens afgericht ²² in onnaspeurlijke plagerijen ver boven het begrip van knapen verheven. Zwaar weegt haar juk ²³ op de dienstboden, inzonderheid op het loopmeisje, zelve nauwelijks zestien. Zwaar ook, indien de omstandigheden haar dit raadzaam doen keuren, op vader en moeder. Hare ondankbaarheid is grenzenloos, hare zelfzucht bodemloos ²⁴, hare lichtgeraaktheid zinneloos, hare koppigheid roereloos, hare opvliegendheid toomeloos. Doch deze „zwarte tijd”, deze galperiode der jonge deernen,

houdt niet aan²⁵. Het is een overgangstijdperk; en geen vier jaren verlopen, of de goedgestemden onder haar slaan om²⁶ als een blad. Dan stelt men u voor aan „mijn oudste dochter, die van het voorjaar haar belijdenis heeft gedaan”²⁷, en gij kunt het niet op²⁸, zoo lief als zij geworden is. Is dit hetzelfde wezen dat gij, bij een vroeger bezoek, toornig over eene onbeduidende aanmerking, de kamer zaagt uitstuiven²⁹, de deur hoordet toekletsen³⁰, de trap opeenrikken, en waarvan de moeder u zeide, dat ze er „zoo'n moeilijk kind” aan had?

Aldus Anna. Zij heeft haar achttiendaen verjaardag niet afgewacht om tot inkeer te komen³¹. Sints langer of korter, maar nooit helderder dan op het oogenblik waarvan wij thans gewagen, ziet zij in, hoeveel zij aan hare stiefmoeder verplicht is. En niet alleen zij, maar het gansche gezin. Een liefderijk en verstandig bestuur heeft de ordeloosheid van het tweearig *interim* vervangen³². Al is de kinderbende met nog een broertje en nog een zusje aangegroeid, de nieuwe moeder is er niet karger³³ om geworden in liefdebetoon aan de eerstgeborenen. Anna bewondert eene tot hiertoe onbegrepen zelfverloochening³⁴. Niet zonder schrik bedenkt zij, hoeveel door haar zelve is bijgedragen om dien heldenmoed op de proef te stellen³⁵. Dit denkbeeld is haar een telkens nieuwe spoorslag³⁶ om het misdrevene goed te maken³⁷ en de herinnering er van uit te wisschen. Keetje en zij schijnen een verbond gesloten en bezworen te hebben (is niet elk rein hart een altaar, en elk heilig voornemen eene gelofte³⁸, bij dat altaar gedaan?) om het overgeleverd veroordeel tegen stiefmoeders eens en voor altoos te schande te maken³⁹.

1 „ik heb iets aan...=... is of use to me; 2 remember. 3 to be right. 4 „toegeven” to allow, to grant. 5 to chat. 6 orphans.

7 ago adv.; te same word as past part of the verb „*lijden*” means: suffered. 8 colloquial: „died”. 9 to allow. 10 aversion. 11 undertaken. 12 to render poetical. 13 honeymoon. 14 a coll. expression: all gaiety at an end. 15 humour. 16 deceased. 17 sacrifices. 18 *inbreuk maken*, to encroach on. 19 showery. 20 to play a game of marbles. 21 to spin a top. 22 trained. 23 yoke. 24 fathomless. 25 to last. 26 to turn. 27 to be confirmed. 28 cannot understand. 29 to rush out. 30 to slain. 31 to come to herself. 32 replaced. 33 sparing. 34 abnegation. 35 to put to the proof. 36 inducement. 37 to make reparation. 38 a vow. 39 to refute, to shame.

DE OUDE HEER SMITS.

Wie is het?

Zijne *entrée de chambre* is onberispelijk¹. Zijn toilet is sierlijk, zijne *frisure* laat niets te wenschen over. Hij spreekt keurig² Fransch, en in zijn geheele houding³ is iets, dat een bescheiden besef⁴ verraadt van zijne eigene verdiensten, dat wij niet afkeuren⁵ mogen in iemand, die weet, dat hij een meester in zijn vak⁶ is.

De dames ontvangen hem ten alle tijde met genoegen. Hij weet al het nieuws uit de stad, en heeft in Parijs de laatste modes gezien. Hij behandelt de heeren, vooral de ouderen, met eene zekere voorname onverschilligheid⁷, welke van zijne onafhankelijkheid getuigt⁸; maar een bal, eene *soirée*, of een concert zou, zonder hem, voor de dames niets dan verdriet opleveren⁹. Zijne bezoeken zijn nooit te lang gerekt, en hij speelt de hoofdrol, — zoodat man en vader voor hem wijken¹⁰ moeten — zoolang hij verkiest te blijven.

Hij verstaat meesterlijk de kunst om zich gewenscht te maken, door op eene niet overdreven¹¹ wijze echter,

op zich te laten wachten, en zijne komst bij de eene dame als eene haar welgevallige ¹² opoffering van eene andere te doen voorkomen.

Daarom toont hij evenwel geene dwaze vooringenomenheid met de eene of de andere, welke hem vijanden zou kunnen maken. Hij kent het vrouwelijk hart, en weet wel, dat men minder op de oprechtheid, dan op het aantal zijner complimenten zal letten.

Hetgeen, waarmede hij heden de schoone blondine vleit ¹³; gebruikt hij morgen als hij hare bejaarde tante bezoekt; hij spreekt met eene zekere minachting over zijne mededingers ¹⁴, welke de bewustheid van zijn eigene kracht doet uitkomen, en hij is met een streeelende blindheid geslagen ¹⁵ voor de gebreken ¹⁶ van diegenen, in wier gezelschap hij zich bevindt, hoewel hij duidelijk laat doorstralen ¹⁷, dat hij die van anderen zeer goed opgemerkt heeft.

Hij laat zich door geene vooroordeelen ¹⁸ van stand ¹⁹ en rijkdom verblinden; hij frequenteert onverschillig alle huizen waar hij eenig voordeel voor zich zelven ziet; hij is evenzeer op zijn gemak met de hofdame als met de vrouw van den kleinen burger. Aan dezen vertelt hij gaarne, — en hoe gretig ²⁰ wordt hij niet aangehoord! — veel van zijne bezoeken in de groote wereld, waar de looze ²¹ verrader weder met diepe minachting over de pretenties der burgerlui spreekt! — Pretenties, mijne geliefden, waarover wij ons allen ergeren, niet waar? — en die wij nooit, nooit door ons voorbeeld, aanmoedigen ²²!

Zodoende wordt hij een veel gezocht ²³, ja, bij velen in de wereld, een onmisbaar mensch. — Als men hem verwacht, en hij uitblijft, is de teleurstelling ²⁴ veelal groter, dan het onvoorzien ²⁵ wegbleven van den meest

geachten gast op onze partijen; zijne kleine oplettend-heden, zijne hulpvaardigheid, zijne onschuldige vleierij maken hem tot een' algemeenen lieveling der dames, en zoo zij achter zijn' rug over hem spotten ¹⁶ is dat alleen, omdat zij niet willen bekennen ¹⁷, hoe onmisbaar hij haar geworden is.

Mijne waarde jonge vrienden! gij, die pas in de wereld treedt en niet weet, hoe u te houden ¹⁸, om vooruit te komen: gij die gevoelt, dat gij lomp en onhandig ¹⁹ zijt: gij, wien de complimenten en de baard nog in de keel blijven steken; gij, die echter met de edele zucht bezielt ²⁰ zijt, om in de groote wereld te schitteren ²¹; gij, die hoe goed opgevoed anders, nog geen toon van conversatie hebt; gij, die den slag niet hebt ²² om met de behoorlijke ²³ desigheid over nietigheden ²⁴ te praten; — neemt hem, dien ik u afgeschilderd ²⁵ heb, tot voorbeeld! —

Dan zijt gij gered! Zoek hem in praatzucht ²⁶, in uiterlijk, zoo mogelijk, — en vooral in karakterloosheid te evenaren, en in alle kringen zult gij niet alleen een gewenschte gast zijn; maar nog meer — en dit moet uw ideaal wezen, gij zult een algemeen lieveling der dames worden, — zonder één vijand te hebben onder de meest verstandige mannen!

Gelooft ook niet, dat ik u eene denkbeeldige ²⁷ volmaaktheid voor oogen gehouden heb; ik heb geen ideaal geschetst; — hij, dien ik afgeteekend ²⁸ heb is een wesenlijk, levend mensch van vleesch en bloed; hij is gereed ook u, even als vele anderen tot voorbeeld te strekken: — ik zal hem morgen bij u zenden: — het is — onze kapper ²⁹!

1 faultless. 2 perfectly. 3 manner. 4 conviction. 5 to blame. 6 profession. 7 indifference. 8 to bear witness. 9 afford. 10 to give way. 11 exaggerated. 12 pleasing. 13 to flatter. 14 rivals. 15

stricken. 16 faults. 17 to appear. 18 prejudices. 19 rank (the same word signifies, too, situation, position). 20 eagerly. 21 cunning. 22 to encourage. 23 sought. 24 disappointment. 25 unexpected. 26 to laugh at. 27 to own. 28 to behave. 29 awkward. 30 inspired. 31 to make a brilliant figure. 32 „den slag hebben”, to have the gift. 33 becoming. 34 trifles. 35 depicted. 36 talkativeness, 37 imaginary. 38 sketched. 39 hairdresser.

P. VAN LIMBURG BROUWER.

Kapitein van Berkel.

In de nabijheid van het fraai gelegen dorpje¹ Diepenbeek, in de provincie Gelderland, verheffen zich uit een groep hooggetopte² eiken en iepen twee torentjes, behorende aan een gebouw, dat weleer een groot kasteel, thans voor de helft afgebroken, voor de andere helft in een smaakvol buitenverblijf herschapen³ is. Dit kasteel, nog steeds bekend onder den eerwaardigen naam van het slot Ammerstein, was nu twee jaren gesleden, en is waarschijnlijk nog, de woning van een oud⁴ zeekapitein, een man, die vele steden en volken gezien had, en de harten der menschen beproefd. Nog zeer jong, als licht matroos⁵, begonnen, had kapitein van Berkel de zoo moeielijke kunst van gehoorzaam, op eene soms wel wat gevoelige, maar toch voor een jong mensch zeer profitabele, wijze geleerd. Vervolgens was hij, na verscheiden reizen naar Oost en West, ook naar de Middellandsche⁶ zee, gedaan te hebben, derde stuurman⁷, en zoo tweede en eerste geworden, waarna hij, het opperbewind⁸ over een' bodem verkregen hebbende, in deze hoedanigheid nog verscheiden malen denzelfden weg heen en weer voer, dien hij

reeds zoo goed, in zijne mindere qualiteiten had leeren kennen, en dit zoo dikwijls, dat hij, eindelijk overtuigd geworden, dat het in een goede haven toch beter is dan altijd op zee te zwalken⁹, zijne reeders¹⁰ bedankt had, en zich op het zoo even vermelde kasteel Ammerstein gevestigd¹¹.

De menigvuldige gevaren, die kapitein van Berkel gelukkig had doorgestaan, en over 't geheel zijn onrustig leven, hadden hem bijzonder geschikt gemaakt voor het genieten van de stilte en de rust van een beperkten en huiselijken¹² kring. Kapitein van Berkel was niet als die weeke¹³ troetelkinderen¹⁴ der fortuin, die zuchten bij de geringste bezigheid, en die, als zij niets te doen hebben, zich doodelijk vervelen¹⁵. Hij was gelijk aan den jager, die, na een vermoeienden dag, zich, in een behagelijk niets doen, voor zijn vuur nedervlijt¹⁶, zonder eenig andere bezigheid dan het rooken zijner pijp, en het uiten¹⁷ van eenige vriendelijke woorden, aan zijne honden gericht, die, even werkeloos als hij, op de plaat aan zijne voeten uitgestrekt, al blazende en snuivende het zalige der rust des te beter schijnen te genieten, nu zij die met hun gebieder en heer mogen deelen¹⁸. Een mensch, die zijne vorderingen¹⁹ op den levensweg gewoon is af te meten naar het aantal der door hem aangeleerde talen of uitgelezen²⁰ boeken, kan zich van het genoegelijke van zulk een' toestand geen denkbeeld maken. Zoo iemand kan niet begrijpen dat er voor den menschelijken geest eenige andere werkzaamheid zou kunnen bestaan, dan schrijven of lezen. In onzen kapitein althans zou men zich zeer vergissen, indien men daaruit, dat hij weinig las of schreef, zou willen opmaken²¹ dat zijn geest²² niet werkzaam was. Schrijven had hem altijd veel moeite gekost. Toen een zijner reeders zich eens

beklaagde ²³ zoo zelden tijding van hem te krijgen, antwoordde hem de kapitein: Gij hebt goed praten ²⁴, maar gij moest eens zien wat het mij kost een' brief bijeen te krijgen. Voor uleden, die den ganschen dag op uw kantoor zit te krassen ²⁵, is dat niets; ik zweet er altijd zoo van dat ik er nooit aan denken kan, dan op zeer hooge breedten ²⁶. Gij moogt het gelooven of niet, maar zoolang ik nog beneden de 60 graden noorder- of zuidere-breedte ben, kan ik in mijne kajuit met de ramen open geen brief aan u (als het ten minste iets meer zal zijn dan een voddig kattebelletje ²⁷) klaar krijgen, of de rok moet er bij uit.

Lezen ging beter. De kapitein had zelfs, voor een zoo practisch werkzaam mensch, veel gelezen; en nu, in zijn *otium*, las hij, in de winteravonden ('s zomers las hij nooit) ton minste anderhalf uur, zonder zijne oogen op te heffen. Van Kok, Vaderlandsch Woordenboek, had hij toch, in één jaar, de halve A uitgelezen; dat zijn twee deelen ²⁸. Evenwel, menigeen zal het weinig vinden. En toch, zoo ik zeide, de geest van kapitein van Berkel was in 't geheel niet werkeloos. Denken durf ik het haast ²⁹ niet noemen, omdat hij zelf het (misschien uit nederigheid) ³⁰ dien naam niet wilde geven; maar hetzij men het herinneren, herdenken, recapituleeren, of hoe ook, noemen wil ³¹, zijn geest deed iets, daar kan men zich op verlaten ³², en die werkzaamheid stelde hem in staat ³³, gansche uren achter elkander, onder zijne veranda te zitten, zonder eenige andere uitwendige bezigheid dan het ophalen ³⁴ en uitblazen van den rook uit eene énorme meerschuimer pijp, en het van tijd tot tijd bekijken van dezen inderdaad fraaien kop, om te zien hoe ver hij al was.

De kapitein was overigens, zoo als zeelieden dit meer

zijn, in huis zeer schikkelijk ³⁵, schoon ³⁶ somtijds wel eens wat bemoeiziek, vooral ten opzichte van het eten, gelijk hij ook, aan boord, den kok altijd geducht had nagereden ³⁷, maar met dat al ³⁸ de beste huisvader van de wereld. Slechts nu en dan, als hem het rechter been, waar hij eens een engelschen kogel ³⁹ in gekregen had, met verandering van weer, wat stak ⁴⁰, verloor hij die gelijkmatigheid ⁴¹ wel eens, die hem anders kenmerkte ⁴². Ook kon hij, ten opzichte van die onderwerpen, waaromtrent zijne opinie gevestigd was, niet gemakkelijk tegenspraak ⁴³ velen. De kapitein was, onder anderen, een verklaard voorvechter ⁴⁴ van het golvenstillend vermogen van de olie en — van de noodzakelijkheid der formulieren van eenigheid ⁴⁵ in de kerk. Het eerste was niet anders dan het gevolg eener veeljarige ondervinding. Het andere, schoon in een minder nauw verband ⁴⁶ met 's mans vak ⁴⁷, werd echter door hem daarop zeer vernuftig toepasselijk gemaakt.

Praat mij niet van uwe nieuwigheden ⁴⁸, zeide hij meermalen, wanneer hij iemand hoorde, die (zoo als men gewoonlijk zegt) wat liberaal was op het stuk ⁴⁹ van godsdienst. Bewijs mij eerst dat ik op zee te recht kan, zonder kompas, en dan zal ik u toestemmen ⁵⁰, dat wij de formulieren wel kunnen missen. Een mooi ding, als gjij den wegwijzer ⁵¹ voor u hebt liggen, liever zelf op goed geluk in zee te steken! Den loods ⁵² van boord te zenden, op een onbekende kust! Uwe oogen toe te doen ⁵³, als gjij niet anders te doen hebt dan de kaart te raadplegen ⁵⁴, die anderen voor u gemaakt hebben, en waar alle bochten van de kust, alle ondiepten, alle stroomen, duidelijk op zijn aangewezen ⁵⁵!

1 little village of (where „of“ is used in Engl. before geographical denominations it is omitted in Dutch.) 2 towering. 3 trans-

formed. 4 ex-captain, (*oud* old, when used in this signification, is not declined.) 5 able-bodied seaman. 6 Mediterranean. 7. mate. 8 chief command. 9 to roam. 10 shipowners. 11 established. 12 domestic. 13 effeminate. 14 spoiled child. 15 to be bored. 16 to sit at ease. 17 to utter. 18 to share. 19 progress. 20 perused. 21 to conclude. 22 wind. 23 to complain. 24 it is easy to talk (remark here the use of „*gij hebt goed*” ... followed by an Inf., comp. the French: *vous avez beau*... 25 to scribble. 26 latitude. 27 a scrawl, on a scrap of paper. 28 volumes. 29 scarcely. (The subst. *haast* means *haste*.) 30 modesty. 31 please to call. (*willen* is often used in this way in Dutch.) 32 to feel assured. 33 enabled him. 34 to inhale 35 easy going. 36 though (The adjective *schoon* means fair, beautiful.) 37 to control strictly. 38 *met dat al* nevertheless. 39 bullet. 40 to pain (literally to stab, to stick, to sting.) 41 equanimity. 42 to characterize. 43 contradiction. 44 champion. 45 unity. 46 connection. 47 profession. 48 innovations. 49 on the subject. 50 to grant. 51 guide. 52 pilot (*loods* a shed). 53 to close. 54 to consult. 55 indicated.

W. J. HOFDIJK.

Een avond op de heide.

Wij wandelen op de heide tusschen Baarle en Tilburg, onder den rechtsban¹ van het aloude dorp Alfen, en houden een breeden zandigen weg. Ziet gij daar het heuvelige veld met zijn bruin-groene sprei², van erica's doorstikt³, in de luwte, tusschen twee denne-bosschen? — Daar willen wij afwijken⁴ van de ver-moeiende rulle⁵ heibaan, en ons een poos ter ruste zetten, al is het ook, dat het late uur van den dag eerder tot spoed dan tot toeven⁶ maant.

Hoe rustig is het hier, hoe lieflijk de ernstige eeu-

zaamheid ! Het scherpe licht van den hellen dag is verdwenen, en het gloeiend goud en het blinkend oranje, dat ten westelijken hemel begint uit te stralen, vloeit als eene fijne, roodkleurige adem over de heide: tint de hellingen ⁷ der heuvels met een bijna doorschijnenden ⁸ glans, en doopt de wazige ⁹ toppen der blauwe, roodaachtige dennen met een smeltenden purper- en goudgloed, die verhoogd wordt door de donkergrauwe duisternis, zich uitbreidende onder de ranke ¹⁰ stammen daar beneden. Zelfs de steenen molen, daar op eenigen afstand vóór u, scherp zijn kantigen ¹¹ vorm en ranke wieken afteekenende tegen het groenachtig blauw der noordelijke lucht, verliest van zijne ruwheid, waar die teedere avondstralen hem verlichten.

Hoe prachtig is de harmonie in de natuur, en hoe wonderbaar tevens! De rauwe kreet van den reiger ¹², die er zijn' makker toeroept, schijnt, hoe vreemd ook, een eigenaardige toon, die bij de eenzaamheid van het oord, het geheimzinnige van dit avondlandschap behoort.

En middelerwijl is de gloeiende zonneschijf, allengs gedald, nedergezonken, en heeft het stralend hoofd aan de kimm ¹³ ondergehaald. Licht en schaduw zijn over de heide samengesmolten tot eene onzekere ¹⁴ schemering, en de duisternis treedt buiten het dennebosch, om de gansche landstreek te overvleugelen.

Zwart wordt het woud, en grauw de heide, maar heerlijk helder welft zich ¹⁵ nog de fijn-blauwe lucht daarover, en het westen biedt een nieuw, naamloos schoon schouwspel: de purperen dampen en violetkleurige wolken, met hunne tintelend helle zoomen ¹⁶, zijn afgedreven ¹⁷; het stralend avondrood is geslonken ¹⁸ tot een donkeren, koperachtigen gloed; maar bijna te middelen daarvan vertoont de zinkende maan heure ¹⁹ bleek-

gouden sikel met zulk een tooverachtige ²⁰ werking,
dat ge voor dit aanbiddelijk-stille, vriendelijk-rustige ta-
fereel de prachtige avondroodfikkering niet terugvraagt.

En zoo ernstig is uw geest gestemd onder den in-
vloed van den toon der natuur, en zoo verneembaar ²¹
spreekt in uwe ziel het bewustzijn harer eeuwigheid,
dat ge u geenszins ontzet ²², wanneer ik u opmerkzaam
maak op den aard van het landschap rondom u: —
gij hebt u gelegerd te midden van een kerkhof ²³, en
uwe zitplaats is een grafheuvel.

1 jurisdiction. 2 surface: — literally: coverlet. 3 embroidered.
4 leave. 5 rough. 6 to tarry, to remain. 7 sides. 8 transparent. 9
hazy. 10 tall, slender. 11 angular. 12 heron. 13 horizon. 14 indi-
stinct. 15 to be vaulted. 16 edges, borders. 17 to float away. 18
to shrink. 19 poet. for *hare*. 20 magic. 21 audibly. 22 to be terri-
fied. 23 a churchyard.

A. PIERSON.

E u d i a.

Onze pastorie moet men weten is nog altijd het kleine
huisje van de Boogaardenstraat. Klein was het van den
beginne aan, maar nu, God zij geloofd, was het ook te
klein geworden.

Had ik dan geen ruimte noodig om naar behooren ¹
te kruipen op handen en voeten ², ten rijpaard voor
mijn oudsten jongen, mijn Louis, een knaapje van twee
jaren met schitterende bruine oogen en een' donkeren
krullebol? Kleine huizen zijn bovendien zoo gehoorig;
want, als ik mijn bruinoog ³ schoone sprookjes ver-
haalde onder begeleiding der pianino, maakten wij ge-
regeld het kleine schreeuwertje wakker, dat juist zijne

intreë⁴ in de wereld had gedaan onder den naam van Henri Daniël.

Wij verhuisden⁵ derhalve en deden een goeden ruil⁶: een ruime suite beneden, en boven een voorkamer, van waar wij het uitzicht hadden op aankomende en vertrekende treinen, op het station en over het station henen op een reeks⁷ van heuvelen, fraai beplant.

De binnenkamer werd ons heiligdom⁸, ik bedoel ons woonvertrek. Een donker behang⁹, een breede schoorsteenmantel, welgevulde¹⁰ overgordijnen, een paar groote fauteuils, een portret van Goethe en als pendant — o dichter van het „Ewig Weibliche!” — de Vierge de Madrid van Murillo met haar halve maan, en, zou ik u vergeten?⁹, mijn piano: het gaf de gezelligheid¹¹ aan onze huiskamer, die niettemin¹² zeer ongezellig ware geweest zonder nog iets.

Iets? —

Och, ik meen ook iemand, maar als ik nu in een gedrukt boek over die iemand sprak, zouden immers die haar kennen mij beschuldigen van de eenigste¹³ te zijn die haar niet kende.

Men sticht¹⁴ toch geen eerzuil voor het eerste lentezonnetje, noch voor de avondstar, noch voor het leletje der dalen¹⁵, noch voor den zomerregen, „die drenkt¹⁶ het dorstige land”.

Lees eens het „Madeliefjen”¹⁷ van Beets, aanschouw daarna Ary Scheffer's „Reinen van harte”, sla eindelijk de bladzijde op, waar geschreven staat: „Zalig zijn de zachtmoeidigen”, en gij ontvangt den indruk, dien zij u geven zou.

Maar wie zij is? Gij zoudt zooveel kunnen vragen: bij voorbeeld, waarom ik het nooit koud heb¹⁸ in deze koude wereld; waarom ik zoo dikwijls droom van een

glimlach en trouwe oogen; waarom een zachte stem,
als vertroostende muziek, staag¹⁹ door mijn woning ruischt;
waarom ik zoo goed begrijp wat het zegt een kind van
God te wezen vol van goedigheid, vol van blijdschap,
vol van vrede?

Niet zoo onbescheiden! Louter²⁰ om uwe nieuwsgierigheid te voeden, jaag²¹ ik geen blos op twee wangen,
waarvan de rozen nog niet verdwenen zijn, al werden
ze reeds eens besproeid²² met tranen, zachte tranen om
een zwak schepseltje, dat Gods Engelen maar zouden
opvoeden omdat het zoo zwak was.

Kom, treedt het woonvertrek weder uit. Laat de geduldige moeder met hare vrolijke kinders aan boezem
en knie er u niet bederven voor de werkelijkheid om
u heen²³, waar gij toch niet dikwijls zooveel aardsche
vreugd terugvindt, als waarvoor in mijn huiskamer God
dagelijks gedankt wordt.

1 comfortably. 2 on all fours. 3 dark eyed boy. 4 contr. of
intrede entrance. 5 to move. 6 exchange. 7 a row. 8 sanctum. 9
paper. 10 full. 11 cosiness. 12 however. 13 only person. 14 to
erect. 15 lily of the valley. 16 to water. 17 a daisy. 18 to be cold.
19 for *gestadig*, constantly. 20 merely. 21 to call up. 22 wetted.
23 around you.

G. KELLER.

Tusschen Zweden en Noorwegen.

Wij verlieten¹ de woning van den laatsten Zweedschen boer en trokken voort, altijd voort, berg over,
wouden en dalen door en beken en watervalen langs,
totdat wij tegen elf uren weder eene woning bereikten.

Maar 't was geen gastvrije ² woning, waaruit de vriendelijke rookkolom ³ opsteeg, de grazende kudde ⁴ of de spelende jeugd ons bij de nadering verwelkomde. Het dak was ingestort onder de sneeuwbuien ⁵; de schuren waren vergaan ⁶, en de grond, die eens bouwland geweest was, lag als eene wildernis tusschen twee beken, die klaterend voortjoegen ⁷ en de woestheid van het oord nog verhoogden.

Ik wil u niet met fictiën bezig houden, allerminst met alledaagsche; maar het is mijne schuld niet, dat mijne verbeelding mij die hoeve ⁸ voorspiegelde ⁹ zooals zij was, vijftig jaar geleden. Toen heerschte er welvaart en rijkdom: getuige ¹⁰ dat vijftal schuren, die nu ineengestort en met onkruid ¹¹ begroeid zijn. Toen was die wildernis een vruchtbare grond, en de onafzienbare ¹² bergvlakten leverden voedsel ¹³ in overvloed op voor de kudden die er graasden, en het bosch gaf meer hout dan de strengste winter eischte ¹⁴ om den huiselijken haard te verwarmen.

Maar om gelukkig te zijn wordt er meer gevorderd dan stoffelijke welvaart en zoo ¹⁵ de bewoner en zijne gade tevreden waren met hetgeen akker en veestapel ¹⁶ hun schonken, voor de zonen was de ouderlijke hoeve te eenzaam. Toen de knapen jongelingen geworden waren, trokken zij hen ¹⁷ naar het zuiden, waar de arbeid zwaarder ¹⁸ en het leven moeilijker was, maar waar menschen waren en bedrijvigheid ¹⁹ en beweging. Zij keerden jaarlijks voor eenige dagen naar de eenzame bergstreek weder en verhaalden van het leven der maatschappij daarginds ²⁰, en telkens als zij vertrokken waren ontstond er grooter leegte in het huis en hart der ouders.

Slechts Martha was bij hen gebleven; maar ook zij was niet ongevoelig ²¹ voor die verhalen uit de samenle-

ving ²², en vaak ²³ benijdde ²⁴ zij de golven der beek, die voortjoegen en voortjoegen naar dat onbekende land, waar zij wel nimmer komen zou. En waarom niet? Trokken er niet jaarlijks gansche scharen ²⁵ van vrouwen en meisjes uit Elfdalen en Dalarne naar de groote stad; waarom zou zij zich niet bij haar voegen ²⁶? En als zij dat zich zelve afvroeg, terwijl zij de kudde ²⁷ bewaakte, die heinde en ver ²⁸ zich verspreidde over de vlakte, waar de kalme meren ²⁹ de wolkjes weêrspiegelden, en zij zag dan ook hare eigene beeltenis ³⁰ in die meren weerkaatst, dan gevoelde zij, dat Stockholm ook haar — misschien meer nog dan aan die anderen — geven zou wat haar hier ontbrak....

Nog leeft in Zweden's hoofdstad eene overlevering ³¹ van een kind uit de berglanden, wier schoonheid geen wederga ³² had, die gevied en bewonderd werd door allen. Zelfs de Koning ontbood ³³ haar aan het hof, waar zij in hare nationale dracht ³⁴ verscheen; en maanden lang sprak men in alle kringen van de schoone bergbewoonster. Toen verdween ³⁵ zij en niemand wist waarheen.

Als op de breede trappen ³⁶ van de Skepsbro de lustige Dalkullar zich nederzettten en een oogenblik verpoozen ³⁷ van haar zwaren arbeid, dan mengt zich ³⁸ soms eene oude vrouw onder de groep, wier taal ook door haar gesproken wordt. En zij vertelt van de dagen dat zij aan 't hof ³⁹ kwam, en de Dalkullar luisteren spottend en ongeloovig naar haar gesnap ⁴⁰, totdat haar rusttijd verstrekken is ⁴¹: dan grijpen zij weder de raderen der booten, die tusschen Skepsbro en Djurgården gestadig ⁴² heen-en-weder varen ⁴³, en zij hebben hoogstens een woord van medelijden over ⁴⁴ voor de krankzinnige ⁴⁵ oude.

1 quitted. 2 hospitable. 3 column of smoke. 4 herd. 5 snowfall.

6 to crumble away. 7 to rush onwards. 8 a farmhouse. 9 to represent. 10 witness. 11 weeds. 12 endless. 13 fodder. 14 to require. 15 if. 16 stock (of cattle). 17 they went away. 18 harder. 19 activity. 20 yonder. 21 insensible. 22 social life. 23 often. 24 to envy. 25 troops. 26 to join. 27 flock. 28 here and there — in all directions. 29 *een meer*, a lake; *de zee*, the sea. 30 image. 31 tradition. 32 parallel. 33 to send for. 34 costume. 35 to disappear. 36 a step — (*een trap*, means also 1° a staircase and 2° a kick). 37 to repose. 38 to mingle. 39 court (the same word is used in the sense of a garden) 40 chattering, bable. 41 has passed. 42 constantly. 43 to ply. 44 to spare. 45 old maniac.

R. C. BAKHUIZEN VAN DEN BRINK.

De Brabantsche kooplieden in Holland.

Een handelsbevolking¹, welke zich in het jaar 1585 uit Antwerpen naar de noordelijke koopsteden verplaatste, vond daar een vruchtbaren bodem², maar die noeste³ bewerking vorderde om die vruchten te dragen. De grondstof lag vooral in het talrijke en uiterst bedreven varensvolk⁴, dat deels op de schepen der watergeuzen den prijs der roekeloosheid en stoutmoedigheid had behaald, deels in den handel op Moskovië en vooral in de walvischvangst eene degelijke leerschool had gemaakt⁵. Doch de sleurhandel, waarbij elke stad naar gelang van de haar verleende voorrechten op bepaalde plaatsen, binnen bepaalde grenzen, op bepaalde artikelen zich toegelde, was de heerschende: groothandel en groothandelaars ontbraken. Voor de enkele uitgeweken onder de aanzienlijken, de Reaals, de Pauwen, de Bickers, had zich in het oord hunner ballingschap, hetzij in de Engelsche zeehavens, hetzij te Bremen of te Hamburg, een

ruimer gezichteinder⁶ ontsloten; een Jan Huijgen Linschoten had op Portugeesche schepen de groote vaart⁷ medegemaakt⁸ en het gebrekige van den Spaanschen handel en zeebouw⁹ was bij hem niet onopgemerkt gebleven; maar wat in Holland uitzondering was, was sedert lang te Antwerpen regel. De groote handelshuizen aldaar hadden hunne nevenkantoren¹⁰ te Lissabon en te Sevilla en elders; Antwerpnaars hielpen Spaansche bodems¹¹ bevrachten en deelden in de vruchten van den tocht, en niet alleen had hun scheepsvolk op de verre reizen zich met praktische kennis verrijkt, ook aardbeschrijving en zeevaartkunde waren er als wetenschap beoefend geworden. Gerard Mercator en Abraham Ortelius hadden daar het voorbeeld gesteld¹², dat, merkwaardig genoeg, juist in hetzelfde jaar door een Nederlander, Lucas Jansz. Wagenaar werd gevuld, die toen den eersten Hollandschen zee-atlas, onder den titel van „Spiegel¹³ der Zeevaart”, bij Plantijn te Leiden in het licht gaf¹⁴.

De uitgeweken¹⁵ uit Antwerpen kwamen herwaarts onder de schoone leus van vervolgden om den wille¹⁶ van het geloof. Nu moge het zoo geweest zijn, dat vele kooplieden met het hun eigen instinct voorzien hebben, dat bij den terugkeer van Antwerpen onder het Spaansche juk, het met den handel daar ten einde liep, en deze zich naar elders moest verplaatsen, toch voerden zij het gemoedelijke devies¹⁷ onder hun blazoen¹⁸. Protestantten, vooral Calvinisten, waren zij meest allen, en zoolang zij in hun bedehuis¹⁹ waren, meenden zij dat in vollen ernst. Ook daarbuiten tot op zekere hoogte²⁰? De heerschappij welke de koning zich, als koning van Spanje en Portugal, over de Oost- en West-Indische zeeën had aangemagd, had het gezag der Kerk voor zich. Paus

Alexander VI, het ongoddelykste ²¹ monster van zijn' tijd, zoo als onze ijveraars ²² zeiden, had die zeeën en landen bij openbare bullen aan de koninkrijken geschonken. Het was voor onze Calvinisten bijna een geloofspunt den Koning en den Paus gelijkelijk te bestrijden, door zich naar Indië den weg te banen ²³ en des noods ²⁴ met het zwaard de leer te prediken. „des Pausen donatie is idel ende teghens ²⁵ de leeringhe ²⁶ Christi ende teghens de religie.” Tot zooverre gingen geloof en belang hand in hand; maar wanneer later Leicesters berucht plakaat den handel in 's vijands landen verbood, dan voorzeker scheidden de Brabantsche kooplieden zich van de partij hunner politieke medeballingen, meestal vrienden van den Engelschen landvoogd, af, om zich met die der stedelijke regeeringen en der Nederlandsche kooplieden te vereenigen om het volgend sophisme te vinden ²⁷: de verboden handel brengt, naarmate zij 's konings landen verarmt ²⁸, ons te groter schatten aan, waaruit wij in staat zijn den oorlog tegen den gemeenen vijand te voeden en de kerke Gods te schragen ²⁹. Zelfs zou men er dan niet tegen op gezien hebben ³⁰, een ander ook Katholieken potentaat, b.v. koning Hendrik IV, of de republiek van Venetië, ja des noods den groten Turk, de behulpzame hand te bieden, mits hij slechts de vijand van den koning van Spanje was. Dit was de rechtzin-nigheid van den uitgeweken koopman: godsdienstijver, maar met zekere rekbaarheid naar de omstandigheden. Dat dit met le Maire ook het geval zal geweest zijn, durf ik niet verzekeren; hij was van Doornik ³¹ geboortig, en had Antwerpen waarschijnlijk na den val der stad verlaten; maar ik zou wel eens willen weten, welken godsdienst zijne broeders, die zich in Portugal, Spanje en Italië als kooplieden gevestigd hadden, nog in 1609,

althans ²² voor het oog der wereld, hebben beleden; met hen toch bleef onze Isaäc even nauw verbonden, als met zijn' broeder Johannes, predikant te Amsterdam, een zoo ijverig contra-remonstrant, dat hij de geesel-roede ²³ van Vondel niet ontging ²⁴. Had hij bovendien niet tot zijn' boezemvriend dien Petrus Plancius, welke zich door zijne vervolging der Lutherschen even gehaat maakte, als door zijne verdiensten voor de zeevaartkunde beroemd, die, terwijl hij van den kansel ²⁵ tegen de Remonstranten donderde, zich niet ontzag ²⁶ den afval-ligen ²⁷ Hendrik IV van raad te dienen ²⁸, zoo dikwijls deze dien vroeg. Vroomheid en zedelijke strengheid zijn niet altoos elkanders maatstaf, en onder de vele vonden ²⁹, welke de menschen in die dagen zochten, behoorde ook deze, hoe het mogelijk was de bijbelspreuk, dat men God niet kan dienen en den Mammon, te vereenigen met die andere: maakt u vrienden uit den Mammon der onrechtvardigheid.

1 mercantile population. 2 soil. 3 industrious. 4 seamen. 5 „made”, fig. as here „passed through”. 6 horizon. 7 the high seas. 8 sailed on. 9 navigation. 10 branch firms. 11 vessels. 12 set the example. 13 mirror. 14 published. 15 emigrants. 16 for the sake of. 17 motto. 18 coat of arms. 19 tabernacles. 20 to a certain extent. 21 impious. 22 zealots. 23 to open the way. 24 needs be. 25 old forms of „en tegen” and adverse. 26 id. *leering*, doctrine. 27 invent. 28 to impoverish. 29 to support. 30 to fear. 31 Tournay. 32 at any rate. 33 scourge. 34 to escape. 35 pulpit. 36 did not hesitate. 37 apostate. 38 to act as counsellor to. 39 feints.

J. P. HEIJE.

De Taal.

Neerland! was uw arm van staal ¹,
 't Hart was zacht en mild ² en goedig;
 Zoo ook huwt zich ³, vroom en moedig,
 Kracht en teérheid in uw Taal:
 Kan ze in wilde stroomen bruisen ⁴,
 Plettrend ⁵, waar zij weerstand vindt —
 Streelend ook als lentewind
 Kan ze fluistren ⁶, kan ze suizen
 Wáár zij, in 't bekorend ⁷ lied,
 Deugd en Schoonheid hulde biedt ⁸.

 Neerland! leen uw luistrend ⁹ oor
 Aan de zangen van 't Verleden ¹⁰:
 Dring ¹¹ de rijke taal van 't Heden
 Diep in ziel en zinnen door!
 Wat ¹² aan glanzen mocht verdooven ¹³,
 o! De schittring van uw Taal,
 Zacht als dons ¹⁴, en scherp als staal,
 Kan geen tijd of macht u rooven.....
 Zoolang ge uit haar parelvloed
 Teérheid put en Heldenmoed ¹⁵!

¹ Steel. ² generous. ³ to unite (in marriage). ⁴ to gush. ⁵ destructive. ⁶ to whisper. ⁷ enchanting. ⁸ to render homage. ⁹ listening — attentive. ¹⁰ the past. ¹¹ *doordringen*, to penetrate. ¹² whatever. ¹³ to fade away. ¹⁴ down. ¹⁵ heroism.

BELLAMY.

Mijn Geboortedag.

Toen ik, op mijn geboortedag,
 Nog nauwelijks in het wiegje lag,
 Kwam 't dartel wicht, de looze Min¹
 Het kraamvertrek² al lachende in.
 Het knaapje schaterde overluid³:
 „ Veel heils⁴ met deze jonge spruit!
 „ Hij zal, zoo ik mij niet bedrieg” —
 Dit zeggend keek hij in de wieg —
 „ Hij zal nog aan mijn moeders kroon
 „ Een parel zijn van 't eerste schoon.
 „ Me dunkt dat op zijn kleen gelaat,
 „ Alreeds een trek der liefde staat !”
 Men zegt, als of ik 't laatste woord
 Reeds met bewustheid⁵ had gehoord,
 Dat ik met eenen lieven lach⁶
 Naar 't vrolijk minnegodje zag.
 „ Zie!” sprak de dartle Jongen toen,
 En gaf mijn kleene wang een zoen⁷,
 „ Zie! heb ik nu wel mis geraân⁸?
 „ Het kind ziet mij reeds lachend aan!
 „ Gewis, mijn liefste kind, gjij zijt
 „ Om mijne komst met recht verblijd⁹:
 „ Ik zal u, in uwe prille¹⁰ jeugd,
 „ Genieten doen de zoetste vreugd.
 „ Door mij zult gjij de puik¹¹ en de eer
 „ Der meisjes... zie!... daar lacht hij weer!
 „ Ja, jongen, word maar schielijk groot!
 „ Dan schenk ik u een speelgenoot,
 „ Een meisje vol bevalligheen¹²!

„ Uitmuntend ¹³ schoon en juist van leën ¹⁴!
 „ Nu lacht gij, maar gij weet nog niet
 „ Wat gunsten u de liefde biedt. —
 „ Kom, nog een kusje, kleene knaap!
 „ En wieg den jongen nu in slaap!”
 Zoo sprak de Min, en snelde voort,
 De bengel ¹⁵ hield aan mij zijn woord!
 Mijn kindschheid was maar nauw voorbij,
 Of hij was altoos aan mijn zij;
 Hij bragt mij vaak ¹⁶ in 't lomrig ¹⁷ bosch,
 Daar zaten wij op 't groene mos,
 En hoorden hoe de nachtegaal
 De ziel verteedert ¹⁸ door zijn taal.
 „ Ik wil u, sprak het gulle ¹⁹ wicht,
 „ Ook leeren hoe men, in gedicht,
 „ De vreugden van het hart verheft,
 „ De ziel der jonge schoonen treft”.
 Toen schonk hij mij een elpen ²⁰ lier,
 En leerde mij een lossen ²¹ zwier ²²,
 Op allerhande ²³ trant en maat,
 Hoe hij de zilv'ren koorden slaat,
 Doch — schoon ²⁴ mij 't speeltuig ²⁵ helder klonk,
 Toen hij mij schoone Fillis schonk,
 Kreeg steeds mijn teedere Poëzijj
 Een aangenamer melodij.
 Nu zing, nu speel ik anders niet,
 Dan 't zoet ²⁶, dat mij de liefde biedt.
 En zijn eens door den ouderdom,
 Mijn vlugge vingers stram ²⁷ en krom,
 Mijn lied, schoon kracht en jeugd verdwijn ²⁸,
 Zal immer van de liefde zijn!

1 roguish Love. 2 the young mother's room. 3 to cry with a laugh. 4 hail! 5 consciousness. 6 a friendly smile. 7 kiss. 8 made

a wrong guess. 9 delighted. 10 earliest. 11 the best. 12 charm.
 13 eminently. 14 *leén*, from *leden* members, *juist van leén* of
 graceful stature. 15 rogue. 16 often. 17 shady. 18 to soften. 19
 freehearted. 20 ivory. 21 free. 22 grace. 23 manner. 24 though.
 25 instrument. 26 the charms. 27 stiff. 28 to vanish.

P. A. DE GENESTET.

Het haantje van den toren.

Fiat voluntas.¹

November 't laatst, maar even toch,
     door storm en sneeuwjacht heen,
 Was ze uitgewipt² naar Moeders huis,
     met overhaaste schreeën.
 Men knorde³ op 't onvoorzichtig kind;
     zij — kuchte, met een lach....
 Doch 's avonds van dat wit gelaat
     ontroerde⁴ wie haar zag.
 En sedert ving haar lijden aan;
     de kiem⁵ der wreede kwaal⁶,
 Die langzaam moordt, als sluipend gif⁷,
     en wis⁸, als 't grievend staal,
 Schoot wortlen⁹ in haar jonge borst...
     een blije lentegaard¹⁰....
 En de arme kunst zocht weer naar 't kruid,
     dat nergens wast¹¹ op aard.
 Het einde was beslist; doch zij
     verdroeg haar kruis, als meest
 Haar kruisgenooten, 't hart vol hoop,
     met plannenrijken geest.

Zij leed, met lieve lijdzaamheid ¹².
     ook waar, van week tot week,
 Trots korte vleugjes ¹³ van herstel,
     haar teedre kracht bezweek ¹⁴.

Toch, dat eentoonig ¹⁵ leventje,
     met zorg bewaakt, verdeeld, —
 Was ze ook niet moe als nichtje een uur
     had aan haar zij gespeeld? —
 Dat dobbren tusschen hope en vrees,
     die voorgeschreven ¹⁶ rust,
 't Was ook een kruis, een bitter kruis,
     voor lieve „Levenslust”!

Ach Levenslust!... in beter tijd,
     zóó schertsend, noemden haar
 De vrienden van haar schoone jeugd,
     een teedre vriendenschaar,
 Die zij, een zonnetje in haar huis
     en feest van 't huislijk feest,
 Beziende ¹⁷ door haar lieflijkheid
     en rijken, dartlen ¹⁸ geest.

Want levenslustig was heur aard,
     zij lachte nimmermoë ¹⁹,
 De jonge vrouw, vol kinderzin,
     het lieve leven toe.
 Geen zorg boog ²⁰ licht dat hoofdje neér;
     een niets, een rozeknop ²¹,
 Een zonnestraal, een lief gelaat
     wond haar jong hartjen op ²².

Daar geurden rozen in haar ziel,
     een nachtegalenkoor

Sloeg ²³ in haar reine borst, en sloeg —
                  temet eens vrolijk door!
 Zij kon vertellen als een fee ²⁴,
                  vol dartle fantazij,
 En op haar lippen zweefde graag
                  de schalksche ²⁵ plagerij.

Toch was ze ook ernstig ja en vroom —
                  doch somber was zij nooit!
 Haar ernst was in geen rimpel ²⁶, neen,
                  maar in een lach geplooid.
 Dat vrolijk hartje was ook diep,
                  doch in zijn diepte scheen
 Een licht van Liefde en Hoop! dus wierp
                  het stralen ²⁷ om zich heen.

Zij bloeide in de eerste huwelijksjeugd,
                  als 't bloempjen in mooi-weer;
 Zij tooide met haar blijden zin
                  haar leven en verkeer ²⁸;
 Zij schiep ²⁹ een wereldje om zich heen,
                  vol geest en vol geluk,
 Waarin haar geestje zich bewoog
                  gezellig ³⁰, vrolijk, druk ³¹.

Hoe deelde ze aller lief en leed!
                  haar handdruk was een troost,
 Haar zilvren stem een feestgezang!
                  haar vriendschap, onverpoosd ³²,
 Was hier en daar en overal,
                  waar voor die gulle ³³ ziel
 Een jarig kind te omhelzen, of —
                  een traan te drogen viel.

Want zij liep uit vast iedren dag;
     zij stak, door weer en wind,
 Het zorgloos neusjen in de lucht,
     dat onvoorzichtig kind,
 En plaagden haar de vrienden soms
     om haar uithuizige' aard,
 Dan zuchtte ³⁴ zij: het blijft ook nog
     zoo eenzaam aan mijn haard!

Doch waar ze kwam, ze deed u goed,
     zij sleepte u, koozend ³⁵, mee;
 Zij spreidde lichtjes om zich heen
     van vrolijkheid en vree ³⁶;
 Zij tierde ³⁷ en bloeide, een schoone bloem
     in 's hemels lentehof....
 Totdat opeens de noordenwind
     haar ranken ³⁸ stengel trof!

Nu denk u dartle Levenslust
     gevangen in haar kluis ³⁹,
 Van week tot week, van maand tot maand,
     en weeg ⁴⁰ haar bitter kruis!
 Men hield haar stil, men hield haar klein ⁴¹,
     lang praten leek haar niet,
 En menigeen klopte aan haar deur,
     dien men niet binnenliet.

Weleer, hoe vlood ⁴² de winter om,
     dien ons haar frisse lach,
 De lente der gezelligheid,
     zoo vaak ⁴³ te prijzen plag ⁴⁴;
 Nu, 't was haar drukste feest wanneer
     haar kleene naamgenoot,

Van tijd tot tijd, een mooien dag,
mocht spelen aan haar' schoot

Haar woning was niet vrolijk ook:
door kleine vensterruit⁴⁵

Zag 't ruim maar somber ziekvertrek
op 't stille kerkplein uit.

Slechts was daar Zondags wat te zien,
en dikwijls vraagde zij:

„Och wandel soms een stapje om
en ga dan hier voorbij !”

En wie het deed, die werd beloond
met d' allerliefsten knik⁴⁶,

Zij stond een schree van 't venster af
en volgde u met haar' blik

Zoover zij kon! maar somtijds ook
dan zocht men dagenlang,

Vergeefs de lieve schim⁴⁷ voor 't raam....
en menig hart sloeg bang.

Doch straks weer zat zij op de plaats
en gluurde⁴⁸ door de ruit.

Het ging met haar al op en neér
en langzaam achteruit.

November was 't de laatste maal
dat zij haar kluis verliet,

Het werd al Maart, het werd April,
en beter werd zij niet.

Zij voelde 't wel, zij vreesde 't wel,
doch vleide zich nog meer —

De Hoop voor de arme kranken voedt
een liefde wreed en teer —

En was maar eens de Mei in 't land
     en gure ⁴⁹ April voorbij,
 Dan werd ze ook beter, sprak haar wensch,
     en dat geloofde zij.

„Ik sterf hier in mijn duf vertrek;
     maar lucht en lentegloed,”
 Dus dacht zij, stil of luid, „ziedaar
     wat mij genezen ⁵⁰ moet!
 Ze weten 't niet, ze weten 't niet,
     met al hun medicijn,
 God heeft de beste bloemengeur
     en warmen zonneschijn.

„Naar Buiten ⁵¹ wil ik, de eerste week,
     de tweede week van Mei,
 Liefst naar mijn duinen ⁵², zoo het mag;
     daar ademde ik zoo vrij
 Daar was ik iedren zomer toch
     altijd zoo heel gezond;
 O, 'k zal genezen in die lucht
     en op dien dierbren grond.

„Ben ik maar eenmaal daar, gewis
     dan sterk ik ⁵³ langsaam aan,
 'k Zal met een steuntje ⁵⁴ dag aan dag
     een eindje verder gaan;
 En ben ik moe, dan ruste ik uit
     aan onzer heuvelen voet....
 't Is ook versterkend, 't lekkre zand,
     gestoofd ⁵⁵ door zonnegloed!”...

En al haar dierbren om de beurt,
     herhaalden trouw en teer:

„Gij moet naar buiten! zeker, daar
vindt ge al uw krachten weer.
En was het nu maar warm en zacht⁵⁶,
licht deed een toertje⁵⁷ u goed,
In 't makelijk⁵⁸ open rijtuig, kind!
geduld maar! en houd moed.”

Een open rijtuig! en het oog
der zwakke glom⁵⁹ van vreugd,
Bij dees' gedachte, die altijd
haar zinnen had verheugd.
„Een open rijtuig” riep zij uit....
en lucht en lentegeur....
Hoor, 'k ben genezen, Moederlief,
als 't stilhoudt voor mijn deur.

En Meimaand kwam! en met haar, zie,
een vleugje van herstel;
Valsch zonnetje in een droeve⁶⁰ lucht;
doch zij: „ik wist het wel,
Gods Lente brengt me al redding⁶¹ aan;
zoo nu de zon maar scheen,
'k Geloof — ik liep mijn kerker uit
zoo luchting⁶² als voorheen!”

Doch onze Noordsche Mei, helaas,
is arm aan zonneschijn,
Hij kan zoo koud, zoo droef, zoo guur,
hij kan November zijn.
En zoo was 't nu: de Noordenwind
blies langs de kale⁶³ gracht,
En dicht bij Pinkster⁶⁴ werd nog steeds
„de Lieve Lent” verwacht.

Dat grieftde haar, dat deed haar pijn;
die borst, van hoop vervuld,
Nu dat haar zoetste hope loog,
verging van ⁶⁵ ongeduld.
Mistroostig werd zij voor het eerst,
en meer dan vroeger ooit,
Verveelde 't somber uitzicht haar,
met boom nog mensch getooid ⁶⁶.

Toch iederen morgen, dag aan dag,
was 't nu haar eerste werk,
Te staren over 't plein en dan —
naar 't Haantje ⁶⁷ van de kerk,
Met vragend, mijmrend, nieuwsgier' oog,
een spiegel van dat hart,
Vol scherts en weemoed te gelijk,
en spelend met zijn smart.

Zoo werd gezegd, gevleid, getroost....
en iedren morgen stond
Zij nu voor 't raam en tuurde ⁷² en keek,
een lachjen om den mond,
Een traan in 't oog; zij schudde straks
haar kopje, reis op reis ⁷³

En dacht en sprak dan bij zich zelf,
in vreemd en droef gepeis⁷⁴;

„Ach, 't is weer de oude boodschap⁷⁵, ja,
en 't Haantje zegt: blijf thuis,
En weer een kouden, langen dag
verkwijne⁷⁶ ik, in mijn kluis.
Hoe anders was 't een vorig jaar,
hoe zorgeloos liep ik uit...
Ik was toch recht gelukkig toen;
ik wist van Noord noch Zuid.

„Neen, 'k schonk u vroeger nooit een blik⁷⁷,
ik liep door weer en wind!
Zeg, hoofdig Haantje, wreek ge u thans
op 't onvoorzichtig kind?
En houdt ge u dan maar doof, steeds doof,
voor al mijn geestigheën....
Als” — volgde er bitter na een poos —
„als — God voor mijn gebeën?”

En weemoed⁷⁸ overstelpte⁷⁹ haar,
zij wrong in diepe smart
De bleeke, lange handen saam,
met angstig-jagend hart,
Tot ze eindelijk schreien⁸⁰ kon en riep:
„Te leven is toch zoet!
Neeen, vrienden, arme Levenslust
heeft nog geen stervensmoed...”

Doch straks verhief zij 't hoofdje weer
en 't leliewit gelaat;
„Ik meen dat zulk een droeve bui⁸¹
mij gansch niet vriendelijk staat.”

Zoo dacht ze en sloeg het kalmer oog
     weér naar den torrentop,
 En dreigend met den vinger was 't:
     „Pas morgen beter op!”

Maar morgen, ach, 't was de eigen strijd
     in 't somber ziekvertrek
 Zij voerde met haar' torenspits
     een dagelijksch gesprek;
 Zij schonk haar nu wel menig blik
     en menig vleiend woord,
 Maar 't baatte niet: heur onheilsbod⁸²
     wees onverbidlijk: Noord!

Maar morgen stond ze weér en dacht:
     „De dagen gaan voorbij
 En lijken op elkaár — het wordt
     geen zomer meer voor mij
 Genezing wachtte ik van de lucht,
     de buitenlucht alleen —
 Maar 't Haantje wijst naar buiten niet,
     het wijst naar Boven heen!

'k Woù toch alleen zoo graag dat God,
     eer Hij mij tot zich nam,
 Nog eens een zoeler⁸³ luchtje gaf
     voor zijn geschoren lam;
 'k Wou nog zoo graag het groen eens zien,
     den blijden zonneschijn —
 En dan, zoo 't warmer was, wellicht
     zou ik ook beter zijn...

„O Gij, die Liefde en Almacht zijt,
     Gij, als mijn Bijbel leert⁸⁴,

Die met een wenken van Uw hand,
     én wolk én wind regeert!
 Zoo toch Uw hand, o Heer, voor mij,
     dat Haantje eens keeren woú
 Naar 't Zuiden heen, Gij kunt het toch!
     hoe ik U danken zou...."

Wat omging ⁸⁵ in haar ziel?.... Zij stond
     en staarde, als wachtte ze af,
 Of ook haar bede werd verhoord
     en God een teeken ⁸⁶ gaf!
 Ze ontwaakte opeens: ze ontroerde zelf
     van 't spel der fantazie;
 Keek naar de lucht, keek naar de kerk,
     en zei: „Uw wil geschië."

Des andren daags maar even wierp ze
     een blik naar buiten toe,
 Half zegevierend ⁸⁷, kalm, beslist,
     half strijdens-, hopens-moe,
 En toen — niet meer! Zelfs dagenlang
     ging nu 't gordijn niet op —
 Intusschen wachtte op zonneschijn
     nog steeds de rozenknop.

Maar eindelijk op een Junidag,
     vol zomerlans en geur,
 Daar rolde een open rijtuig aan.
     dat stilhield voor haar deur....
 En zij? Ze was genezen ook,
     de lieve Levenslust!
 Zij ging .... haar bracht de zwarte koets
     naar buiten, in de rust.

Een jonge man, geknakt van rouw,
     een kleene vriendenschaar,
 Volgde — en hun ziele volgde mee! —
     de aandoenelijke baar ⁸⁸;
 Naar 't Haantje van den toren keek,
     met droeven glimlach, één:
 't Blonk in de blauwe lucht en wees —
     naar 't zoele Zuiden heen.

1 Thy will be done. 2 *uitwippen*, to run out. 3 to scold. 4 to be frightened. 5 germs. 6 disease. 7 slow poison. 8 sure. 9 to take root. 10 a spring-garden. 11 to grow. 12 resignation. 13 spans, intervals. 14 to give way. 15 monotonous. 16 prescribed. 17 inspired. 18 playful. 19 indefatigably. 20 bent. 21 rosebud. 22 *opwinden*, to excite, to exhilarate. 23 sang. 24 fairy. 25 rogueish. 26 wrinkle. 27 rays. 28 intercourse. 29 created. 30 cosy. 31 busy. 32 endless, incessant. 33 generous. 34 sighed. 35 chattering. 36 *vreē* — *vrede* — peace. 37 to flourish. 38 slender. 39 cloister. 40 weigh. 41 low. 42 sped. 43 often. 44 was accustomed. 45 window-pane. 46 hod. 47 shade, shadow. 48 staring. 49 chilly, raw. 50 to cure. 51 the country. 52 the downs. 53 to grow strong. 54 help, support. 55 heated. 56 mild. 57 a drive. 58 comfortable. 59 sparkled. 60 sad, dreary. 61 salvation. 62 blithely. 63 bare, naked. 64 Whitsuntide. 65 to pine away. 66 adorned, enlivened. 67 weather-cock. 68 longing. 69 time after time. 70 breeze. 71 balm. 72 to gaze. 73 every time. 74 meditation. 75 story. 76 to languish. 77 a glance. 78 sadness. 79 to overwhelm. 80 to weep. 81 fit. 82 messenger of evil. 83 softer. 84 to teach. 85 to pass. 86 a sign. 87 triumphant. 88 the bier.

J. VAN VONDEL.

Uit het Treurspel Gijsbrecht van Amstel.

Waar werd oprechter trouw ¹,
 Dan tusschen man en vrouw

Ter wereld ooit gevonden?
 Twee zielen, gloënde ² aaneen gesmeed ³,
 Of vast geschakeld ⁴ en verbonden
 In lief en leed.

De band, die 't harte bindt
 Der moeder aan haar kind,
 Gebaard ⁵ met wee en smarte,
 Aan hare borst met melk gevoed,
 Zoo lang gedragen onder 't harte
 Verbindt het bloed;

Nog sterker bindt de band
 Van 't paar, door hand aan hand
 Verknocht ⁶, om niet te scheiden
 Nadat ze jaren lang gepaard
 Een kuisch ⁷ en vreedzaam leven leidden
 Gelijk van aard.

Daar zoo de liefde viel,
 Smolt ⁸ liefde ziel met ziel,
 En hart met hart te gader ⁹,
 De liefde is sterker dan de dood,
 Geen liefde komt Gods liefde nader,
 Noch is zoo groot.

Geen water bluscht ¹⁰ dit vuur,
 Het edelst, dat natuur
 Ter wereld heeft ontstoken ¹¹;
 Dit is het krachtigste cement,
 Dat harten bindt, als muren breken
 Tot puin ¹² in 't end.

Door deze liefde treurt
 De tortelduif gescheurd ¹³

Van haar beminden tortel,
 Zij jammert op de dorre rank ¹⁴
     Van eenen boom, verdroogt ¹⁵ van wortel,
         Haar leven lang.

Zoo treurt nu Amstels vrouw
     En smelt als sneeuw, van rouw ¹⁶,
         Tot water en tot tranen,
 Zij rekent Gijsbrecht nu al dood,
     Die om zijn stad en onderdanen
         Zich geeft te bloot ¹⁷.

O God, verlicht haar kruis,
     Dat zij den held op 't huis ¹⁸
         Met blijdschap mag ontvangen,
     Die tusschen hoop en vreeze drijft ¹⁹,
         En zucht ²⁰ en uitziet met verlangen
             Waar Amstel blijft.

1 fidelity. 2 from *gloeien*, to glow. 3 welded. 4 riveted. 5 born.
 6 united. 7 chaste. 8 from *smelten*, to melt. 9 together. 10 to quench.
 11 to kindle. 12 ruins. 13 torn. 14 branch. 15 withered.
 16 grief. 17 *zich bloot geven*, to expose oneself. 18 in his home.
 19 literally „float”. 20 to sigh.

I. D A C O S T A.

D e S t o o m.

Een nieuwe loopkring ¹ is voor heel deze aard begonnen!
 Uit kool- en ijzermijn ontsprongen haar de bronnen ²
     Van snelheid, macht en licht. Het helle ³ koolvuurgas
     Vervangt ⁴ de tinteling ⁵ van 't maagdelijke was ⁶.

Het zeegevaarte ⁷ voelt zijn ingewanden ⁸ leven,
En roept geen drijfkracht⁹ meer van buiten, om te zweven ¹⁰.
Ja meer! de vrije zee, waarin de stoomboot zwemt,
En 's aardrijks vaste korst in ijzeren band geklemd ¹¹,
Waarop de spoortrein gonst ¹², wedijveren met elkander.
Zie langs zijn tweelingslijn ¹³ dien fellen Salamander!
Vuur sist het uit zijn buik, die rammelt over de aard.
Hij voert bevolkingen en legers in zijn staart,
Metalen tenten, die met bliksemende wielen
Wat standhoudt ¹⁴, waar hij schreeuwt, verplatt'ren ¹⁵ en
[vernien].
Hij rent, hij vliegt, hij rukt ¹⁶ verwaten en verwoed,
Afgonden in 't gezicht, en bergen te gemoet,
Die wijken ¹⁷ of doorboord, een open heirbaan ¹⁸ laten.
De steden naadren ¹⁹ tot elkander; Volken, Staten
Doorkruisen, mengen zich. Een zelfde stoomkrachtvaart
Sleept heel ons menschdom voort, en effent ²⁰ heel ons aard,
Bij 't ruischen van een zee muziek en zangakkoorden.

1 orbit. 2 sources. 3 bright. 4 replaces. 5 sparkling. 6 wax. 7 ship, vessel. 8 entrails. 9 impulse. 10 float. 11 enclosed. 12 literally „hums” = roars. 13 twin-rails. 14 resists. 15 dash to atoms. 16 tears. 17 yield. 18 a main-road. 19 come together. 20 to level

C. VOSMAER.

Zondag in Londen.

Nauw daagt Eeos¹ — vaak ook was het wat later in d'ochtend —
Of weer tijgen² ze voort met moed aan den verderen arbeid;
Arbeid, want het is alles zoo groot, reusachtig en ver, hier,

Dat zelfs 't eten en drinken, het zien en het slapen is arbeid.
Plotseling echter verstomt het gedruisch, — met geslotene oogleën
Staan nu de huizen te drommen in ledige straten; de briefpost
Meent, het is zonde des Zondags schriftelijk saam te verkeeren;⁴
Handel en nering⁵ slaapt, ook 't zielloos starende stoomtuig.⁶
Heilig heet zoo'n dag, — vol rust en genoegen den werkman,
Maar in de hogere kringen gewijd aan destigen vormdienst.
Wereldsche boeken, muziek en theater verbiedt hunne godheid;
Deze bewoont ook eenzaam en eenig een ledigen hemel;
Eenmaal schiep hij het alles en rustte van verderen arbeid;
Wekelijks wijdt men aan hem dus heil'ge verveling en nietsdoen,
Arbeid stakend, op zóón wijs, ook al om hooger belooning.
Doch, 't is waar, hier bloeit het geloof in ontelbare veelheid:
Sommigen eeren de goden van Sion, anderen Baäl,
Dezen de goden van 't oude of het nieuwere Rome; den wijngod,
Venus, Hermes, 't al der natuur; ja men vindt filosofen,
Ongodisten, dewijl hun een richtige keuze te zwaar valt
Tusschen het aantal goón⁷, die elk voor anderen valsch zijn.
Eéne toch dienen zij allen, de trotsche Britannia, de ega.⁸
Lief aan Poseidon's hart; hun zoon is de stevige John Bull.
Zondags echter is allen vergund⁹, na 't eind van den kerkdienst
Weeldriger maal te gebruiken en kleurig gedost op zijn Zondags
Vreugd te genieten op 't land; zoo deed ook 't reizende viertal,
Oilmos, donkergelokte, Neaules ijlende snelvoet,
Porthmos, de oudheidsvriend, en de kunstdoorvorschende Aloopex.
Zij nu den walm van de stad ontvlucht, naar zuiveren luchtstroom
Snakkend¹⁰, kiezen den weg naar Hampton en 't heuvelig Richmond,
Bloemige beemden¹¹ beschouwd¹² door reuzigen eik en kastanje.
Frisch is de Theems hier, jong, uitlokkend tot lustige speelvaart;
Vlug in zijn wenden¹³ vervolgt hij de nimfen verscholen¹⁴ in de [oevers,
Kronkelend waait om het hoofd zijn haarband, blinkend als zilver.

1 the dawn. 2 to go fort. 3 eye-lids. 4 to converse. 5 industry.
 6 steam-engine. 7 contr. of *goden* — „gods”. 8 the consort. 9
 allowed. 10 eagerly. 11 meads, meadows. 12 shaded. 13 bend.
 14 hidden.

P. A. M. BOELE VAN HENSBROEK.

Aan Bianca.

Hooglied¹ IV: 7.

Ja, 'k heb van u gedroomd bij 't rustlooze strijden²,
 In 's levens wilde jacht;
 Den lauwer wenschte ik slechts om hem u toe te wijden;
 Uw reine beeltnis gaf mij kracht.

Uw oog zag 'k in de zon als zij heel de aard omgloeiend³
 De bloemen bloeien deed;
 Uw stem klonk in den wind, die 't rozenperk⁴ doorstoeiend⁵
 Mij koelend⁶ om het voorhoofd gleed.

Zoo 'k aan mijn zijde u zag, hoe licht was mij dan 't streven;
 Hoe rijker ware 't loon,
 Straalde in uw fierer blik de poolstar⁷. van mijn leven,
 In uwen liefsten lach mijn kroon.

Kom, mijn geliefde! kom; gun aan het rustloos harte
 Gelegerd aan uw borst,
 Der weelde⁸ zoetsten droom, als in haar liefdesmarte⁹
 Mijn ziel naar uwe kussen dorst¹⁰.

1 Canticles. 2 the strife. 3 surrounding with its glowing beams.

4 Rose-plot. 5 dallying through. 6 poet. for: *verkoelen*: to cool.

7 Polestar, poet. for: guide. 8 voluptuousness. 9 suffering by love. 10 longs for.

H. TOLLENS Cz.

Volkslied¹.

Wien Neêrlandsch bloed door de aders vloeit
 Van vreemde smetten² vrij;
 Wiens hart voor land en Koning gloeit,
 Verheff' den zang, als wij:
 Hij stemm'³ met ons vereend van zin,
 Met onbeklemde⁴ borst,
 Het rond⁵ en hartig feestlied in,
 Voor Vaderland en Vorst.

De godheid op haar' hemeltroon,
 Bezongen en vereerd,
 Houdt gunstig⁶ ook naar onzen toon
 Het heilig oor gekeerd;
 Zij geeft het eerst, na 't zalig koor⁷,
 Dat hooger snaren spant⁸,
 Het rond en hartig lied gehoor
 Voor Vorst en Vaderland.

Stort uit⁹ dan, Broeders! eens van zin,
 Dien hoogverhoorden kreet;
 Hij telt bij God een deugd te min,
 Die Land en Vorst vergeet;
 Hij gloeit voor mensch en broeder niet,
 In de onbewogen¹⁰ borst,
 Die koel blijft bij gebed en lied
 Voor Vaderland en Vorst.

Ons klopt¹¹ het hart, ons zwelt¹² het bloed,
 Bij 't rijzen van dien toon;

Geen ander klinkt ons vol gemoed ¹³,
 Ons kloppend hart zoo schoon.
 Hier smelt het eerst, het dierst belang,
 Voor allen staat en stand ¹⁴,
 Tot één gevoel in d' eigen zang
 Voor Vorst en Vaderland.

Bescherm o God! bewaak den grond,
 Waarop onze adem gaat,
 De plek ¹⁵ waar onze wieg op stond
 Waar eens ons graf op staat;
 Wij smeeken van uw Vaderhand,
 Met diepgeroerde borst,
 Behoud ¹⁶ voor 't lieve Vaderland,
 Voor Vaderland en Vorst.

Bescherm hem, God! bewaar zijn troon,
 Op duurzaam ¹⁷ recht gebouwd;
 Blink' altoos in ons oog zijn kroon
 Nog meer door deugd dan goud!
 Steun gjij den schepter dien hij torscht ¹⁸,
 Bestuur hem ¹⁹ in zijn hand,
 Beziel ²⁰, o God, bewaar den Vorst,
 Den Vorst en 't Vaderland.

Van hier, van hier wat wenschen smeet ²¹
 Voor één van twee alleen;
 Voor ons gevoel, in lief en leed ²²
 Zijn Land en Koning één.
 Verhoor, o God! zijn aanroep ²³ niet
 Wie ooit het scheiden dorst ²⁴,
 Maar hoor het één en eigen lied
 Voor Vaderland en Vorst.

Dring' luid van uit het feestgedruis,
De bee²⁵ uw hemel in:
Bewaar den vorst, bewaar zijn huis,
En ons zijn huisgezin;
Doe ons, ons laatst, ons jongst gezang
Dien eigen wensch gestand²⁶:
Bewaar, o God! den Koning lang
En 't lieve Vaderland.

1 national anthem. 2 taints. 3 to sing. 4 free. 5 cheery. 6 favorable. 7 celestial quire. 8 to tune. 9 to give utterance to. 10 unfeeling. 11 to throb. 12 to bound. 13 souls. 14 rank. 15 spot. 16 salvation. 17 lasting. 18 to bear. 19 guide it. 20 inspire. 21 to frame. 22 in well and woe. 23 prayer. 24 dared. 25 contr. of *bede* prayer. 26 *gestand doen*, to grant.

1

Publications of MARTINUS NIJHOFF at the Hague.

Woordenboek der Nederlandsche taal, door M. DE
VRIES, L. A. TE WINKEL, E. VERWILS, P. J. COSIJN e. a.
First Series. vol. I, II, pt. 1, 2. (A — Alv.) with introduction,
etc. — Second Series. Part 1—9 (O — Onder). — Third
Series. Part 1—10 (G — Geplakt). Imp. 8vo. Each part fl 0.87⁵
In progress.

Nieuw Woordenboek der Nederlandsche taal. Derde
vermeerderde druk, door J. MANHAVE. 8vo. 1755 pp. hf.
mor. bd. fl. 3.36⁷.

Zakwoordenboekje voor de Nederlandsche taal,
door J. MANHAVE. 12mo. cloth. fl. 1.40.

**Etymologisch Woordenboek der Nederlandsche
taal**, door JOH. FRANCK. Part 1—4 (A — Kruik). Each
part fl. 0.90.

In progress.

Middelnederlandisch Woordenboek, door E. VERWILS
en J. VERDAM. Vol. I, II, pt. 1—10 (A — Gebuur.)
Imp. 8vo. Each part fl 1.—

In progress.

MARTINUS NIJHOFF sends, on application, catalogues of books
on Dutch literature, on sciences and arts in all languages,
and information about literary matters, especially respecting
the Netherlands.
